

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉZSI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Mankó nélkül.

Budapest, május 19.

(s.) Mankókon járt sokáig a magyar oktatás vezetése. A németől kölcsönként elméletek mankóján. A német iskolamesterek, akikről azt mondják, hogy ők verték meg a franciákat, kitűnő hadvezérek otthon; olyan hadseregét nevelték a német kulturának, hogy megbámulva, irigyelve, hódítva járta be a világot. De a német iskolamester nem teremtett magyar kulturát és bizony a németektől kölcsönvett mankókon nem sokra ment a magyar oktatásügy. Próbálták pedig előrevinni igyekezettel, szeretettel, de bizony nem haladtak messzire. Persze, mert mindig ott hagyták a mankókat a hóna alatt; nem merték elvenni. *Wlassics* Gyula bátor és szerencsés keze kellett hozzá, hogy talpraállítsák, a maga talpára. Az ő lelkesedésének energiája kellett ahhoz, hogy ne csak emlegessük, hanem meg is csináljuk a magyar nemzeti kultúra erős várát: a magyar nemzeti iskolát.

Az oktatás nemzeti irányának hatalmas térfoglalását jelenti az a középiskolai tanításterv, amelynek a végrehajtásáról most rendelkezett *Wlassics*, a főigazgatókhoz küldött körrendeletében. Az a domináló jellemvonása ennek az oktatástervnek, hogy a kétféle középiskolának, a gimnáziumnak és a reáliskolának az oktatását olyan irányban hozza ismét közelebb egymáshoz, a mely itt is, ott is a nemzeti műveltség ideálja felé vezet. Hasonlóbbá teszi a kétféle iskolát és mind a kettőt nemzetibb, magyarabbá. A nemzetközi pedagógiai sablonok fölösleges terheitől, a mennyire lehet, megszabadítja a középiskolát; és a hol csak egy kis szabad helyet kap az eddig érvényben volt tanítás-

terv területéből, azt mind a nemzeti irány részére foglalja le.

Miden bizonynyal jobb is, sokkal jobb ez a tanításterv az eddiginél. De az meg mindenekelőtt bizonyos, hogy hasonlíthatatlanul magyarabb. Hogy jobb, azt már eldöntötték hozzáértő, kitűnő emberek. Hiszen nem rohamosan csinálja *Wlassics* az ő reformjait. Nem lassu, de nem is elhamarkodó, nem késlekedik, de megfontol; nem csinál semmit későbbben, mint kellene, de hamarabb sem, mint szabad volna. Ezzel a reformmal is úgy tett, hogy időt és alkalmat adott a lehető legalaposabb és legnyilvánosabb megvitatására. És csak mikor minden illetékes véleményt meghallott és meg is hallgatott, akkor fogott hozzá a reform megvalósításához. A kritika most nem is időszerű semmiképpen. Mert vagy elkésett, vagy korai. Elkésett, mert utat nem mondhat, s ha mondhatna is, hiába mondana, hiszen már szeptemberben életbelép az új tanításterv. És korai volna a kritika, mert be kell várni az eredményeket; ami elméletben elmondható volt az új rendről, azt elmondják; várni kell most, hogyan válik be majd a gyakorlatban.

Csak egyet lehet már most megmondani egész biztosan: azt, hogy ez az első, igazán magyar középiskolai oktatásterv. Magyar lélek sugárzik belőle, első betűjétől az utolsóig. Ott látjuk egész öntudatos erélyével azt az akaratot, amely nemcsak a magyarságot akarja a kulturának meghódítani, hanem magyarrá akarja tenni azt a kulturát, amely a magyar iskolában épül fel. A magyar ifjúság elméjét megtermékenyíti az európai tudással, de egyúttal a lelkét átmegátítja a nemzeti érzésekkel. Az iskola első esztendejétől az utolsóig lássa a diák a magyar históriát, részint tanulva, részint gyönyörködve olvasmány-

ban; az első osztályba járó kis diák és az abiturienus egyaránt tanulja ismerni és szeretni ezt a magyar földet; és ismerje meg a fiatalság már a középiskolában, jobban mint eddig, a magyar állam szervezetét, hogy a fiatal lélek fogékony talajában együvé nőjjön az a két fogalom, amely az életben ma néha szinte idegenül áll egymás mellett: az állam és a haza. És több gondja lesz ezentúl az iskolának a magyar irodalom tanítására, amely a mi időnkben bizony jóval mögötte következett a latinak. Szinte irigykedve nézzük mi vén diákos emberek ezeket a mostani szerencsés fiukat, akiket a professzorai maguk fogtak arra tanítani — amit a mi gyereklelkünk csak lopva mert érezni — hogy nekünk magyaroknak bizony több is, szebb is *Petőfi* Sándor, mint *Ovidius Naso* és akiket a tanáraik visznek el a jó magyar szindarabok előadására, holott nekünk évenként kétszer olvaszt fel a szigorú igazgató az iskolai törvényeknek azt a kemény paragrafusát, „miszérint tilos a korcsma és a színház látogatása.”

És még másért is milyen jó ezeknek a mostani fiuknak. Nekünk akkortájt kétszer hetenként volt szabad labdáznunk „igazgatói engedéllyel” és szigorú kikötések mellett. Az iskolában meg de hogy is volt szabad játékról beszélni is. Most meg úgy van és ezentúl még inkább úgy lesz, hogy kötelezők az iskolai játékok, amelyek edzik a testet és megőrzik a lélek üdeségét. A reformált tanítástervben még nagyobb helye van a testgyakorlásnak, mint a mekcorát az utóbbi években juttatott neki az iskolaügyi kormányzat bölcs gondoskodása. Nagyon helyes ez is, csak az volna kívánatos, hogy még hatékonyabb legyen az angol rendszerre való áttérés, hogy rendeljen a miniszter a torna- és sport felügyelőt, aki apos-

T Á R C A.

Válság előtt.

A Budapesti Napló eredeti tárcája.

Írta: Abrányi Emil.

A Nemzeti Színház premiere-szezonja nem a legmúltban fejeződött be a *Válság előtt* című három felvonásos francia vígjátékkal.

A mai premiere — legalább én rá — kínos benyomást tett. Sokszor éreztem, hogy pirulok, sőt voltak pillanataim, amikor határozottan égett és lángolt az arcbőröm. Ha én, aki nem vagyok tulságosan prüd és hus dolgában nem hirdetem az abszolút önmegtartóztatást, mint az öreg *Tolsztoj*, a nagy regényíró és eszmadia-gróf, akinek savanyu a milói *Vénusz*, amióta betöltötte a hetvenharmadik évét, — ha én így sültém-főttem a föllázadt szemérmesség lángjában: mit érezhettek a tisztességes asszonyok és a jól nevelt, finom lelkű leányok? Mit érezhettek a nők, akik természetüknél és nevelésüknél fogva százszor szemérmesebbek a férfiaknál, amikor a színpadon vakító elektromos fényt öntöttek a hálószoa legintimebb szennyeseire?

Byronnak igaza van, amikor azt mondja: *O pleasure, you are indeed a pleasant thing*, de talán nekem is igazam van, amikor azt állítom, hogy a bujálkodásnak, a szemérmelenségnek négy fal közt van a helye és nem a színpadon. Vagy legalább is nem olyan színpadon, a milyen a Nemzeti Színház.

Párisban vannak vastag pikantériákra és coehonneriekre berendezett színpadok, de nem hiszem, hogy a Théâtre Français ezeket a disznóságokat befogadná. Ugyanezt a nivót reklámolom a Nemzeti Színház számára is, mert az én szememben a Nemzeti Színház a maga nagy Shakespeare-tradícióival, a maga nagy színészei-

vel (a kik csak azért nem váltak világhírű művészekké, mert magyaroknak születtek) áll olyan magaslaton, mint a franciák első színháza.

A míg a Nemzeti Színház egyetlen színháza volt Budapestnek, még menthette magát azzal, hogy kénytelen a közönség mulattatására olyat is adni, amit a nemesebb izlés lenézéssel traktált.

De amióta három színház is van körülötte a tulpikáns vígjátékok és operettek befogadására, amióta van Népszínház, Vigszínház és Magyar Színház, ahol a könnyebb és vastagabb zsáner kényelmesen berendezett otthonra talált: azóta megváltozott a helyzet.

Most nincs többé jögcime arra, hogy hozzányuljon a párisi kisebb színházak mulattató léhaságaihoz. A mi hajdanában kényszerűségnek látszott, az most rossz izlésnek és kapzsiságnak tűnik föl. Most már elérkezett annak az ideje, hogy a Nemzeti Színháznak önérzete legyen; hogy illetlennek tartsa magára nézve a trágár bohózatok után való kapkodást; hogy műsorából mindent kizárjon, ami nem tiszta művészet, aminek nem ad előkelőséget az író szelleme és a forma szépsége, ami ellenkezik a finomabb izléssel, ami nem ad művészi feladatot a színésznek.

Komolyság, izlés, ambíció kell a Nemzeti Színháznak, nem olyan darabok, mint a *Válság előtt*. Azért menjünk oda, hogy szép dolgokon lelkesüljünk, nem pedig azért, hogy lesüljön arcunkról a bőr.

Meglehet, hogy a Julien Berr de Turique ur *Válság előtt*-je immitt-amott elég ügyes csinálmány, mindamellett a tárgya olyan szemtelenül érzéki és az egész darab olyan alantjáró, közönségs, ocsmány és cinikus, hogy színpadra — különösen a nemzeti színpadra — épp úgy nem való, mint ahogy bizonyos remekül festett boudoir-intimitásokat nem szokás felakasztani a nyilvános képtárak falaira. Ezeket csak a sörházakban

kóborló ambuláns műárosok szokták mutogatni biteles fényképekben és rendkívül — óvatosan, mert a rendőr hamar beviszi az embert a kóterbe az ilyen remekművekért.

Gyönyörű házaspárokat látunk itt együtt.

Az egyik házaspár — s ezek körül forog a hosszú nevű drámairól darabja — bizonyos *Lançay* ur és a felesége, *Marie*, aki a grandiózusan buta *Loiset*-házaspártól származik.

Megtudjuk mindjárt az első jelenetben, hogy *Lançay* ur tizenöt vagy tizenhat hónapja házas, de ebből az időből csak két hónapig volt igazi férje a bájós fiatal asszonykának s már több mint egy esztendeje, hogy a *Marie* hálószobájába vezető ajtó hármas lakat zárja el.

Marie asszony szidja *Lançay* urat, mint a bokrot, nyomorultnak, hitványának nevezi és *Lançay* ur bűnbánólag könyörög az asszonynak: engedje végre közelebb hármas lakattal elzárt bájaihoz. Jól sejtjük, hogy *Lançay* ur valami nagy komizságot követett el, de csak a következő jelenetben tudjuk meg a lakat és tolózár okát, amikor *Lançay* legjobb barátja, *Georges Vautier*, Amerikából visszatér. Az amerikai utazás különben nem függ össze *Vautier* jellemével és nem jelent semmit. *Georges Vautier* éppen úgy visszajöhetett volna Velencéből vagy Soroksárról.

A férj elmondja *Vautier*nek, hogy két hónappal az esküvő után találkozott a régi szeretőjével; fölmentek egy *chambre separée*ba és —

És nem lett volna semmi baj, ha *Marie* asszony véletlenül más utcában kocsiakázott volna és nem abban, ahol a régi szeretőjével mulatott. De *Marie* asszony észrevette a szobára menőket, megállott a kapu előtt és addig várt, amíg a két hónapos házas kilépett rajta kedves kokottjának a karján.

— Azóta több egy esztendejénél, hogy tolózár van az ajtón és éjszakákat egyedül töltöm! Képzelheted kinjaimat!

tolkodva járja be az országot, egy arravaló embert, akinek ez az állás nem kenyér, hanem hivatás, aki lelkesen, örködjék és irányítson. Ezzel volna teljes az a reform, amelyet lelkesedéssel kell köszöntenie mindenkinek, akinek lelkében elevenen él a magyarság jövődjéért való érdeklődés. Ennek a reformnak kétfős alagondolata a magyar faj jövődjét van hivatva biztosítani.

Hogy ez a jövődő dicsőséges legyen; hogy a magyarság nagy legyen és hatalmas; ahhoz olyan új nemzedékre van szükségünk, amely minden ízében magyar és minden ízében egészséges; amely európai műveltségben, nemzeti érzésekben fölnövekedve, erős hadserege a magyar kulturának; és amely erős magyar fajszerevetével egyszersmind erős arra is, hogy ezt a fajt erőben fenntartsa. Igaz az, hogy csak sást nemzettek a sasok. Hát neveljünk sasokat.

BELFÖLD.

Zöldszász impertinencia. Brassóba táviratozták, hogy a városi képviselőtestületnek tegnapi határozatát, melylyel elvetette azt az indítványt, hogy a város képviselőtestületének közgyűlési jegyzőkönyvei magyar nyelven is vezettessenek, az indítványt tevő városi képviselő, akik a képviselőtestület tagjainak több mint ötdrészét teszik, meg fogják felelelni, mert a határozat egyenesen a törvénybe ütközik. A törvény szerint ugyanis bármelyik hazai nemzetiségnek feltétlenül joga van arra, hogy az ő nyelvén is vezettessenek a közgyűlési jegyzőkönyvek, ha ezt a képviselőtestület tagjainak legalább egy ötdrészre követeli.

Ebből a táviratból az derül ki, hogy tegnapi meggyőzésünk helyén való volt. A határozat csakugyan törvénytelen, mert az indítvány mellett több mint egy ötöde szavazott a közgyűlésnek s az elnök tehát azt a határozatot tartozott volna kimondani, hogy a törvény értelmében a jegyzőkönyvet ezentul magyarul is fogják vezetni.

A katolikus autonómia. A katolikus autonómiát szervező kongresszus huszonhetes bizottsága ma délután fél négy órakor gróf Szapáry Gyula elnöke alatt tovább tárgyalta és befejezte a kilencos bizottság javaslatának tárgyalását. Azután megbízta dr. Hoványi Gyula előadót, hogy a május 25-ikén, délután fél négy órakor tartandó hitelesítő ülésre készítse el a huszonhetes bizottság munkáját.

Kiált föl a szerelmes mosszió, a férjek legszámalomraméltóbb Suceija.

Vautier Georges ur természetesen elképzei és mert nagyon gyöngéd, lágy szívű fiu. ezzel a tanácsossal fordul a boldogtalan koplalóhoz:

— Ha éjtel tolózár van az ajtón, talán megpróbálhatnád nappal?

A férj kijelenti, hogy egyszer már megpróbálta, de az ostrom kegyetlen kudarcra végződött.

Bon! Akkor talán — — A jó barát, amennyire szük agyveje megengedi, gondolkodóba esik. Megvan! Udvarol valaki a feleségednek? Kérdi George Vautier. — Ugy tudom, hogy De Mornang ur, egy érdekes gavallér és szenvedélyes báldrendező, forgóldódk körülötte, mondja Lançay, a nagy koplaló. — Engedd ezt az embert a feleséged közelébe! Engedd, hogy a feleségedet tüzes beszédével s még tüzebb tóncával fölizzassza. Te pedig obszerválj és amikor látod, hogy a vér az asszonyka fejébe szédül, hogy szédül, tántorog és bukni készül, told el a gavallért, ugorj a helyére és fogd föl a szerelemre-éhes asszonyt saját legitím hitvesi karjaiban!

Ez a jó barát csataterve, Lançay-Sucei ur elfogadja. És De Mornang urat hozzá eresztik a bájos fiatal asszonyhoz. Aki a ménések berendezését ismeri, jól tudja, hogy vannak bizonyos paripák — — de itt nem mondhatsz többet, nehogy az olvasó szemérmét keresztet feszítsem. Nem mindent lehet látni, amit szabadon játszanak — a nemzeti szinpadon.

De Mornang ur, a probir-mamzell, bált rendez, táncol és erősen csábítja Marie asszonyt, akit éppon úgy akar szeretni, mint a legitím koplaló. Szerelem alatt ebben az egész darabban az értendő, amit nem a szív és a lélek, hanem a kaviár és a rátsaláta hoz létre. Ilyen módon szerel a darab másik fiatal házaspárja is. Clotilde, a bájos özvegy, aki másodsorú egy Durand Prosper nevű egészséges bikabornyuhoz megy feleségül, egyenesen kimondja, hogy csak azért ment másodsorú férjhez. mert este, azzal hogy éjszaka

A középiskolák új tanterve.

Budapest, május 19.

A közoktatásügyi minisztériumban elkészültek a középiskolai tanítás új tervei, miután elmondották véleményüket a nagyfontosságú kérdésben a közoktatási tanács, a tanári testületek és mindazok, akik abban illetékes nézetük kifejezésére hivatva vannak. Az új tantervek üdvös hatása természetesen első sorban a tanároktól függ, de a rájuk fordított hosszszas tanulmányok és előkészületek után bizvást remélhető, hogy egyrészt javítani fognak középiskoláink tanítási rendszerén, amely közel két évtizeden keresztül lényegileg ugyanazon nyomokon haladt, másrészt az első lépést jelzik az egységes jogosítás középiskola felé, amelyet a miniszter középiskolai rendszerünk fejlesztésében végcéljául tűzött ki.

Az új tantervek, a miniszter kívánságához képest három szempontból készültek és pedig a tulterhelésnek, a nemzeti tantárgyaknak s görög pótló tantárgyaknak szempontjából. A tulterhelés szempontjából történt, hogy a latin nyelvű tanítás végső céljából a magyar-latin fordítás elhagyatott, a latin olvasmányokat másnemű elrendezték, néhány farszót olvasmányt érdekesebb olvasmányokkal cseréltek fel. A matematikából a lényegtelen részletek elmaradtak, a rajzoló geometriánál a szemléltető módszer előtérbe lépett s a tanítás a legegyszerűbb esetekre szorított. Mindezekon kívül a testi nevelés köre tágult és elvileg minden osztály számára egy kötelező játékdélutánról történt gondoskodás.

A nemzeti tantárgyak behatóbb tanítására irányulnak: A magyar irodalom történetének ezentul a gimnáziumban is két egész év jut, a történelmi tanítás rendjének oly módosítás, hogy nemzeti multunk ismertetése az ifjut a középiskola első osztályától mindvégig elkísérje, ha csak történelmi olvasmányok alakjában is és különösen, hogy a magyar történelem a világtörténet keretébe szervesen beilleszkedjék. Nagyobb tért foglal el az új tantervekben a hazai föld ismeretése is. A görög-pótló tantárgyak közt nagyobb súlyt helyez az új tanterv a szabadkézi rajzra, amely intézkedés közelebb hozza a művészi és esztétikai képzés érdekében oly fontos célt, hogy a gimnáziumban is kötelező legyen a szabadkézi rajz.

A tantervek egyéb újításai közt kiemelendő a természetrajzi tanítás előkészítő tanfolyama a gimnázium alsóbb osztályaiban, a gimnáziumi természetrajzi tanítás másnemű beosztása olyképpen, hogy a kémia megfelelőbb érvényesülése érdekében az ásványtant a legfelsőbb osztály nyerte. A modern nyelvek tanításának módja némiképpen megváltozott oly irányban, hogy a voltaképpeni nyelvtanulás ideje meghosszab-

bodott és előtérbe lépett a nyelvtanítás gyakorlati szempontja.

A gimnáziumi és reáliskolai új tantervek egybevetéséből kitünik, hogy az általános kötelező tárgyak sorában immár csakis a latin nyelv, a francia nyelv, a rajz és a kémia tekinthetők a két középiskola közötti igazi tantervi különbségeteknek, míg a többi általános kötelező tanulmányok anyaga a két középiskolában lényegileg azonosnak mondható. A jövőnek lesz feladata, a minden középiskolában egyaránt kötelező és teljesen egységes művelődési elemek törzsét a most megvetett alapon véglegesen megalkotni. Az új tanterveket a miniszter az 1899—1900. tanévvel az I. osztályban életbe léptette.

Közoktatásügyünk lelkes vezetője az új tanterv elküldése mellett minderről rendeleteiben értesítette a főigazgatókat, befejezte ezeket mondva:

„Mindezek után azzal a reménnyel adom át az új tanterveket a középiskolai tanári karoknak, hogy a hosszantartó, minden részlethez kiterjedő s kétségkívül gyümölcsöző bírálatok után most már szokott buzgósággal fognak hozzájárulni a végrehajtáshoz. Az eredményvel biztató kritikának idejét a tantervek tényleges kibocsátásával egyelőre lezártnak tekintem; inentul a gyakorlati kipróbálás nehézs munkája várakozik a tanároknak, akiknek lelkes és célzattaimma megegyező eljárásától függ minden igazi siker. Ők lesznek hivatva életet lehelni e tantervekbe, erőst a tartalmat adni rendelkezéseiknek, és a tantervekben uralkodó elveket az iskola mindennapi munkájában megvalósítani.

Nem kétkelkedem, hogy a mily lelkes buzgalommal vettek részt a középiskolai tanárok a tantervek előkészítésének munkájában: ugyanolyan buzgalommal sorakoznak a tantervek életbevitetésének nagy és nehéz munkája köré. Én jól ismerem a magyar tanári kart és azért bizalommal teszem kezükbe a rendelt végrehajtását.

Örömmel emléjkik ki a rendeletnek a hivatalos aktáktól elütő lendületes hangját és azt a nemes hevületet, amely elárulja, hogy a nagyfontosságú leiratot maga a miniszter szövegezte.

KÜLFÖLD.

Az ausztriai német pártok. Bécsből jelentik nekünk, hogy a német pártok emlékiratát a bizalmi férfiak albizottsága egész terjedelmében elfogadta és elhatározta, hogy a 600 oldalra terjedő elaborátumot, amely a németek összes nemzeti követeléseit foglalja magában, holnap este közzéteszi. Egeelőre a német haladópart a következő kommunikét adta ki:

A német haladópartnak tegnapi délután és ma az egész napon át tartott ülésében az elnök jelentést tett a németek nemzeti politikai köve-

A szobaleány vallomásától kiteszik, hogy Marie asszony már készül a Gounod-utca. Lançay sirva fakad és a jó barát egy kis időre visszavonul, azzal a biztató szóval, hogy még nincs elveszve Lengyelország.

Marie asszony jön randevu-kosztümében és a férj szobáján megy keresztül, mert Lançay ur minden egyéb kijárást gondosan elzárattott a szövetséges szobaleánnyal.

Lançay, aki a düh és a koplalás valóságos oroszlánná tett, most merészen az asszony utjába áll és hűségéről, becsületről, kötelességről szaval. Az asszony visszavág és ismételtelen kijelenti, hogy ilyen ember számára nincs pardon, ilyen embernek nem bocsát meg soha.

Lançay ur erre az ajtóhoz rohan és kitarja mind a két szárnyát:

— Mohet asszonyom! Az ut szabad!

Ez a nagylelkűség jó ötlet a koplaló oroszlánról. Mariet annyira meghatja, hogy a küszöbről visszatér, sirmi kezd és végül a doromboló macskává szelidült hycrani vad nyakába borul. Vautier, a hü barát, végzóra belép és egy boldog bonivant legmulatságosabb grimaszával jelzi a közönségnek, hogy a probléma megoldódott, a taktika sikerült, a tolózár alkonya bekövetkezett.

Végző benyomásul tehát azt a főlemelő impressziót viszonyk haza magunkkal, hogy a menázs helyreállott, a tolózár eltűnt és egy köznap, silány férj, aki két hónappal a házassága után egy kokott karjaiban feljétkezett meg a feleségéről, visszanyerte azt a jogot, hogy étvágyát a törvényes szeretkezés keretén belül is kényelmesen kielégíthesse. A Nemzeti Színházból nem ilyen impressziókkal kellene távoznunk.

Ebben a darabban nincs lélek, csak test, állatias sóvárgás, esőköelőző hus-masszák, akik fesztelenül (és arcátlanul) beszélnek az éjszakai páros kelleméről és a ráksaláta — hatásáról. Ha ez élet és realizmus, ha ez szindarabnak való téma, akkor a chambre-séparék orgiáit is szinpadra lehet vinni a maguk meztelenségében

teléseinek tervezetéről, amint azt a német pártok bizalmi férfainak gyűlésén előterjesztették, valamint a bizalmi férfiak tanácskozásáról, kik lényeges pontjaiban már letárgyalták a tervezetet. A párt hozzájárult a tervezethez. A német pártok bizalmi férfai holnap ülést tartanak a program végleges megszövegezése végett.

Nincs többé Szibéria. Akik ismerik *Kemnan* híres könyvét, vagy olvasták Hugh Conway egyik regényének bámulatos közvetlenségével odavetett utleírását, azok egy humanus érzéstől megkapva, szinte fölélekeznek annak a hírek a hallatára, hogy Péterváron senkit sem fognak többé arra itélni, hogy Szibériába vigyék. Az az embertelen, kaján kegyetlenség, amellyel a legnagyobb gonosztevőket és a legártatlanabb politikai bűntetteseket heteken és heteken át hurcolnak vasra verve, gyalog, hóban és fagyban, végig a hosszú-hosszu utakon, míg végre eljutottak ahhoz a híres szibériai határkőhöz, amelyhez nincs többé visszatérés, — ezentul csak emlékeztetben fog még élni; de a foglyokkal való szörnyű bánásmód alkalmatint sokáig megmarad még a maga eredeti orosz kegyetlenségében. Az az enyhítése az orosz igazságszolgáltatásnak, a melyről most szó van, ugyanannak a nemeslelkű *Miklós* cárnak köszönhető, a kinek a kezdeményezésére most Hágában tanácskoznak az államok képviselői a békének minél elősőbb fenntartásáról.

Az orosz távirati ügynökség hivatalosan a következőket jelenti: Egy értekezlet *Miklós* cár elnöklése alatt a deportáció kérdéséről tanácskozott, a mely alkalommal a cárnak a következő óhaj-tása jutott kifejezésre:

A szibériai deportációnak a 17. század óta alkalmazott módszere abban az arányban, a mint az ország önkéntes települőkkel benépesült, nemcsak haszontalannak, hanem egyenesen károsnak bizonyult Szibériára nézve. A fogalmi eszközök javulásával és Szibéria kulturális fejlődésével a deportáció lassankint elvesztette a büntetés természetét, ellenben az a kár, a melyet ez a terület a büntetettek odatelepítésével szenved, évről-évre nagyobbodik. Minthogy már II. és III. Sándor cáris foglalkozott a deportáció és a kényszermunka megszüntetésének a kérdésével, *Miklós* cár ezt a kérdést elődei hagyatékának tekintti és a deportációban Szibéria fejlődésének nagy akadályát látja. A cár megparancsolta tegnap, hogy az igazságügyminiszter elnöklése alatt bizottság üljön össze, amely a deportációnak más büntetésekkel való helyettesítéséről és az ezzel összefüggő intézkedésekről tanácskozzék.

Az a rettegett név: *Szibéria*, nem fog többé a családokban kísértetni, nem fogja zavarni az anyák, a menyasszonyok, a hitvesek álmát. Nincs többé Szibéria. Vagy ha van, az csak közönséges geográfiai fogalom, s nem többé egy óriási

A testi szerelem lehet gyönyörködtető, de nem érdekes és semmiesetre sem való nyilvánosság elé. Aki nyilvánosságra viszi, annak az izléstelenségénél csak a szemérmelensége nagyobb. A franciák közt, akik föltalálták a cancan-t, és a fajtalanságot a legválogatottabb raffinement-nal üzik (nagy árnyéka ennek a tündöklő nemzetnek) akadhatnak drámairók, akik a házasságról ilyen képet mutatnak be, de nem szükséges, hogy ezt a „sertés-paraját” a mi földünkbe is átültessék, pláne a nemzet első színpadára.

Három felvonáson át egyebet nem hallani, csak azt, hogy a hálószoba ajtaján tologó van (különös nyögések kíséretében), ez mégis tulmegy minden határon. Ez nem vigjátéki eszme, ez egyszerűen ocsmányság.

S mennyire méltó ehhez a férjhez a feleség, aki fölháborodik a férj aljasságán, de együtt marad vele — hiuságból, hogy a világ tovább csodálja ezt a mintaházasságot. Morális akar maradni egy immorális férj oldalán és úgy óvja meg az erkölcsét, hogy tologóval retszeli el a hozzá vezető ajtókat. Milyen csuf hipokrizis! Az igazi asszony ilyenkor vagy okosan szemet huny, vagy végképp szakít azzal, aki illúzióját megélte, de a torturának ezt a nemét megtorlalképpen nem alkalmazza; nincs szíve hozzá, hogy egy álló esztendőig hallgassa, miképpen üvölt a férje, mint egy holdkóros sakál, az elreteszelt paradicsom előtt.

A mai bemutató Cs. *Alszegi* Irma játszotta *Mariet*, *Mihályfi* Lançay-t, *Náday* a trefás jó barátot, *Gerő* Lina *Clotilde*-ot, *Marie* barátinóját, *Zilahy* Durand-t, a másik férjét (a ki nem koplal, hanem ráksaláttal eszik sok szarvasgombával és szerelemmel), *Latabár* a detektívet, *Keczeri* a szobaleányt, *Gabányi* és *Vizváryné* a nyárspolgár-házaspárt. Játékukkal nem foglalkozom. Ilyen szerepekben a színész is hozzátörpül a darabhoz.

A darabot kitűnő kollégánk, *Adorján* Sándor fordította le.

börtön, amelyből ezek meg ezek keserves kinszenvedése kiáltott föl a napnak minden pillanatában az égre. Áldassék érte *Miklós* cárnak a neve.

Lemondás és leszavazás.

— Az osztrák zürzavar. —

Budapest, május 19.

Dr. *Luеger* ismét központja a bécsi telegrammoknak s neve megint zürzavarral van körülteremtettéve. Ma az alsó-ausztriai tartománygyűlésen mondta el nézeteit a párbajról s közben egy oldalvágást mért szegény Magyarországra is, amely ez elegáns touche után lefektetik a vöröskereszt kórházba. *Luеger* és barátai a Gudenus-párbajgyűlést kifolyólag indítványt terjesztettek a tartománygyűlés elé, amelyet az *Gudenus* nagy ellenkezése dacára elfogadott. Egy leszavazott tartománymarsallal tehát több van a világon mátol fogva.

Ma hülében megszűnt az alsó-ausztriai tartománygyűlésen az ellenék *Sztrájkja*. Ellenben Prágában éppen ennek ellenkezője történt: ott egy sor képviselő lemondott mandátumáról, ami meglehetősen izgalmat keltett. Okáról alábbi táviratunk ad felvilágosítást:

Prága, május 19.

A tartományi főmarsall az ülés elején fölolvassa *Aigner*, *Baerreither*, *Böheim*, *Gebler*, *Iro*, *Kindermann*, *Lagler*, *Prade*, *Reininger*, *Schmiedel*, *Schücker*, *Walter* és *Wolf* képviselőknek az elnökséghez intézett levelét, amelyben azt mondják, hogy nézetük szerint a tartománygyűlésnek kötelessége lett volna a távolmaradó képviselők mandátumát megszüntetnie nyilvánítani s az új választást kihirdetni. Kijelentik továbbá, hogy egy pillanatig sem akarják azt a látszatot kelteni, mintha mandátumukat most már csak az új párt kegyelmének köszönhetik, amiért is lemondanak mandátumukról. A levél felolvasása nagy izgalmat keltett. A tartományi főmarsall kijelentette, hogy kitűzi az új választást.

Bécs, május 19.

Az alsó-ausztriai tartománygyűlés mai ülésén már az ellenék is megjelent.

Gudenus tartományi marsall kijelenti, hogy a mikor a tárgyalások erőlyes vezetése mellett felszólalt, nem akart arra az álláspontra helyezkedni, hogy a képviselők beszédének tartalmát az elnökség beletása szerint különbözőképpen ítélhesse meg és hogy a képviselők megsértése helyesíthető. Ő olyan vezetést óhaj, amely a tartománygyűlés méltóságával ellenkező provokációkat és jeleneteket megakadályozza.

Dr. *Luеger* sürgősen indítványozza, hogy a *Heiterer*—*Gudenus*-ügyre való tekintettel az alkotmányügyi bizottság fölszólítandó, hogy még ebben az ülésszakban tegyen javaslatokat a képviselők szólás szabadságának és az elnökek a házszabályok kezelésében való szabadságának megóvására.

Gudenus tartományi marsall kéri a Házat, hogy ezt az ügyet tekintse magándolognak és ne szavazza meg a sürgősséget. Kijelenti, hogy kötelessége teljesítésében egyik oldalról sem fogja magát befolyásoltatni.

Luеger: Indítványunk a képviselők immunítására vonatkozik. Határozottan ellenzem, hogy ezt a kérdést elvonják a nyilvánosság elől.

Gudenus: Bármit sajnálom is, fönn kell tartanom határozatomat s kérem, hogy ezt az indítványt csak zárt ülésen tárgyalják.

Sturm: Ez botrány, az ilyesmit nem lehet eltitni!
Luеger: Amiről a hírlapok mind írnak, arról itt a Házban is beszélhetünk!

Luеger kész indítványában egy kifejezést mással helyettesíteni. Kijavítják a *verekedő* szót s helyébe ezt írják: *ember*.

Erre *Strobach* veszi át az elnöklést, *Gudenus* a képviselők közé ül.

Felolvassák *Luеger* sürgős indítványát, amelyet *Luеger* megokol.

— Minden tisztességes ember kötelessége — ugymond — az ilyen kihágások ellen erőlyesen föllépni. Bármit beszéljenek itt, annak nem szabad párbajra okot szolgáltatni. Miattunk foglalkozzanak más ország parlamentjei, Magyarországon vagy Franciaország párbajokkal, itt Ausztriában nem lehet az ilyesmit tűrni.

Filippovics képviselő *Gudenus* indítványa mellett szól. Ugyanígy beszél herceg *Auersperg*.

Luеger: Az ügynek semmi köze *Gudenus*hoz, a magánemberhez. Csak a tartományi marsallról van itt szó. Szomorú, hogy egy bíró kész esetleg törvényt sértést elkövetni.

Liechtenstein herceg: Én éppugy katonatiszt vagyok, mint herceg *Auersperg* s mégis aláírtam az indítványt, mert olyan valakit provokált a tartománymarsall, aki őt nem sértette. Nézetem szerint a bíró

kötelessége a törvényt minden körülmények közt megtartani.

A vita után a Ház a sürgősséget 37 szavazattal 30 ellenében megszavazza. Ellene szavaztak a nagybirtokosok, a szociálpolitikusok, a szabadelvűek és a német-nemzetieknek nagyobb része.

Bécs, május 19.

A *Vaterland* szerint a német ellenék három követelést állít fel és pedig:

1. a nyelvrendeletek eltérítése;
2. a német nyelvek államnyelvvé való proklamálása és
3. *Galicia* és *Dalmácia* kiküszöbölése a *Reichsrath*ban képviselt királyságok és országokból.

A hágai kongresszus.

Budapest, május 19.

Ma üdültek és pihentek a béke kovácsolói. Nem történt semmi a csöndes Hágában, de a konferenciás palotát egész sereg furcsa madár röpködi körül: ezer titkos és nyílt aspiráció, amelyek ide röpöttek a világ minden tájáról, oly népek tűzhelyei, amelyeket a világtörténelem viharai megfosztottak szabadságuktól, önrendelkezési joguktól. Az elnyomottak, az elégedetlenek mind, mind a békekonferenciától várják álmaik teljesülését. A keztyüs kezű, diskrecióra fölesküdt delegátusok azt se tudják, hova bujjanak e temérdek követelés és kellemetlen figyelemzeterés elől. Előre látható, hogy bármily szörnyű óvatossággal állította is össze a konferencia a tanácskozási programját, sok kinos helyzeten kell átésnie majd az elnökeknek.

Ma a következő híreket kaptuk:

(A legközelebbi program.)

A királynő *Hoeyff von Velsen* bárót, a királyi kastélyok intendánsát, aki szintén jelen volt a konferencián, noha nem delegátus, megbizta volt, hogy az idegen delegátusokat fogadja. *Hoeyff* báró a fölépésnél üdvözölte a világ minden részéből érkező megbizottakat. A konferencia tagjai ma maguk között tanácskoznak a szombatira kitűzött bizottság- és osztályválasztásokról, továbbá a munkarend megállapításáról.

A békegyesületek képviselői még folyton jönnek a világ minden részéből. Néhány nap óta csaknem minden este gyűlések vannak, amelyekben a lezserelés kérdését tárgyalják. Hága legnagyobb klubja följajánlotta helyiségét a külföldi delegátusoknak.

A konferencia tartalmáról még semmit sem lehet tudni. Minden erre vonatkozó nyilatkozat és közlemény biztos alap nélkül való kombináció.

Hága, május 19.

A békekonferencia igazi munkája ma kezdődött meg azzal az előértekezlettel, amelyet a világ minden részéből idegyült delegátusok *Staal* orosz nagykövetnél tartottak. A konferencia valószínűleg nagyon soká fog tartani, amit abból következtetnek, hogy gróf *Münster* német nagykövet két hónapra villát bérelt Hága környékén. A konferencia tagjai mind úgy nyilatkoznak, hogy óriási anyagot kell feldolgozni. Egy orosz diplomata ezt mondta egyebek között a konferencia tárgyalásairól:

— Egyelőre csak egy nagy fazekat látunk, amelybe mindent belevetünk, de senki sem tudja, mi kerül ki belőle.

Egy másik delegátus így nyilatkozott:

— A választott bíróságok kérdése bizottságba jut, amelyben azután eltemetik.

Az angol diplomáciához közel álló körökben nem tartják kizártnak, hogy a konferencia nem fog a megszokott diplomáciai nyugalommal tanácskozni. *Meglepetések nincsenek kizárva*.

Hága, május 19.

Vilma királynő és az anyakirályné, akik, mint jelentették, kedden érkeznek ide, szerdán a békekonferencia tagjainak tiszteletére a palota nagy bálteremben estélyt adnak.

Staal, a békekonferencia elnöke ma reggel megkapta az orosz cár választát a konferencia hódoló táviratára. A cár választát a holnapi ülésen felolvassák. *Staal* ma reggel meghívta az egyes országok első képviselőit magánértekezletre, hogy a munkarend felett határozzanak.

London, május 19.

Canterbury érseke és más egyháznagyok elrendelték, hogy valamennyi templomban minden istentisztelet alatt imát mondjanak a békekonferencia sikeréért.

(A cár a konferenciáról.)

A *N. W. Tagblatt* levelezője ma *Bloch* államtanácsossal, a cár bizalmas emberével beszélgetett, aki tudvalevőleg az első impulzust adta a cárnak a békeanfeszítésem kibocsátására. *Bloch* körülbelül hatvan éves ember, azelőtt bankár volt, most tőkéje kamataiból él. Sokat írt a világképről, amivel magára vonta a cár figyelmét. Szertoszórtan mezei cika-

keit és könyveit azután összegyűjtötte egy kötetbe, amelyet azonban az orosz cenzura eltűnt. Ezt a könyvet elvitte a cárnak, aki nagy meglepetésére nagyon jól ismerte a könyv egész tartalmát. Ennek a kihallgatásnak azután az volt a következménye, hogy Bloch könyve felszabadult a tilalom alól és Miklós cárnak megelégedett a világébe eszméje. Hanem azért beszélgetés közben mégis kissé pesszimistikusan nyilatkozott a világképeiről.

— Nem ringatózom illúziókban, — mondotta egyebek között. — Ilyen akciót nem lehet egy-két év alatt nyélbe ütni. Sok idő kell ahhoz, hogy az emberek szokásokjanak ehhez a gondolathoz. *Egyelőre csak két államfő van egészen mellette: én és Ferenc József király.*

— Hát Vilmos császár? — kérdezte a tudósító Blochtól.

— Vilmos császár nagyon korrektül nyilatkozott a békekonferenciára vonatkozó minden kérdésről, — válaszolt Bloch.

Azután hozzátette:

— Miért is ne? Hiszen Németországnak leginkább áll érdekében, hogy az eszme megvalósuljon.

Katonai körökben azt a meggyőződést hangoztatják, hogy a jövőben a háború kész lehetetlenség, mert a legyőzött népet teljesen megsemmisíti, úgy, hogy el kell jönnie annak a napnak, amelyen mégis csak a választott bíróságokhoz fordulnak majd a népek. (vst.)

(A cár ünneplése.)

Wiesbaden, május 19.

A Miklós cár tiszteletére tegnap este adott ebédet Vilmos császár felköszöntőt mondott.

A tősztoz — úgymond — melyet minden évben teljes szivemből mondok a cár egészségére, ma szivből jött szerencsekívánatomat csatolom az ő kezdeményezéséből létrejött konferencia kezdetéhez. (Az orosz nagykövethoz fordulva.) Tisztelt gróf! Kivánom, hogy *Staal* bárónak és *Minster* grófnak, e két kipróbált és tapasztalt államférfiúnak sikerüljön a régi tradíció alapján, mely házatam ő felségével és a német népet az oroszszal egybefűzi, a császár által és általam mindkét urnak adott egybehangzó utasításoknak megfelelőleg az értekezletet úgy vezetni, hogy az eredmény a császárt kielégítse. Ó felsége: hurra!

Washington, május 19.

Mac Kinley elnök tegnap a következő táviratot küldte Miklós cárnak:

II. Miklós ő felségének, minden oroszok császáriának Pétervárott. Ezen a szerencsés napon legbensőbb szerencsekívánataimat küldöm a felséged fennkölt, nemeslelkű kezdeményezéséből létrejött hágai konferencia megnyitására. *William Mac Kinley.*

(A nyilvánosság.)

A nagy számban Hágába gyűlt újságírók a konferencia egyes delegáltjaival bármikor beszélhetnek ugyan, de minden delegált azzal a határozott kijelentéssel kezd a beszélgetést, hogy *nem sok mondanivalója van*. Akinek nem személyes ismerőse a delegált, annak persze semmit sem mond; a többiek pedig úgy nyilatkoznak, hogy azért nem mondhatnak semmit, mert nem ismerik az illetőt. Mennél több újságíró érkezik ide, annál jobban bezárulnak az ajtók. A konferencia nagyon fél attól, hogy esetleg nyilvánosságra kerül, mit végez igazában.

A sajtó munkásai a legelőzékenyebb fogadtatást a hollandiai külügyminisztériumban találják. A miniszter titkára mindent megtesz, a mit tehet, csak az a kár, hogy nem tehet sokat. Az irodaigazgató, aki „a királyné kabinetjében” végzi teendőit, nem igen előzékeny. Ez a sokmunkájú hivatalnok szörnyen fél attól, hogy kompromittálni találja magát. Roppant óvatosan nyilatkozik, nehogy az európai sajtó kommentárt fűzhessen szavaihoz. Ha egy házszámot kérdez tőle valaki, csak azután mondja meg, ha meggyőződést szerzett arról, hogy ebből semmiféle diplomáciai bonyodalom nem keletkezik. Mindenesetre azonban sűrűn megjegyzi, hogy a házszámot *nem hivatalos mündségben* mondta meg. Így tegnap még délelőtt is úgy hirtelt, hogy az újságírókat a megnyitó ülésre *sem bocsátják*, bár ott semmit sem tárgyaltak. Azzal indokolták a később — csak részben — megváltoztatott intézkedést, hogy a teremben igen kevés a hely.

— Engedjenek bennünket a karzatra! — kérések az irodaigazgatót az újságírók.

— A karzat gyöngye és bedőlhet! — felelt a „protokollum.”

— Nem törődünk vele — biztosítják az újságírók. — Csak megírassuk tudósításunkat, szivesen le is esünk a karzatról, ha úgy kell lennie.

Az elnyomottak kérései.

Egész sereg felszólalás, kérés, könyörgés jött és jön a konferencián résztvevőkhöz. Ezeket természetesen nem fogják tárgyalni. De érdekes tudomást venni róluk, mert tömördek politikai aspiráció nyer bennük kifejezést.

(A finnek.)

Mac Kinley finn képviselő küldöttsége kereste föl, hogy járjon közbe a cárnál s bírja őt arra, hogy február 15-iki manifesztumát vonja vissza. Az elnök e kérés teljesítését megtagadta ugyan, késznek nyilatkozott azonban arra, hogy a *hágai orosz meghatalmazottnak* átadja a folyamodást.

(Lengyelek és rutének.)

A chicagói egyesült lengyel sajtónak és egyesületeknek bizottsága felhívást intéz „az amerikaiakhoz és az összes civilizált nemzetekhez” és élénk színekkel ecsetelik a lengyeleken elkövetett jogtalanságot, amelynek megtorlása nélkül a konferencia nem is tekinthető a világébe biztosítására irányuló kísérletnek.

— Nem hiszszük — jegyzi meg erre a *Nieuwe Rotterdamse Courant* — hogy sok ember volna, akik óhajtanak egy nagy lengyel birodalom helyreállítását. Nem óhajtanak már csak azért sem, mert tudják, hogy az egyetlen ország, ahol a lengyelek az urak és parancsolók, Galicia, a legelhagyatottabb és legrosszabbul kormányzott tartománya egész Ausztriának, ahol a lengyelek egy másik nemzetet, a ruténeket épp oly kegyetlenül nyomják el, mint ahogy mástól ők nyomattak el.

(A szocialisták.)

A konferenciának tegnapi megnyitása napján *Domela Nieuwenhuis* hívei Hágában nagy tiltakozó meetinget rendeztek.

A szociáldemokrata munkáspárt pünkösd hétfőjén és a rákövetkező napon Hágában és Rotterdamban nagygyűléseket fog tartani, amelyben *Tom Man, Anseele, Bebel* és *Jaurés* fognak beszédeket mondani.

(A transvaaliak.)

A pétervári németalföldi követ a napokban a *Rotterdamse Courantban* között leveleiben, amely éppenséggel nincs diplomata-hangon tartva és nagyfokú, személyes igaztosságot árul el, *Kuyper* képviselőt hevesen támadta meg beszédeért, amelyet a felsőházban tartott, amiért *Transvaal* a békekonferenciából kizárták. Az *Arnhemse Courant* szerint a hollandi kormány megrótta a követet e leveleért.

(Utópisták ajánlatai.)

Özönével érkeznek az ajánlatok és javaslatok. Az egyik emberboldogító azt javasolja, hogy a *keresztyény egyháznak* eredeti szervezétéhez kell visszaterelni. Egy angol egyesület *hét tervezet* mutat be az állandó választott bíróságok szabályozására. Egy régi iskolabeli *osztrák generális* a nagy hadseregeket háború esetén is félmillió emberre óhajtja redukálni és azt kívánja, hogy az egész katonai szolgálat önkéntes legyen. E javaslatot sorsa a papirkosár.

(Orosz lapvélemények.)

Pétervár, május 19.

A *Novoje Wremja* azt írja ma, hogy a *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* az első nyugateurópai lap, amely melegen üdvözi a Miklós cár nagylelkű kezdeményezésére egybegyűlt békekonferenciát. Ez üdvözlés hangjából a német kormánynak azt a határozott szándékát lehet következtetni, hogy elő fogja mozdítani a Miklós cár által megindított nagy és szent művet. Ha Németország is, követte Oroszország példáját, arra határozza magát, hogy a háború borzalmaival előleges megállapodások és egyezségek által csökkentse, akkor a feladat egy lépéssel közelebb jutott a megoldáshoz.

A *Novoszt* egy hosszabb tanulmány közlését kezdi meg, mely a béke eszméjét tárgyalja. A lap megvilágítja a béke eszméjének történeti fejlődését, praktikus javaslatokat tesz és bírál alá veszi Steadnak „United States of Europe” című rőpiratát.

A *Szvet* úgy véli, hogy bármily szerények legyenek is a konferencia eredményei, Oroszország erkölcsi győzelme kétségbe nem vonható.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Május 15-én új

előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

HIREK.

A cár.

Megint kell inni a cárról. A cár az utóbbi időben nagyon sokat szerepel s ha kisebb kaliberű ember volna, azt mondanám, hogy szereti a reklámot. De neki nincs szükség a reklámra, mivel ugysis belekerül a világtörténelembe azon az egyszerű címen, hogy megszületett. Vannak régiók, ahol már ez is elég a halhatatlanságra. Most, mint azt más helyen részletesebben olvashatjuk, megszünteti a szibériai száműzetéseket. Kissé bátortalan; de neki nem is lehet egyszerűen kiállani és elküldeni magát, hogy: „nincs többé deportáció!” Ó utóvégre is cár, tehát abszolutisztikus szószszal kell föltálmánia, ami humanizmus, szabadelvűség és szív van benne. Nagyon jól értem, hogy nemzetgazdasági okokat keresett és talált annak magyarázatául, hogy vége szakadjon az emberkinzásnak. Az is szép tőle, hogy amaz elődeire hivatkozik, akiknél ő önyivel nagyobb alakja lesz a történelemnek. Oroszországban mindenki cárában a cárnál, hiszen csak ma olvastuk, hogy *Stead*, a cár újságírója panaszkodott: a hivatalnokok a cár ellen dolgoznak. Ott tehát jó a meghalt cárokra hivatkozni, akiknek nagy a respektusuk, mert ha egyet tüszentettek, attól kétszáz ember röpi Szibériába. Ez a szegény álmodozó, aki békekönyveket olvas és Tolsztojjal csókolózik, ugyan kire támaszkodjék, ha nem azokra, akiknek megronthatatlan a tekintélyük.

Nem rajongunk az összehasonlításokért, de itt nagyon is kinálkozik ez a módszer. Euróának két törekvő fiatal uralkodója van: II. Vilmos és II. Miklós. A Hohenzollernban több az energia, a Romanovban több a szív; amaz temperamentusabb, emez gondolkodó, félénk természet; annak tapsol a népe egy-egy sikerültebb *coup* után, ennek félénie kell, hogy a fejéhez vágják az igát azok, akiknek a nyakáról levette.

A mai hir is az ő félénk, gyöngéd szívről tanusodik. Azt kell hinnem, hogy többet merített Kennan Györgyből, mint abból a két Romanovból, akikre hivatkozott. *Pia frausnak* kell tartanunk mindazt, amit a nemzetgazdaságról mondott. Van ott egy kapu, Szibéria kapuja, amelyen át halandó embernek (ha nem zsendár), csak Szibériába lehet mennie. Azon a kapun nem jött még vissza senki sem, s az a kapu tele van fölírásokkal. Ezt a kékszemű csöndes cárt, aki világképeiről álmodik, aki újságírókkal barátkozik, megcsókolja Tolsztojt, nem szól az ellen, hogy egy rokona meggyőződésből buddhistává legyen, — ezt a cárt inkább azok a fölírások hatották meg, mint Szibéria gazdasági előmenetelének lassu tempója.

Tudja isten, ahányszor ez a költőlelkű nagy ember ilyesmit csinál, mindig elszorul az ember szíve. Hisz hátborzongatóan édes még gondoltnak is: egy cár, akit szeretnek a nihilisták. Szives olvasó, nem gondolt-e ön még arra, hogy eljön az idő, amikor minden nihilista titokban szobája rejtekén fogja őrizni — Miklós cár arekéjét, miután ezt a szelid, kékszemű apostolt fölrobbantotta a népek butaságából, az emberi agy és szív tökéletlenségéből, szóval mindenből, ami esz-köznek aljas és férfiatlan — mondjuk: a Krisztus rejtett megtagadásából élő Romanov-család.

M. F.

Budapest, május 19.

— Személyi hírek. Gróf *Goluchowski* külügyminiszter ma Bécsbe érkezett. — *Lajos Szalvátor* főherceg ma szigorú inkognitóban Konstantinápolyba érkezett és holnapután a *Poseidon* Lloydgőzösön Trieszbe utazik. — *Csávolszky* Lajos orsz. képviselő, aki több héten át vasuti elsőbbségeinek eladása végett külföldön Parisban, Londonban és Brüsszelben járt, ma reggel hazakereszt Budapestre.

— A hercegprímás disztagsága. Az általános egyetemi segítőegyesület *Faszary* Kolos biboros hercegprímást, az egyetemi segítőegyesület iránt való ki-váló érdeklődésért nagy lelkesedéssel disztagiá-vá

választotta. Megválasztották még dísztagokul: *Hercegh* Mihály prorektor, az egyesület megalapítóját és *Timon* Ákos miniszteri tanácsos, egyetemi tanárt.

— **Budavár bevétel.** Budavár bevételének félszázados évfordulóját a kettős ünnep miatt ma ülték meg a szabadságharc még életben lévő hősei, akik részt vettek Budavár diadalmos bevételében. A mai ünnep a rekviem volt, amelyet az ostrom alatt elesett bajtársak lelkiüdvéért mondtak. A krisztinavárosi plébánia-templomban volt a gyászmise s a gyászdiszbe vont padosorokban ott ültek a honvédegylesek tagjai közül:

Horváth Pál honvédtiszt, nyugalmazott honvédezés, *Mikár* Zsigmond, *Bert* Vilmos őrnagy, *Egyed* Ferenc őrnagy, *Bleyer* Ignác százados, *Spur* János egyesületi alelnök, *Zsoldos* János és *Plyber* Károly századosok, *Horváth* Gusztáv, *Mandl* Lajos, *Rajnai* Gergely, báró *Fischer* Kálmán, *Mentz* András, *Bittó* András főhadnagyok, *Bató* Ferenc, *Muth* Ferenc, *Kreinczker* Antal és *Zechmeister* Gottfried hadnagyok. Hát-rább a honvédmenedékház lakói csoportosultak *Szent-Imrey* Kálmán parancsnok vezetésével. A menedékházbeliek közül *Bakó* János a hannoveri huszárok hadnagya, *Kozma* Mihály württembergi huszárorrmester, *Perlfasser* Ignác huszárorrmester, *Kovács* Endre főhadnagy, *Gadl* György tizedes, *Erddlyi* Dániel tizedes, *Fischel* József tizedes, *Sárdy* Antal köztiszt, *Maller* András köztiszt, *Fain* Péter köztiszt. Tüzérek: *Gierst* István őrmester, *Kabók* Béni őrmester, *Kobeltus* Alajos közharcos. Jelentkeztek még: *Balog* János tizedes és *Garasics* Péter tizedes, szintén résztvettek az ostromban. A szentek szentje előtt viaszgyertyák között virágos katófalk állott, rajta kard és honvédcsapák, a lábnál nemzeti lobogók között a magyar címer. A szertartást *Rostahy* Kálmán kerületi plébános végezte nagy segítséggel. A rekviem után az öreg honvédek a sekrestyébe tódultak, hogy megköszönjék a szertartást a plébánosnak. A templom előtt még sokáig elbeszélgettek ezután a bajtársak a nagy idők emlékeiről.

Délután három óraker mintegy száz öreg honvéd gyűlt egybe a Horváth-kertben, ahonnan négy óra tájban kimentek a krisztinavárosi temetőbe, hogy megkoszorúzzák Budavár ostrománál elesett bajtársaik sírját. A menet élén haladtak báró *Podmaniczky* Frigyes, *Ilyés* Bálint orsz. képviselő, *Nagy* Pál esperes-plébános és *Feleki* Miklós a Nemzeti Színház nyugalmazott tagja. A menet végét a nagyközönség zárta be. A temetőben az ünnepély a Himmusz emléklével kezdődött, amelyet a budai tanítóképző-intézet daloskőre adott elő. Erre *Teleki* Miklós állott fel a sir-emelvényre és megható szavakkal emlékeztet meg az elesett hősről. Azt mondotta beszéde végén, hogy ha újra harcolnia kellene a magyarnak a szabadságért, az elvérzett hősök poraiból feltámadt szellemek fogják legjobban buzdítani a függetlenség kivívásáért vívandó haroban. Beszédét lelkesen megéljenzették. A második szónok *Nagy* Pál esperes-plébános volt, isten áldását kérve a lent nyugvó hősrőkre. Azután *Ilyés* Bálint országos képviselő szavalt a ódáját, amely nagy hatást keltett. Báró *Podmaniczky* Frigyes végül köszönetet mondott a közönségnek a részvételért, hogy a kegyeletos ünnepélyen megjelentek. A Himmusz emléklébe közt távozott a közönség a sirkertből.

— **A trónörökösön elutasítása.** *Stefánia* özvegy trónörökösén ma reggel 8 óra 50 perckor gróf *Cholonevsky* főudvarmester és *Széchényi* grófné udvarhölgyével a keleti pályaudvarról külön udvari vonaton Bécsbe utazott. Az udvari várteremben fogadták megjelentek: gróf *Csekonics* Endre a Magyar Vöröskereszt Egyesület elnöke, *Tabódy* József cs. és kir. kamarás, a Fehér Kereszt-Egyesület alelnöke és *Lachnit* felügyelő állomás főnök. A főhercegszenny tiz perccel a vonat érkezése előtt érkezett a várterembe. Megérkezése után *Tabódy* József piros ruzsákból és nefelejcsékből kötött bokrárt adott át a trónörökösnek, aki meghatóan köszöntötte meg a figyelmét. Ezután gróf *Csekonics* Endrész fordult a megelégedéssel nyilatkozott a vörös kereszt körhözban látottakról. Az állomásfőnök erre jelt adott az indulásra s az özvegy trónörökösén a közönség lelkes eljenzése között utazott el.

— **Viszontlátásra Párisban!** ... *A Peterszburzski Vjedomosti* című orosz újság nem igen szokta szenzációkkal megajándékozni a világot és ennek a hírlapnak az *adisz-abelai* levelezője sincs valami gyakran abban a helyzetben, hogy világrengő dolgokat telegrafálhatna meg a lapjának. De mostanság mégis megtörtént, hogy a *Peterszburzski Vjedomosti* *adisz-abelai* levelezője révén a világsajtóba egy olyan hír került, amelynek exotikus pikantériája sok örömet okozhat a szakértőknek. Maga az újság nagyon ártatlanul hangzik, körülbelül ekként:

Menelik királynak komoly szándéka jövő év augusztus havában meglátogatni a párisi világkiállítást. Jelenleg nagyban dolgozik azon, hogy Abesszínia is részt vegyen a párisi világkiállításon.

Mikor ezt a kis gyarmatügyi hírt a maga szárazságában elolvassuk, önkéntelenül föltámad lelki szemünk előtt a csabító képe valakinek, — egy szőke, fitos orru párisi ballerínának, — és dallamos neve megcsendül fülünkben: *Blanche de Lys!* A szerény *Menelik* király ennek a pikáns francia leány-

nak mondta tavaly kénytelen-kedvetlenül bucsukodva:

— **Viszontlátásra Párisban!**

A sötét ábrázatu királynak ez a kalandja ösmeretes. Az orleánsi herceg *Blanche de Lys* társaságában kereste föl, azzal a kiküldetéssel, hogy Franciaország és Abesszínia között szoros viszonyt létesítsen. Ah, ez még is történt, mert — amint a *Budapesti Naplóban* azt annak idején egy románcban megénekelték — *Menelik* király elcsábította az édes szavú ballerínát és a herceg egymagában tért vissza Európába. De a király udvara, feleségei és az idegen konzulok addig intrikáltak az abesszíniai *Lola* Montez ellen, míg a király egy 50.000 frankos chèque kíséretében vissza nem küldte honába. Csak hogy egy abesszíniai kebelben is él a szerelmi sóvárgás és ime, a párisi világkiállítás pompás alkalmul szolgál, hogy Abesszínia fejedelme és *Blanche de Lys* ismét találkozzék. Ilyen pikantériákat nyújt hébe-hóba egy ártatlan gyarmatügyi hír!

— **A királyi palota képe.** A párisi világkiállítás magyar osztályának kétségtelenül nagy vonzereje lesz az a nagyméretű kép, amelyet *Weeser Krell* hírneves festő a budavári királyi palotáról és környékéről királyunk megrendeléséből készített. A festmény rajzát a művész már befejezte s mint említettük, a napokban bemutatja a királynak, aki élénk érdeklődéssel szemlélte a képet és elismerését fejezte ki úgy a művésznek, mint fiának, aki atyja munkájában nagy hivatottsággal segítkezik. A művész még az idén elkészül a kép megfestésével s azután kiállítja Budapestben és más európai nagyvárosokban, míg végül a párisi kiállítás magyar osztályába kerül, alkalmasint abba a fülkébe, ahol a királyi palota Szent István-termének berendezését mutatják be.

A távlatkép az egész várat, az Eskü-tér felett képzelt magas nézőpontról szemlélve, úgy tünteti fel, amint néhány év múlva kiépül; e távlat mellett szépen érvényesülnék különösen a Duna felé, meg a Gellérthegy felé fekvő részeket. A hatalmasan továbbpompolygó Duna folyam felett nagy arányokban emelkedik a királyi vár, amely összes terrasseival, ösvényeivel és részben lombfede tornyoskálival együtt pompásan látható; azonkívül a királyi várhoz tartozó összes épületek, a Szent-György-tér s a szomszédos városrészek is nyomban szembeötlőnek, míg a festői háttérrel a budavideki hegyfűnc zárja el. Az egész tehát tulajdonképpen még csak a jövő képe, ha nem is olyan távol jövőé. A várbeli építkezések egésze úgy táruul szemünk elé, amint ma még csak tervekben van meg. József főherceg palotája már azzal az új homlokzattal ékeskedik, amely nemsokára a királyi váraknak külsőleg is méltó kiegészítő részévé teszi. A Szentgyörgy-tér maga a végleges kivitelben szintén a közel jövő képe szerint áll előtűnik. A művész számít arra, hogy az irányadó körtek képe befejezéséig nemsoká megállapítják a Szent-György-tér végleges alakját, de döntenek az új miniszterelnöki palota építési terve felett is, amely jobbról szegélyözi az előteret, valamint talán az új *Erzsébet-terem* építési terve felett is, amely szak-körökben nyilvánosan ohajtás szerint József főherceg *palotája* mellet sorakoznak; s ha a kép befejezéséig időné az Erzsébet-szobor-pályázat ügye is, ennek az emlékszóbornak is hely juthatna a képen, amely így belátatlan időkre hű és teljes képét nyujtaná a legszebb uralkodói székhelynek.

— **Sokba kerül a béke.** A hágaai békekongresszus sok pénzükbe kerül azoknak az államoknak, amelyek odaküldték képviselőiket. Az orosz kormány *Staal* urnak már eddig 150.000 rubelt adott s valószínű, hogy még egyszer ennyire lesz szüksége, hogy az elnöki tisztével járó vascorákat, ebédeket és estélyeket fizethesse. A szultán küldötté 600 török fontot kapott, titkára őfértázat. Arról pedig ne is szóljunk, hogy a hollandiai kormánynak, mint vendéglátó gazdának, mennyi pénzbe kerül a kongresszus. — Lám, a cár csak úgy kitalál egy ideát s az mindjárt százezrekbe kerül ...

— **Gruscha bíboros megvakult.** *Bécs*ből jelentik, hogy *Gruscha* bíboros szemei az utóbbi időkben annyira meggyengültek, hogy sétáin át vezetőre szorult. A napokban balszeme egészen elhomályosult s a jobb is nagyon meggyöngült. Az orvosok a bíborosnál hályogot konstataáltak és műtétet sürgetnek. Remélik, hogy a főpap ezáltal látását visszanyeri.

— **Halálozás.** Gróf *Ignác*, a kassa-oderbergi vasút pénzügyi szakosztályának felügyelője, mint részvételt értesülünk, e hó 18-án rákos-keresztúri nyaralójában szívizéhdűs következtében hirtelen meghalt. Temetése e hó 21-én vasárnap délelőtt 10 óraker lesz a rákos-keresztúri *Zsófia*-telepi gyászházban.

Ifi. *Megyelka* Józsefné, született *Kasztell* Ilona e hó 16-án 22 éves korában P.-Póparton meghalt. Özvegy *Zábay* Alajosné született *Egyed* Mária e hó 15-én 50 éves korában Budapeston meghalt.

— **Vége a krajoárnak.** Most már egy és mindenkorra, örökre és visszavonhatatlanul, hogy ne mondjam: utóljára van vége a krajoárnak. Megénekeltük e kerek rézdarabkákat, amikor kimondták rájuk a halálos ítéletet; zengett róluk a dal, amikor kivonták őket a forgalomból. s most hadd szóljon a végső bucsudal: julius elseje után már az adóhivatalok sem fogadják el a krajoárt. Az adóhivatal a végső menedék; ott legtovább lehetett papírfontrall fizetni, oda vittük a hatosokat, a huszasokat és a huszonötösöket, a négykrajoárosokról nem is szólvá — amikor már itt künn a külvilágban senkinek se kellett. Eddig a krajoár iránt is szives jóindulattal viseltetett az adóhivatal. Vége. Julius elseje után nincs több krajoár, isten veled gyermekorunk édes réz-emléke, szívünk vérzik, szívünk fáj, válni azonban muszáj, — hogy rimeljen is a bucsu. Minden országban a legtöbb költői zománc a legkisebb részpénzre jut. A francia *sou* a sok róla íri vers, novella és regény révén valóságos költői fogalom lett, az orosz *kopek* mindenki ismeri, a *pfenniget* nemkülönb. Nekünk a krajoár volt a legszebb, a legkedvesebb. Talán azért szeretik az egész világon az emberek annyi meleg szeretettel a legkisebb váltópénzt, mert gyermekkoruk emlékeinek letéteményesei. S talán ezért érzékenyünk el mi is, bankókedvelő magyarok, amikor utóljára, legutóljára, vagy hogy így fejezzük ki magunkat: legeslegutóljára zengünk bucsudalt régi jó barátunkhoz, kedves gyerekkori pajtásunkhoz: a krajoárhoz.

— **Meghalt Mátyás király — tisztelettel felebbesek!** Mikor a király néhány év előtt Kolozsvárott járt, megmutatták neki Mátyás király szülőházát; abban a szobában, ahol nagy nemzeti királyunk először pillantotta meg a napvilágot, egy becsületes vargának a műhelyét találta.

— **Bizony,** — mondta ekkor *Ferenc József* — nagyobb kegyelettel viselkedhetnék a mult iránt!

Akkortájt sokat röstelltük a dolgot és Kolozsvár város időközben elhatározta, hogy 25.000 forintnyi kölcsön segédelmével ki fogja javíttatni a történelmi emlékt házat s aztán oda ajándékozza a Kárpát-egyesületnek, amely ott etnográfiai muzeumot létesít. A kolozsvári közgyűlésnek ezt a határozatát most megfélebbeszte *Somodi* István törvényhatósági bizottsági tag a belügyminiszterhez és a határozat megsemmisítését azon az alapon kéri, hogy a pótdadó máris óriási terheket ró a lakosságra, másrésztől a város nincs jogosítva egy olyan nemzeti érték emléket elajándékozni, de még kevésbé járja, hogy az eladósodott város 25.000 forintnyi kölcsönpénze mások számára javíttassa ki azt a házat. Bizony szomorú dolog, hogy nemzetünkben a mult iránt való kegyelet ennyire megcsökken! *Szegény* *Hollós* *Mátyás*, ha tudná, hogy szülőházát milyen szivesen ajándékozzák el, és hogy minő nem szivesen, csak holmi 25.000 forintnyi befektetések után fogadják el ajándékba!

— **Báró Liphay Béla emléke.** A Nemzeti Kaszinó választmánya és később könyvtári bizottsága ma ülést tartott, amelyen kegyelettel áldoztak az elhunyt báró *Liphay* Béla emlékének. A választmányi ülésen gróf *Eszterházy* Mihály méltányolta kegyeletos szavakban a megboldogult főúr érdemeit, míg a könyvtári bizottságban *Sárkány* József másodelnök emelte ki lendületos beszédben a bizottság fájdalomt, mert báró *Liphay* tisztegy esztendőn át elnöke volt a bizottságnak s igazán sokat tett a könyvtár gyarapításáért és fejlesztéséért. A bizottság mély megilletődésének kifejezéséül jegyzőkönyvi megemlékezésen kívül elhatározta, hogy az elnöki székét az idén nem tölti be.

— **A tudóvsz ellen.** A tudóvsz ellen pünkösöd hetében Berlinben tartandó kongresszuson a budapesti kerületi betegsegélyző pénztár is képviseltetni fogja magát. A kereskedelmi miniszter erre a célra utiköltséget utalványozott ki s a pénztár képviselőjében dr. *Friedrich* Vilmos főorvos utazik el a kongresszusra.

— **A veszett fejse nyele.** A *Bourbonok* 1861-ben elvesztették a két Szicília királyságát, a koronát, a trónt és összes ingatlanaikat. Mint Nápolyból jelentik, a semmitiszok döntése szerint most a Bourbonoknak visszaszolgáltatóndók mindama javak, melyeket az olaszok tőlük elvettek. Egy csomó palota, park és rongált nyárilak jut így vissza birtokukba. A veszett fejsezenk nyele.

— **Az Újságrók Egyesületéből.** A Budapesti Újságrók Egyesületének választmánya ma délután *Vézi* József elnökelete alatt ülést tartott. Az egyesület alapszabályait a közgyűlés határozata értelmében meg kellett változtatni és a módosított alapszabálytervezetet vette beható tárgyalás alá a választmány, amelyet *Cziklay* Lajos alelnök és dr. *Fekete* Ignác ügyész dolgozott ki. A választmány elhatározta, hogy junius elsején déli 12 órára hívja egybe a rendkívüli közgyűlést, amelynek előterjeszti az alapszabályok módosítását.

— **Az elnök felesége.** Egy francia újság érdekes apróságokat írt *Loubet* köztársasági elnök feleségéről. Jellemzése a következő történetet mondja el. Amikor *Loubet*-t elnökké választották, a család egy barátja elment hozzájuk, gratulálni. A Luxembourg-palotában lakott akkor *Loubet*, a szenátus elnökének hivatalos lakásában. Kis fia a kertben karikázott. A család barátja megszólította:

— Nos, kis fiam, örülsz, hogy a papád elnök lett?

— Nem örülök — mondta a kis fiú és *sirova fakadt.*

— De hát miért sírsz? Fáj az neked?

Az elnök fia tovább zokogva szólt:

— Nem fáj... de a mama mindig sír, ha erről beszélnek neki...

Tehát *Loubet*-né nem ment valami nagy örömmel az Elysée-palotába. *Faure* Félix feleségéről pedig azt jegyezték föl, hogy az elnökválasztás napján reggeltől estig a Madeleine-templomban térdelt, gyertyákat égetett és imádkozott, hogy a férjét *meg ne válasszák* elnökké.

Casario óta kissé háborzongató mulatság elnöknek lenni a francia köztársaságban...

— **Az országos tornaverseny elmarad.** Már tavaly észlelhető volt, hogy a középiskolai tanulók országos tornaversenyre iránt megéppant az érdeklődés; nehogy tehát az ország áldozatkészségének igénybevétele minden haszon nélkül legyen, a Keleti Értesítő szerint *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter elhatározta, hogy az idei költségvetésben az országos tornaversenyre megszavazott összeget más módon, — a tornaszatban kiváló középiskolai tanulók megjutalmazására használja fel. A miniszter ez elhatározásáról már értesítette a középiskolákat. A mi értesülésünk szerint a miniszter ez elhatározása egyáltalán nem jelenti az országos tornaversenyek megszüntetését. A miniszter figyelmét tényleg nem kerülte el az, hogy a tornaversenyek iránt évről-évre csekélyebb érdeklődés mutatkozik s hogy különösen a vidéki városok még a legcsekélyebb áldozattól is visszariadnak. Éppen ezért határozta el a miniszter, hogy a kerületi tornaversenyek ezental minden harmadik, az országos tornaversenyek minden ötödik esztendőben rendeztessenek.

— **Megint egy Klondike.** Amerika újra szelnek eresztett egy Klondike hírt. A régi Klondike már megkopott kissé. Nem érdeklődik iránta eléggé a világ s már az aranyában se hisznek valami tulságosan. Jön tehát az új Klondike s ha majd ennek is lejár a hitele, következni valami még újabb szenzáció, hogy hadd egye az öreg Európát a méreg. Takomából jelenti egy telegramm, hogy Cape Nomeban, Alaskában annyi az arany, hogy éppen csak föl kell söpörni. Ha ez nem is igaz éppen, de annyit csakugyan mond a telegramm, hogy hat lábnyira a föld alatt valóságos szinaranybánya van. A mesevidék már néhány hírtelen felvergődött szerencséskezű aranyásót is produkált. Két bányász három hónap alatt több mint félmillió forint áru aranyat kapott ki a föld alól. Egyelőre csak félmilliósi vagyonról szól a hír, de adják majd még drágábban is. S persze rohan az emberiség az új Klondikéba. Ezrével indulnak rá az aranyországra a kinoskeresők. Egyelőre különben az ott a társadalom, hogy aki több aranyat ás ki, mint a többi, azt agyonverik. Tehát tessék odamenni szerencsét próbálni.

— **Fárbaj Aradon.** Aradról jelentik, hogy ott tegnap délután a családi erdőben pisztolypárbajt vívtak *Benedek* Árpád hirlapíró, az Arad és Vidéke segédszerkesztője és *Révész* Adolf vasúti főfelügyelő. *Benedek* segédei voltak dr. Nagy Sándor és *Bogszán* Szóvár, *Révészé* pedig *Müller* Károly és *Stauber* József. A párbajra, amelyben egyik fél sem sérült meg, az adott okot, hogy *Benedek* Hieronymi aradi tartózkodása alkalmával szóvá tette *Révész* politikai magatartását, a bírval állítólag pár hét előtt azok között volt, akik bizalmatlanságot akartak szavaztatni Arad képviselőjének.

— **Gimnázium Ó-Budán.** A székes főváros III. kerületéből egy küldöttség tiszteltet tegnap dr. *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszternél *Benedek* Sándor közigazgatási bíró, iskolaszéki elnök vezetése alatt. A küldöttség gimnáziumot kért Ó-Budán, melynek lakossága már felül van a 30 ezeren s egy nagy német övezet központja. A küldöttségben résztvettek: dr. *Tatay* Adolf kir. tanácsos, *Kirschhofer* Károly rom. kat. plébános, *Mészáros* Sámuel ref. lelkész, *Kugler* József, id. *Halász* Gyula, *Gyúrfás* Sándor, *Szuchányi* Adolf, *Günter* Béla, *Schäffer* István és dr. *Reisz* Mór f. v. bizottsági és iskolaszéki tagok. A miniszter lekötelező szíveséggel fogadta a küldöttséget, s kijelentette, hogy Ó-Buda is azok közé a kerületek közé tartozik, ahol egy középiskola felállítása feltétlenül szükséges és tervben is van.

— **Nyári mulatság.** A kereskedő ifjak társulata ez idei nyári mulatságát június 10-ikén tartja meg a Mátyasföldön. A rendezőség már megkezdte a megbírók szétküldését.

— **Mikor a monastiri polgármester szerelmes.** *Monastir* városa ugyan csak Macedóniában fekszik, de azért derék polgármestere valóságos modern regényalak. Már t. i. amennyiben a modern regényhőstől többnyire nem kívánunk egyebet, csak azt, hogy szerelmes természetű legyen. Ime az ő története komprimált regényfejezetekben:

I. A szonett.

A pikáns hölgy megjelenése nagy szenzációt keltett *Monastir* lakossága körében. A helybeli *Don Juan*: *Mohamet* ben *Diribu* aga fölkiáltott:

— Valóságos huri a próféta paradicsomból! Szőke volt és német. Azonfelül feleség is. A kávéházban, ahol énekelt, az ügyeletes rendőrtiszt se vette a gukerét róla. Előadás után meg is veggette a kávé vállát.

— Nagyon szép hölgy!

Ezután pedig távozott és nem fizette ki a kontóját. *Monastir*ban tudniillik sehol se fizet az ügyeletes rendőrtiszt az éjjeli mulatóhelyeken.

II. Monastir kajmakámja.

— Kutyá! — rivált másnap délelőtt a monastiri kajmakám a rendőrtisztre — miért jössz ilyen későn a hivatalba?

— Mert csak reggel felé tudtam elaludni. Egész éjjel arra a szonettre kellett gondolnom, akinek énekét hallgattam a kávéházban.

A kajmakám, vagyis a polgármester nagyon goromba ember. Háta vágta alantas hivatalnokát, miközben olyasmit morgott, hogy „lump,” meg „disznó.”

Ellenben este ő maga ment el a kávéházba.

— Ide hívni az énekesnőt! — szólt szuverén infinitívusban a kávéhoz az előadás után. A hölgy, amint az egy német szonettre illik, a férjével jelent meg.

— Nagyon szépen énekel a feleséged — mondta tolmács utján a férjnek — hozzád el holnap hozzám fekete kávéra!

A pár nagyon megtisztelve érezte magát. A kajmakám távozott. És ő se fizetett, amint az már *Monastir*ban szokás.

III. A fekete kávé.

Aki a macedóniai erkölcsöket ismeri, az tudja, hogy mit jelent az, hogy ha egy férjnek azt mondják:

— Hozzad el hozzám fekete kávéra a feleségedet!

Ennek a mondásnak a magyar fordítását csupán a következő módon jelezhetem:

— — — — —

A férjnek azonban németre fordították ezt a macedóniai közéletet, ami anyaira megijesztette, hogy másnap csupán a kávésszal ment el a vendégszerető házba.

IV. A megkötözött férj.

— Hol a feleséged? — kérdezte a kajmakám a férjtől.

— Beteg!

— Kötözzétek meg ezt a kutyát! — parancsolá a kajmakám. — Bilinoban maradsz, a míg nem írod meg a feleségednek, hogy rögtön jöjjen el. A férjirt.

V. Uriás levele Monastirban.

Irt, de kinek? Ki ne emlékeznék Uriás levél-történetére, amely azonban — nem tagadom — alig hasonlít a jelen esetre.

A férj — a német konzulnak megirta veszedelmes helyzetét és segédelmet kért.

A konzul kimentette és följelentette a kajmakámot a válnál.

VI. Váli-főpolgármester.

A váli 24 órai szobafogságra ítélte a kajmakámot, akinek torzonborz szemöldöke alól csak egy patakzott a könny. De este a váli jelent meg a kávéházban és előadás után most már ő maga hívta meg fekete kávéra az asszonyt. Erre távozott. Ő se fizetett.

— Mondja csak, — kérdezte a szonett férje a kávéstól, — van-e nagyobb ur a válnál is *Monastir*ban?

— Nincs.

Erre a házaspár rögtön visszautazott a művelt nyugatra. Ami nagyon szép egy szonettől.

És ezzel vége a regénynek.

— **Megszökött sikkasztó.** A nagyszombeni rendőrség táviratban értesítette a főkapitányt, hogy *Queller* Antal óras 4800 frtot érő aranyemű elsikkasztása után megszökött. Az elsikkasztott órák bizományban voltak az üzletében.

— **Pierre Louys házasodik.** Az *Aphrodite* szerzőjéről, minden szerelmi tudományok és classica philologia doktoráról, *Pierre Louys*-ról az a hír érkezik, hogy eljegyezte magát. A kétségkívül boldog menyasszony *José Herediának*, a kiváló lírikusnak legfiatalabb és legszebb leánya. Heredia másik leányának *Henri de Régnier*, az ugyancsak nagyhírű francia lírikus a férje.

— **F5 a szervezkedés.** A kis tolvajok csak lopnak minden rendszer nélkül és ezért csipik őket nyakon, míg vigan dudálnak a nagyok. A tolvajlás kézikönyvét senki sem tudná megírni olyan bőséges tapasztalatok alapján, mint az a *nápolyi* tolvajbánda, amelyet végre a napokban fölfűződött a nápolyi rendőrség. Csupa előkelő ember tartozott a bandába, volt köztük báró, márk, bukott bankár, lefokozott katona, tönkrement nagyiparos, négy orvos, két ügyvéd, hat mérnök és még sok, sok apróbb szolgáltokra alkalmazott uracs. Legszentiaibb két fogásuk a következő volt: Egy gazdag kereskedőnek a fiát rábeszéltek, hogy 50.000 líra értékű arany rudat adjon el helyettük s váltson be száz darab 50 líras bankjegyet. Az aranyrudak lopottak, a bankjegyek pedig hamisak, mondák neki. A kaptsi fiatal ember beállt a bandába. Üzleti részül 8000 líra betétet követeltek tőle. Nem volt pénze, ezért egy uzorásnál szereztek meg neki a 8000 lírát. A város határán akarták neki átadni az aranyrudakat, de éppen akkor két vámhivatalnok jött, egy megkötözött embert kísérték. Állítólag a vámháznál csipették el, s elvették tőle az aranyokat és a bankjegyeket, fölirták a parasztházban egybegyűltek nevét is. Mikor a fiatal ember a váltóját követelte vissza, följelentéssel fenyegették. A két vámhivatalnok szintén a bandába tartozott. A banda azután egy gazdag nápolyi német bankárt csapott be, ki késznek nyilatkozott arra, hogy hamis 50 frankosokat értékesít. A csalókkal együtt egy villába ment, hol a bankjegyeket kellett volna átvennie. Egy szekrényt adott neki, de kijelentették, hogy a szekrényt csak Nápolyban szabad fölnyitni. Visszakocsiztak Nápolyba, utközben azonban a bandának öt más tagja, rendőrhivatalnoknak és rendőrnök öltözve, föl tartóztatták. A csalók kijelentették a bankárnak, hogy a botránytól csaka egy menekül meg, ha a szekrényt odaajándékozza a rendőrhivatalnoknak. Ennek azonban nem kellett, hanem 30.000 lírát követelt, amit a bankár kénytelen volt át is adni. Nápolyban azután jelentést tett az esetről. És most letartóztatták az előkelő társaságot, hiába volt a kitűnő szervezkedés.

— **Érettségi előtt.** A most következő érettségi vizsgák előtt kisül furcsa ize van a Városligeti Színkör mai színelőadás, amely szóról-szóra a következőképpen hangzik:

Diák előadás

fél helyárrakkal

BUKOW

a székelők hóhéra.

Vizsga előtt ugyan melyik diák megy egy *Bukow* című darabhoz?

— **Állapvizsgák az egyetemen.** Az egyetem jogi karán úgy az első, mint a második évi alapvizsgálatok május 24-ikén kezdődnek.

— **A szabadkai vecsernye.** A szicíliai vecsernyének esetleg párja fog akadni, és pedig Szabadkán, ahol — egy lehet — „vér folyik majd pünkösdi délután.” A fenyegető veszély ékként keletkezett:

Van Szabadkán egy intézmény, amely keletről származhatott oda a bevándorló délszlávokkal: a divánhazak intézménye. A köznép számára nyitott táncotermek ezek, ahol emberemlékezet óta hallatlan korhelykedések, verekedések és bicskázások szoktak megtörténni. A minap is négy embert szurtak agyon Szabadkán, ezek közül kettőnek ilyen divánházban határozta el a halálát a haragosai. A szabadkai főkapitány most kilenc ilyen büntésket becsukott, a többinek pedig a záróráját esti nyolc órára állapította meg. A szabadkai bicskások közt nagy az izgalom és pünkösdi vasárnapjának délutánjára nagyban készülődnek.

— **Vér fog folyni!** — tüntették meg a főkapitányt, — ha ősi jussainkhoz nyul.

Jó lesz vigyázni, mert ettől a virtustól kitélik, hogy egy véresen emlékeztetes szabadkai vecsernye dicsőségét hagyja az utókorra.

— **Gyanus haláleset.** *Karos* Rezső harmincnyolc éves fogteknikus tegnap az Erzsébet-kört 48-ik számú lakásán hirtelen rosszul lett, s rövid idő múlva meghalt. Azt hiszik, hogy *Karos* megmérgezte magát. Beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe, ahol ki fogják deríteni, hogy mi volt a halál tulajdonképpeni oka.

— A Charité kórház-egyesület ma délután tartotta a VI.—VII. kerületi kör dísztermében gróf Andrássy Gyula és Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter elnöklése alatt nagyszámú közönség jelenlétében évi közgyűlést. Az emelkedett hangon tartott előlki megnyitótól, az egyesület titkára, dr. Lantos Emil ismertette az egyesület által Budán (II. ker. Batthyány-utca 2.) fenntartott nyilvános rendelőintézetnek működését. A jelentésből kitűnik, hogy ott szegénysorsú betegek, máris 60,000-nél több, ingyen rendelésben részesültek, a műtétek száma pedig az 1000-et túlhaladta. Ez áldásos működésre rámutatva, hálás köszönetet mondott az egyesület nagylelkű pártfogóinak, akik adományaikkal és évi járulékaikkal az intézet fennállítását lehetővé tették, egyúttal fel is kérte őket, hogy minél szélesebb körök figyelmét hívják fel e valóban emberbaráti intézményre. A közgyűlés ezután Hegedűs Sándor alelnöknek miniszteri kinevezés alkalmából hálás érzelmeit tolmácsolja és elhatározza, hogy azok jegyzőkönyvileg megörökíttessenek. Lovag Falk Zsigmond egyesületi pénztáros kedvező jelentésének előterjesztésével a közgyűlés véget ért.

— Az acetylén-kiállítás. Schmidt József államtitkár és Sztéryny József osztálytanácsos megtekintették ma este 1/29-től 10-ig az acetylén-kiállítást és a látottak felelőlegedéseket nyilatkoztak.

— A kintutetett. Jellemző kis eset történt a minap a szajnai törvényszék előtt. A vádott megáll a bíró előtt, gomblyukában az akadémiai palma lála szallagjával:

— Ön dekorálva van az akadémiai pálmával? — kérdi az elnök.

— Igenis.
— Milyen címen.
— Hát csak olyan címen, hogy van egy barátom a minisztériumban, az megszerzte. Ez nagyon egyszerű.

Sokat érhet az pálsa.
— Kommentár nélkül. A Debreceni Hírlapsbn olvassuk a következő sorokat:

Technikai akadály. A Kun Szent Mártonban időközönként megjelenő Lehel kúrtje című társadalmi és szépirodalmi lap legutolsó száma helyett a következő értesítést küldte első előfizetőinek: „Mint hogy közönségünkben 6 hónap óta egyetlen közszűrés sem fordult meg, lapunk legközelebbi számának megjelenését bizonylatlan időre elnapoljuk. Tisztelettel a szerkesztőség.”

— Az osztályorsjáték huzása. Az osztályorsjáték mai huzásán tízezer koronát nyert 33701, ötezer koronát 85355, kétezer koronát 26271 87783, ezer koronát 83989 91357, század koronát 59230, háromszáz koronát 31342 92114 68538 95154 55076 22173 33262 96459 52468 90422 86951 19392 40716 44467 28189 87944 68958, század koronát 63770 44507 54886 68806 36724 79179 8181 45698 45061 34936 24570 8260 37967 87239 34260 95815 17823 951 44432 81572 67486 76420 96017 99256 47898 80587 82812 27484 82597 86495 15873.

— Somossy-Mulató. Május 23-ikán, kedden, lesz Kutschera Alajosnak, a közkezdvelt dalszerzőnek a jutalmójátéka egészen új, válogatott műsorral. A programon szerepel Kutschera egyik kütünő bohózatja: A gyöngyfüzér, azonkívül három új dala is. Ezenkívül még több érdekes számmal nyújt majd élvezetet a közönségnek a jutalmozandó dalszerző.

— Új építési rendszer. Ily című tegnapi hírlünkben a Kramer J.-féle eperesi gipszgyár helyett tévesen eperesi gyárat írtunk.

(x) A pünkösdi ünnepek alkalmából Ós-Budavára megosztotta teljes művészi gárdáját és összes látványosságát. — Hat előadást rendeznek délután 4 óráig éjfélig, úgy, hogy a látogató közönségnek az élvezeteknek egész láncolatát nyújtják. Délutáni 4 órakor bemutatkozik az első variété előadás keretében a 4 Maisan-, valamint a 6 Dainef-lány. — Délutáni 6 órakor a 2-ik variété előadásban a 4 Madcap és a közönség kedvenceként vált ausztráliai énekesnő Elsy Leslie mutatkoznak be; este 7 1/2 órakor pedig a mecsértéri nyílt színpadon a Hadnagy uram civilben című vígjátékot, este 8 1/2 órakor a Gősgimnázium című kiállításos balletoperettet, esti 10 órakor Gutius bohózatát, A törvényszéki harcolatot adják és este 10 órakor a harmadik variété-előadásban az összes szerződött külföldi művészek állépnak. A délutáni előadásokra a fenntartott helyeket féláron adják. Az ünneplő közönségnek ilyen módon úgy délutánra, mint esteire válogatott szórakozást biztosít az igazgatóság. A közlekedés most már nagyon kényelmes, amennyiben a földalatti villamos éjfél utáni 1 óráig, az omnibuszok pedig éjfél után 2 óráig közlekednek. A belépődíj mindkét ünnepnapon (érvényes a belépéstől reggeli 4 óráig) délutáni 6 óráig 20 krajcár, azután 30 krajcár.

(x) Eelák István Budapestról. Rottenbiller-utca 4. sz., bérmentve küld 4 1/2 klg. portoricokávé 6 frt 80 krért.

(x) Miért a Santal Midy a legkeresettebb santal a patikákban? Mert hathatóságán kívül, — 48 óra alatt gyógyít minden ifjúkori bántalmat — azon előnyövel is rendelkezik, hogy a gyomrot a legkevésbé sem terheli meg. Török József Gyógyszertára Budapest, Király-utca 12.

Sikkasztó bankhivatalnok.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, május 19.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank megkeresésére ma Karlsbadban letartóztatták Fröhlich Jánost, a bank hivatalnokát. Fröhlich három nappal ezelőtt az igazgatóságtól szabadságot kapott és Karlsbadba utazott, ahova igen sok értékpapírt vitt magával. A hiányt csakhamar felfedezték s a gyanu — mint a bank kommunikéje jelenti — nem egy jelenség Fröhlichre terelte, akit ma le is tartóztattak. Az értékpapírokat — az említett kommuniké szerint — mind megtalálták nála.

A letartóztatás körülményeiről Bécsből és Karlsbadból érkezett távirati tudósításaink alapján a következőket jelenthetjük:

Fröhlich Jánosnál letartóztatásakor még 27,000 forint készpénzt találtak. Fröhlich nagy összegekre rugó értékpapírokat sikkasztott el, amelyeket különféle pénzügyintézetekhez küldött azzal az utasítással, hogy értéküket küldjék el neki Karlsbadba. Egyebek között a Länderbank prágai fiókjának is küldött 14,000 forint értékű értékpapírt. Az intézet el is küldte a pénzt Karlsbadba, de olyan óvatos volt, hogy Lederer Gottfried prágai bankártól információt kért Fröhlichről. A kérdésre az a válasz érkezett, hogy Fröhlich nem lakik állandóan Karlsbadban, hanem budapesti magánhivatalnok, aki csak pár nap óta fűződik ott. Erre az intézet figyelmeztette Fröhlichre a karsbadi rendőrséget, amely a sikkasztót nyomban letartóztatta.

Fröhlich töredelmesen beismerte a sikkasztást és megvallotta azt is, hogy milyen intézetknél helyezte el a lopott értékpapírokat. A kárvallott bank tehát valószínűleg visszakapja értékpapírjait és a pénzt.

Éjfél felé járt az idő, amikor becsüngenem a Lipót-körút 17-ik számú ház első emeletén özevgy Fröhlich Jánosnak lakásán. Nagysokára nyitott ajtót az öreg anyóka és remegve kérdezte:

— Talán a Muki...
Az unokájára, Fröhlich Jánosra, gondolt mindjárt, mert mára várt tőle levelet és nem kapott semmiféle értesítést arról, hogy hol van az unokája.

— Már délelőtt is keresték, — mondta már kissé bátrabban — a bankból itt volt egy ur. Azt mondta, hogy a Muki — így nevezte folyton az unokáját — asztalán egy nagy pénztárcát találtak. Sok értékpapír volt benne és azt hiszik, hogy az csak az enyém lehet, — azért jött kérem az az ur. Elküldenek neki, — mondta — de nem tudják a címét. Nekem bizony nincs semmi más vagyonom papíron, mint néhány sorsjegy, azt meg itthon tartogatom.

És most a jóságos arcu öregasszony mindenáron azt akarta tudni, hol az unokája. Egy aligalig sikerült kitérő válasz után nyugodtabban beszélt az unokájáról:

— Hétfőn délelőtt hazaszaladt a bankból és durván rámförmedt, hogy rögtön adjak neki ebédet. Hogy miért siet, azt nem mondta meg. Csak amikor nagy sebbel-lobbal esomagolni kezdett, akkor árult el annyit, hogy Bécsbe utazik. Megígérte, hogy péntekre megírja, hol van, de bizony nem kaptam tőle levelet.

Ez a nagymama feláldozta magát az unokájáért.

Fröhlich János előkelő családból származott. Az édesapja halászmeister volt Szent-Endrén. Huszonöt éve már, hogy meghalt. Fröhlich János tíz év óta lakik a nagyanyjánál, akinek két háza van Budapesten. Amikor férje elhalt, négy ház maradt reá, de özvegye alatt két házat eladott és azok árából harminckétezer forintot adott az unokájának.

— Fogalmam sincs arról — panaszkodott Fröhlichné — hova tehetta a fiu azt a sok pénzt, amikor olyan szép fizetése van a banknál. Az értékpapír osztályban pénztáros, tíz éve van a banknál, nagyon szeretik ott. Pedig ő durván beszél mindenkivel, ha én megdorgalom a tiszteletlenségéért, akkor mindjárt a szemembe vágja:

— Katonatiszt vagyok, honvédszáz vagyok, tudja!

— Nem is kérdezek már jó ideje tőle semmit. A mult héten különös módon idegeskedett, folyton fejfájásról panaszkodott, azt is mondta, hogy elutazik hidegvizkúrára.

Az unokája arcképet akarta kihozni a másikkal szobából az öregasszonytól, ekkor a mellékteremből egy szép, fiatal leányka jött ki. Ő sokkal nyugtalanabb volt, a szeméből látszott, hogy sejtí, mi történhetett. Szomorúan bámult

maga elé, amikor az arcképet nézegettem. A sikkasztó magas, szőke fiatalember, előkelő megjelenésű.

Fröhlichné panaszkodott újra: — Egészen más ember volt még augusztus előtt. Akkor hadyagorlaton volt, azóta este sohase lehetett itthon látni s csak hajnal felé vetődött haza.

Ilyenkor meg szoktam kérdezni tőle, hogy merre járt s ő legtöbbször így felelt: — Minek is kérdezi? Az igazságot úgy sem mondom meg.

A jó öregasszony aztán bevezetett unokája szobájába. Csupa katonacsoportképpel van tele a fal, az ágy mellett teljes vívőeszköz, a sarokban zongora, finom butorok, egy állványon néhány könyv van.

— Csak azt ne mondta volna, amikor elutazott, — sóhajtott az öreg asszonytól — hogy örült... Félek, hogy valami baja történt.

Megnyugtattam néhány szóval a jó asszonyt. Abban reménykedett, hogy talán holnap kap levelet az unokájától. A rokonleány, aki nála lakik, csak hallgatott, merően a levegőbe nézett.

FŐVÁROS.

(*) A fővárosi közoktatásügyi bizottság ma délután Szabó Károly tanácsnok elnöklésével ülést tartott, amelyen az elnök mindenekelőtt tájékoztatta a bizottságot a községi tanárok és tanítók kandidálásának és választásának sorrendjéről. E szerint június hó 16-ikán lesz a realiskolai, felsőbb kereskedelmi iskolai tanárok és az íresdedésben levő polgári iskolai igazgatók jelölése; 19-ikén a választás; 20-ikén a polgári iskolai tanárok és tanítók jelölése; 22-ikén a választás; 23-ikén az elemi iskolai igazgatók, tanítók és tanítónők jelölése; 26-ikén választás; 27-ikén a segédtanítók, segédtanítónők és ovónők kijelölése; 30-ikén a választás. Ezután áttértek a napirendre.

A közgyűlés az idei költségvetés tárgyalása alkalmából felhívta a tanácsot, hogy tegyen javaslatot a községi realiskoláknak az állam által leendő átvétele és a községi felső kereskedelmi iskolák s felsőbb leányiskolák költségeinek apasztása dolgában. A tanügyi ügyosztály e tárgyban hosszabb javaslatot dolgozott ki, amely oda konkludál, hogy a realiskolák átvétele végett újra kérvényezhetnek a kormánytól, a kereskedelmi és felsőbb leányiskolákat azonban fön kell tartani, a költségek apasztására pedig egyelőre nincs mód. Többek hozzájárása után a bizottság az ügyosztálynak a realiskolák államosítását tett sürgető indítványát nem fogadta el.

Tenczer Pál a középszályi érdekében ellenzi a tandíj felemelését, de nem fogadta el Néty indítványát sem, hogy a kereskedelmi iskolákban a tandíjat emeljék föl 100 forintra.

A tanács annak idején felhívta az ügyosztályt, hogy tegyen előterjesztést a községi iskolai tanárok és tanítók melléklfoglalkozása tárgyában. Az ügyosztály azt proponálja, hogy a tanárok melléklfoglalkozása megengedendő ugyan, de csak bizonyos korlátozások mellett s a melléklfoglalkozást vállalni szándókozó tanárnak minden egyes esetben a tanács engedélyét kell kikérnie.

A bizottság elfogadta az ügyosztály előterjesztését, kiegészítve azt Havass indítványával, hogy a tanácsnak csak a tanügyi körébe eső melléklfoglalkozásokat szabad elvállalni.

(*) Adókvetés. A fővárosi adókvető-bizottság folyó hó 20-ikán (szombat) a következők új helyrajzszámú házakban összeírt adókötelesekre vonatkozó III. osztályú keresetadó-javaslatokat fogják tárgyalni, ugymint: az I. ker. a krisztinavárosi 502—504/5. 506—10, 512/3, 514/29, 534/2a, 534/5, 6. 8—3, 534/36, 535/36a, 535/6, 538/9, 541/2, 541/2a, 534/5, 534/8—3, 534/36, 535/36a, 535/6, 538/g, 541/2, 541/2a, 541/2b.; a II. ker. a vizivárosi 2332—2350; a IV. ker. a 75—92.; a VI. ker. a) bizottsága a 3568—2583.; a VI. ker. b) bizottsága a 1605—1683/6.; a VII. ker. a) bizottsága a 4741—4742.; a VII. ker. b) bizottsága a 2400—2401, 2509.; a VIII. ker. a) bizottsága az 5405—5409.; a VIII. ker. b) bizottsága a 6291—6313.; a IX. ker. a 8718—8724.; a X. ker. a kőbányai 7277—7303. házzámig.

(*) A pénzügyi és gazdasági bizottság ülése. A pénzügyi és gazdasági bizottság ma délután ülést tartott. Tárgyalásra került az országos gyermekvédő-egyesület kérése, hogy a város egy menedékház céljára 2000 négyzetöölnyi területet adjon s ezenkívül az építéshez 20,000 forint segélyt. A bizottság Freyer Hugó, Hellai Ferenc, Hüttl Tivadar, Emmer Kornél és Virava József hozzászólásai után megadja a kért telket. A marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaság üzemének megvizsgálására s ellenőrzésére kiküldött bizottságba ma a pénzügyi és gazdasági bizottság Hüttl Tivadart küldötte ki. A lipótmézi vasút megépítéséhez szükséges magántelkek kártalanítási ára fejében mintegy 80—85,000 forint lesz szükséges. A főszámvérvő ma kijelentette, hogy erre a célra pénz egyáltalában nem áll rendelkezésre s más mód nincs, mint az, hogy ezt az összeget a 100 millió koronás kölcsönből vegyék előlegül, kamat nélkül. Még egy-két jelentéktelen ügy tárgyalása után az ülés véget ért.

(*) **Bendörtelep.** Egy vállalkozó előterjesztést tett a belügyminiszteriumnak egy rendőrtelep létesítése iránt. A középítési bizottság ma foglalkozott ez ügygel s ily rendőrtelep létesítését csak az esetben tartja megengedhetőnek, ha a vállalkozó kötelezi magát az összes közmunkák elvégzésére.

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Dr. VAJNA VILMOS

lakását

Kossuth Lajos-utca 14. szám alá helyezte át.

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** Operaház.** *Better* Leonora kisasszony ma este mint vendég a *Próféta*ban *Bertha* szerepét énekelte el. Az énekesnő, aki már idestova tíz év óta működik a színpadon, bizonyára nem jön ki *Operaházunk* színpadára, ha *Káldy Gyula* nem engedte volna. Elvégre talán én is énekelnék, ha hagyának! Már most csak az a kérdés, hogy milyen minőségben léptették fel *Better* kisasszonyt: vajjon mint tehetséges kezdőt buzditásul, vagy mint kész tehetséget szerződéses célból? Nos a kisasszony már nagyon régen nem kezdő, — és még nagyon sokáig nem lesz kész tehetség. Ha ugyan egyáltalán az lesz, mert én, aki multikori hangversenyén a Royal-teremben és ma este az Operaházban hallottam, egy szikráját se látam meg benne az igazi művészi ihletnek, a finomabb énekművészetnek pedig a nyomát se. Ellenben találtam tetemes, nagyon szép, bár csiszolatlan hanganyagot ritka magassággal, — és semmi egyébét. Vagyis ismét egy *Dancskay-féle* jelenség, akinek a hangját azonban az ifjú erő fűdesége magasabb értékre emeli. Kinos dolog egy szakállas embert, akinek egyetemi diplomája van, biztatni, hogy menjen az elomi iskolába. Körülbelül ilyen érzéssel tanácslom *Better* kisasszonynak, próbáljon énekelni tanulni. (G.)

**** Műsorváltozás a Magyar Színházban.** A Magyar Színház műsora ezen a héten akként változik meg, hogy a holnapra hirdetett *Operabál* helyett a *Gyurkovics-lányok* kerül színpadra, azzal a szereposztással, mint az ötvenedik előadásban: Horvay Feri szerepét ugyanis ismét *Ráthonyi Ákos* játssza. Pünkösöd hétfőjén este a *B. A. L. E. K.* kerül színpadra. Ezek szerint a műsor így alakul: Szombaton *Gyurkovics-lányok*, vasárnap délután a *Gésák*, este *Aranylakodalmak*, hétfőn délután a *Gyurkovics-lányok*, este *B. A. L. E. K.*

**** Hírek a Vígsházából.** *Makai Emil* és *Heltai Jenő* egyfelvonásos vígjátéka a királyné apródja a következő szereposztással kerül bemutatásra a Vígsházában:

A költő — *Hegedűs*. A bankár — *Gál*. A bankárné — *Lánczy L.* A hadapród — *Varsányi J.* Gazdasszony — *Nikó L.*

A kis vígjáték május 25-én kerül bemutatásra a *Chand d'habits* (A házaló) című zenés némajátékkal együtt. — Az *Arany kakas* című bohózat május hó 21-én, pünkösöd vasárnapján, éri meg huszonötödik előadásának a jubileumát. A nagyszerű bohózat április 27-én került bemutatásra, így egyfolytában éri meg huszonötödik előadását.

**** A Magyar Királyi Opera Berlinben.** A Magyar Királyi Opera ensemblesje, mint megbízható forrásból értesülünk, meghívást kapott a berlini udvari operában való hosszabb vendég-szereplésre. A meghívás az intéző körökben igen kedvező fogadtatásra talált, s így nem lehetetlen, hogy operánk be fog mutatkozni Berlinben.

**** Hangverseny a Park-Klubban.** Ma ismételték meg fényes közönség jelenlétében a tegnapi hangversenyt a Park-Klubban. Megint kétszer-háromszor kellett félrevonni a függőnyt minden előkép után, és nagy sikert arattak megint *Verlet* kisasszony és *Habay Jenő* is. Az ajtóknál ezuttal öt forint belépti díjat szedtek; és így a hangverseny csinos bőséget juttatott a jótékony cínak.

**** Új színház Szombathelyen.** A szombathelyi új színházra, amely 160.000 forint költséggel, a legközelebbi jövőben felépül, két pályaterv érkezett. Mind a kettő magyar építőké terve. Az új színház létesítése körül, mint nekünk írják, legnagyobb érdeme van *Ehén Gyula* polgármesternek, aki fáradságtalanul buzgókodott abban, hogy Szombathelyen is a magyar művészetnek és kulturának már a jövő őszön új hajléka legyen.

**** Sarcey utóda a Tempsban.** A párisi *Temps* Sarcey helyére, aki harminc éven át volt színházi kritikusa, *Laroumet* tanárt szemelte ki.

**** A kolozsvári színházat állandósítása.** Kolozsvárról táviratozzák, hogy a város mai közgyűlésén *Samodi* képviselő interpellált az iránt, hogy miért nincs állandó színház Kolozsváron. A kolozsvári Nemzeti Színház — ugymond — azért kapja az állami segílyt, hogy Erdély fővárosában állandó otthonra találjanak a színházak. Az ideai szezonnak felesleg van ez az egész állami segílylyel együtt Nagyváradon költik el, ahol a társulat öt hónapig időzik. *Savacsina* polgármester kijelenti, hogy Kolozsvárt a magyar színházat szubvenciót kap, mert kulturmissziót teljesít. Jelenleg az állami szubvenció csak névleges, mert a nyári állomás deficitjeinek pótlására fordítják, azalatt pedig ellepik Kolozsvárt a német orfeumtársaságok és lerontják azt, amit a színház fölépít. Elérkezettnek látja az időt arra, hogy a város kezdeményezést tegyen a színház állandósítására, mert financiai okok már nem akadályozzák, hogy a társulat állandóan Kolozsvárt működjék. Kötelességének tartja, hogy a legközelebbi közgyűlésen az intendáns meghallgatása után előterjesztést tegyen.

**** A Magyar Színház új tagja.** A Magyar Színház igazgatósága *Rédey István* vidéki tenoristát október elsejétől tagjai sorába szerződtette. Az igazgatóság egyuttal három évre megújította *Ráthonyi Ákos* szerződését.

**** Letűnő oszllagok.** A párisi Opera balletegéről gyors egyenlőben két fényes csillag tűnik fel. Az egyik *Rosita Mauri*, a másik *Juliette Subra* kisasszony. Mind a kettő azért vált meg az operától, mert az igazgatóság farkukodik a pénzzel s le akarta szállítani a fizetésüket. *Rosita Mauri* kisasszony, aki már két évtized óta tündöklik a balleten, egészen visszavonul a színpadtól s a jövőben a táncintézetnek és az — erénynek szentelti magát. *Subra* kisasszony ellenben még fiatal és a külföldi színpadokon szándékozik végigbámulni rózsaszínű trikóját és formás lábszárait. *Subra* kisasszony olaszosan hangzó neve dacára, tizenhárom próbás párisi leány. Apja szegény foltozó szabó, akinek egyetlen vágya az volt, hogy a két lánya híres táncosnő legyen. *Juliette*, aki vakítóan szép és enniálón formás, el is érte ezt a célt. Első nagy sikere *Hamlet*ben volt s ettől fogva gyorsan haladt felfelé. Művészetének sokak bámolója akadt, akik egy pompás villát rendeztek be számára, amelyet a hálás leányka az édes apjának ajándékozott. Az öreg szabó nem foltozza többé a ruhákat, — nem szorult rá, hogy megtögye!

**** Sikkasztó intendáns.** Az oláhországi viszonyokat semmi sem jellemzi jobban, mint az, hogy ebben az országokban — sikkasztó intendáns is akad. Ez a sikkasztó intendáns *Andrej Vizanti*, a jasszi színház intendánsa, aki egyuttal szenátor és egyetemi tanár s aki rövid ideig miniszter is volt. A színházi bizottságához már régóta érkeztek névtelen levelek, amelyek arra figyelmeztettek, hogy az intendáns a színházi alapokból jelentősebb összegeket használ fel a saját céljaira. A bizottság nem akart hitelt adni ezeknek a figyelmeztetéseknek. De ezek a névtelen levelek utóbbi időben oly sürrien érkeztek, hogy mégis csak átadták az ügyészségnek. A vizsgálat megindult s kiderült, hogy az intendáns ur a 25.000 frank szubvenciót egészen elzsebelte és ezenkívül egy bukaresti banknál levő 13.400 frank letétet is felvette a saját céljaira. A színházi titkár szorongatására, *Vizanti* azt mondta, hogy *Bukarestbe* utazik, hogy a pénzt felvegye a bankból; az intendáns ur el is utazott, de nem is tért vissza többet. Most már azt is tudják, hogy a külföldre szökött. A vizsgálat azt is kiderítette, hogy *Vizanti* az utolsó pillanatban könyörgött feleségének, aki dusszagad asszony, hogy ötvénezer frankkal, amennyi a hiány, mentse ki a bajból, de az asszony elutasította kérésével. *Vizanti* asszony ugyanis már rég ide óta rossz lábón élt a férjével azok miatt a szerelmi viszonyok miatt, amelyeket az intendáns ur a színésznővel folytatott.

**** Vidéki színházak.** *Monori Sándor* társulata május tizenkilencedikén kezdte meg előadásait az *Ókanizsai* nyári színpadon. — *Nagy-Kanizsáról* írják lapunknak: *Halmay Imre* színtársulata, mely virágvasárnap óta szép pártolás mellett működik Nagy-Kanizsán, május 25-ikén *Békés-Gyulára* megy. A kanizsaiak annyira megkedvelték *Halmay* társulatát, hogy majd mindenkor zúfolásig megtelt a színház, mely körülmény folytán az állandó színház megépítésével komolyan foglalkoznak most Nagy-Kanizsán. A társulat kedveltebb nőtáglai: *Halmayné Harnat Emma*, *Lévy Sarika*, *Tuboly Klementin* és a *Könyv-nővérek*. Szerdán *Szász Anna* vendég szerepelt mint *Magda Suderman* *Offhóban*. A vendég nagy sikert aratott. — *Nagyváradról* írják lapunknak: A kolozsvári *Nemzeti Színház* társulata a legnagyobb sikerrel működik itt. A közönség jól látogatja az előadásokat s egyik nagy kedvelője *Perényi Margit*, a társulat szubrett-primadonnája, aki nem mindennapi talantum. Legutóbb a *Kornéillei hangok* Szerpeltőjével aratott óriási sikert, jóvá herán lép fel a *Márkus József* élvezetes *Kukukisasszony*ban, amelynek cimszerepét már az elmúlt évben ritka sikerrel kreálta. — *Trombadourban* a napokban egy fiatal talantum, a zeneakadémia most végzett növendéke, *Korányi Frida* lépett fel, igazi sikert aratott *Azucena* szerepében. Legközelebb lesz a *Baba* premijére és *Carmen* repriz.

**** Az Operaház előadása otthon.** A magyar királyi Operaházban holnap (szombaton) este *Arnoldson* *Sigrid* vendégfellépéssel *Gounod* dalmezeje, a *Faust* kerül színpadra. A *Telefon* *Hirmondó* az előadást követően fogja s így az előzőtől otthon is végighallgathatják. Opera után 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókon.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A Magyar Könyvtár** most küldi szét május füzeteit, melyek között ezuttal négy az eredeti és csak egy a fordított munka. Az utóbbi *Mollière* „Botcsinálta Doktor”-a. A régi magyar klasszikusok közül a *Magyar Könyvtár* most *Virág Benedektől* ad egy füzete való „válogatott költeményi”. A modern magyar írók sorozatában ezuttal *Papp Dániel* és *Murai Károly* jelennek meg. A tündérmesék országából a modern élet legdivatosabb kedvteléséhez, a *Kerékpárosokhoz* vezet át bennünket a sorozat utolsó füzete, a *Kerékpárosok Kálté*, melyben dr. *Korcsmáros Kálmán*, egyike a sport legjelesebb művelőinek, szabatosan és eleven stílussal mondja el mindazt, amit a biciklistának tudnia kell. A *Magyar Könyvtár* immár elérkezett a 117. füzethez. Az eddig megjelent füzetek bő jegyzékét kívánatra ingyen küldi a kiadó: Lampel R. könyvkereskedése. Az egyes füzetek ára 15 kr, megrendelhetők a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában.

SPORT.

***. A makrancos Arkádia.** Az alagi versenypálya látogatói jól ismerik *Arkádiát*, *Rohonczy Gedeon* makrancos lovát. Erről a turfrónika is azt bizonyítja, hogy hozzá hasonló csökönyös állat még nem volt a versenypályán. *Jockey* *Stend*, a későbbi *Pedrillo*, mely a jockeys nem tűrte meg a hátán, is megbecsülte magát olykor, de *Arkadia* már a munkában sem engedelmeskodik. Az, hogy a szerencsétlen *Bavarovszky* gróffal egy ízben *Fóthra* iramodott, még kismiska ahhoz képest, amit néhány nap óta a training közben művel. Az ökölnyi lovász gyerekek, kényeres apólói is keserűen tapasztalják, hogy az ördög bujt belé, már öket sem tűri meg a hátán, pedig ezeket eddig nagyon szivelte... Egyetlen egy konkvecencia van csökönyösségében, az, hogy folyton jobbra tart, mindig csak jobbra, balra sohasem. Gazdája úgy vélt segíteni a bajon, hogy a rakoncátlan lovat a *Ludovicumba* küldte, ahol három hétig a „longe”-on fogják lóbecsületre megtanítani.

***. Kerékpárverseny.** A Magyar Athletikai-Klub pünkösdi (vasárnapi) kerékpárversenye egy a bel-földi, mint a bécsi és prágai versenyzőknél a legnagyobb érdeklődést kelti. Az összes budapesti jelesebb verseny-kerékpárosok bejelentették részvételüket, azonkívül a vidék is képviseltette magát. Sport-szempontról kiváló jelentőséget adnak a versenynek a nemzetközi amatőr-versenyszámok, amennyiben ez lesz az első nemzetközi amatőr-verseny Magyarországon s így először nyílik alkalmunk arra, hogy tanui lehessünk amatőrjeink és az osztrák amatőrök mérkőzésének. A külföldi nevezések egy a szám, mint a versenyzők klasszisa tekintetében jól sikerültek, neveztek ugyanis: *Frantisek*, *Hirsche*, *Wladimir*, *Steinfender* (Pragából), *Frankl*, *Bree*, *Cehak*, *Hohwoeg*, *Scheirich*, *Beck*, *Wagner*, *Unger* (Bécsből), szoval tíz idegen versenyző, ami már maga is elég arra, hogy a verseny a szezon első sporteseménye legyen. A nap legdecebb száma kétségkívül a *mótorandem* első budapesti szereplése lesz, amelyet annál nagyobb kíváncsisággal várnak a sporkörök, mert valóságban a 25 kilométeres versenyben a motorvezetés a fennálló rekordok megdöntését fogja eredményezni. Megjegyzendő, hogy a *mótorandem* a müncheni *Hoffmann*, a bécsi *Prater*-pálya hírneves vezetője fogja kezelni.

***. Köttingbrunnal versenyek.** A versenyek első napjának eredménye ez:

I. *Megnyitó verseny.* Távolság 1600 méter. Díj 1500 korona. Gróf *Orssich Esthajnalja* (tulajdonos) első, *Miklósfalvi* ménes *Tartuffeja* (br. *Eltz*) második, *Holds Engelb.* *Fiddlestickje* (*Kreutzbruck*) harmadik. Azután: *F. Moll*, *Sozok* és *Rama*. Könnyen két hosszal első, fejhosszal harmadik. Tot.: 5:13. Helyfoglalások: I. 25:26, II. 25:26.

II. *Eladói gátverseny.* Távolság 2400 méter. Díj 1800 korona. *Baltazzi Arist.* *Fataistja* (*Kapuschek*) első, gróf *Orssich Divatja* (*Rosack*) második. Könnyen négy hosszal első. Tot.: 5:6.

III. *Angostura akadályverseny.* Díj 1800 kor. Távolság 3600 méter. Mr. *Turul Jutkaja* (*Slinn*) első, lov. *Weilenbeck* fh. *Stréberje* (*Rosack*) lovasával elbukott. Tot.: 5:6.

IV. *Peterzelli gátverseny.* Díj 1500 korona. Távolság 2000 méter. *Miklósfalvi* ménes *Nellje* (br. *Eltz*) első, gr. *Orssich Theklaja* (tulajdonos) második, br. *Wattmann* *Edgaraja* (*Koller* fh.) harmadik. Könnyen 7 hosszal első. Tot.: 5:6.

HUNGARIA-vasfürdő

Budapest, VII., Nyár-utca 7. szám.
Gőz- és kádfürdők.
Nyitva reggel 5-től este 9-ig.

V. *Eladó akadályverseny.* Díj 1800 korona. Távolság 3600 méter. Gr. Orsich *Eglamourja* (Rosaok) első, br. Born Fr. Jablunkaja (Kernye) második. Fel-tartva 3 hosszsal első. Tot. 5: 6.

VI. *Nyercellenek gátverseny.* Díj 1800 korona. Távolság 2500 méter. Tränkel száz *Millefleursje* (Weebler) walkoverben futott.

VII. *Rodanni díj.* Díj 1600 korona. Távolság 2400 méter. Mr. Turul *Stuwerje* (Kreutzbruck) első, Dittl C. Alárja (br. Eltz) második, gr. Orsich Futárja (tulajdonos) harmadik. Igen könnyen 2 hosszsal első, félhosszal 3-ik. Tot. 5: 17.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A *direktor fenytéke.* A *Rottenbiller*-utcai iskola igazgatóját, *Tanos* Imrét, az iskola volt szolgája följelentette. A panasz szerint úgy megverte el-csapott iskolaszolgájanak fiát, *Kiss* Sándort, hogy a gyermek a száján fülén vért, három foga kihullott s a teste mindenfelé tele volt kék foltokkal. A bün-tető járásbírósnál *Dezeredy* bíró előtt első ízben megtartott tárgyalást több tanu kihallgatása miatt mára halasztották. Elsőnek ma dr. *Veredy* Károly tanfelügyelőt hallgatta ki a bíró.

— Mit tud erről az esetről?

— Amikor a lapokból értesültem az esetről, azonnal meglátogattam az iskolát, s kérdőre vontam az igazgatót. Azt mondta, hogy a kis fiu valami illetlenséget tett, mire a szájára ütött és letérdeltette. Egyebet nem tett.

— Megkérdezte a kis fiut is?

— Igen. Lehívtam az osztályból, s a legnagyobb szelidséggel kérdeztem tőle, ki bántotta. Erre a fiúcska azt felelte: Az édes anyám vert meg így! Különbösen is az én meggyőződésem szerint lehetetlen, hogy valakit az iskolában így megverjenek.

— Van az ügyben fegyelmi eljárás is?

— Igen. De még folyamatban van.

Bíró (a fiúhoz): Hát az édesanyád vert meg?

Fiu (sirva): Nem. Az igazgató ur!

— Hát mért mondtad a tanfelügyelő urnak, hogy anyád vert meg?

— Attól féltém, hogy megint megvernek.

— Látod, hát vagy akkor hazudtál, vagy most hazudsz. Hát melyik igaz?

— Az igazgató ur vert meg.

Kissné (a gyermek anyjától kérdi a bíró):

— Nem tanítottad be magad a fiát?

— Nem én.

— Az igazgató ur elcsapta a maga férjét?

— Igen. (Sirva.) A férjem kórházban volt s az igazgató ur kitett engem a gyerekeimmel együtt a lakásból. Kenyérre valóm so volt.

Kihallgatták még *Fodor* Gyula tanítót, aki nem tud a brutális bántalmazásról és két kis leánykát, akik azt állítják, hogy amikor a *Sanyia* lejött az osztályból, egész véres volt s amikor kimosta a száját, a pohárba esett két foga.

Mindez azonban kevés bizonyíték volt s a bíró fölmentette a vád alól az igazgatót.

§§ A *nagy-szebeni Kabdebő-pőr.* A Kabdebő-pör tárgyalásának mai, második napján a törvényszék a vádlottak és a szakértők kihallgatásával azt egykezett kideríteni, milyen viszonyban volt a Kabdebő-cég a nagyszebeni takarékpénztárral, továbbá bécsi és budapesti bankokkal és mennyire terjedt a az a joga, hogy a bizományképpen átvett értékpapírokat a maga javára elzalogosítsa. Azután áttért a bíróság a pör második részére t. i. a vétkes bukás és sikkasztás vádjára. Mint érdekelt felek képviseltek magukat az erdélyi magyar jelzáloghitelbank (kára 7454 frt), a nagy-szebeni Orsolya-szűzek (kára 33.361 frt) és sok magánfél. A tanukihallgatást holnap folytatják.

§§ *Elítélt mérgekverők.* *Temesvárról* táviratozzák, hogy az odavaló törvényszék *Thiele* Lajosné, aki ferjét arsenikkal megmérgezte, 15 évi fegyházra, a 95 éves *Igrmál* Perszidát pedig, kitől Nagy-Kikindán a mérget vásárolta, öt évi börtönrre ítélte. Az elítéltek felebbezték s az ügyész is Thieloné terhére.

TÁVIRATOK.

A karlócai püspöki zsinat.

Karlóca, május 19. A szerb püspöki zsinat több napi ülésese után ma délután két óraker befejezte üléseit. Elintézte *Zmejanovics* püspöknek a bécsi püspökválasztás ellen irányuló óvását akként, hogy *Zmejanovics* a zsinat előtt személyesen kijelentette, hogy visszavonja óvását, melynek beadásánál téves feltevésekből indult ki. *Zmejanovics* püspöknek a pátriárka ellen emelt panassa tárgyában a zsinat ezeket határozta:

Tekintettel arra, hogy a *Brankovics* pátriárka ellen benyújtott és a püspöki zsinat által ez évi április 11-én a limine visszautasított panasz jogilag már nem létezik, továbbá tekintettel arra, hogy

Zmejanovics püspök ez évi április 24-iki nyilatkozatában kijelentette, hogy ő nem vádló és ugyanezt a nyilatkozatot ez évi május 17-én a püspöki zsinat gyűlésén személyesen is ismételte és kifejezetten hangsúlyozta, hogy ő nem vállalkozik a vádló szerepére, hogy tehát ebben az ügyben nincs vádló és a vádnak nincsenek bizonyítékai: ennél fogva a püspöki zsinat a pátriárka ellen felhozott adatok igazságát meg nem vizsgálhatja és az ügyben formaszorúleg el nem járhat, sem pedig *Zmejanovics* püspök által javasolt becsületbíróskodást ki nem nevezheti, mert az egyházi törvények szerint egyedül és kizárólag a zsinat az illetékes bírói fórum. Mindamellett a püspöki zsinat szükségesnek tartotta, hogy *Zmejanovics* püspököt panaszával a *kongresszusi választmányhoz*, mint legfelső egyházi közigazgatási hatósághoz utasítsa avval a kötelezettséggel, hogy tizenöt nap alatt terjessze az általa állított konkrét eseteket a bizonyítékokkal együtt a kongresszus választmánya elé és ennek határozatát a kézbesítés-től számított 15 nap alatt a különbeni kánoni követelmények terhe mellett mutassa be a püspöki zsinatnak.

Brankovics pátriárkát a püspöki zsinat felkérte, hogy mielőbb hívja össze a kongresszusi választmányt és terjessze eléje *Zmejanovics* beadványát.

Cseh turisták Zágrábban.

Zágráb, május 19. Ma este 11 óraker a eseh turista-egylet *Banyalukából* külön vonaton ideérkezett. *Sziszekben* nagy néptömeg várta őket és *Tuskán* képviselő üdvözölte. Zágrábban a turista-egylet a „Ceska Beseda” cseh egylet, a horvát „Sokol” nagy közönség élén várta a cseheket. A turista-egylet nevében *Kukuljevics* költő üdvözölte a cseheket, aki beszédében hangsúlyozta, hogy a horvátok és csehek hasonló politikai irányt követnek, államjoguknak a monarkia keretében való megvalósítására törekedve. *Parosvski*, a cseh turista-egylet elnöke, megköszönte a fogadást, hogy a csehek csak Délen lakó testvéreikhez mehetnek, mert nem akarnak olyan országokat meglátogatni, ahol őket alsóbbrendűeknek tekintik. A hölgyek bokrétkákat nyújtottak át. A beszédeket lelkes eljenzéssel fogadták.

Osztrák tartománygyűlések.

Bécs, május 19. A tartománygyűlés megszavazta azt a törvényjavaslatot, amely Bécs városának megengedi, hogy a városi villamossági művek építésére 30 millió koronás kölcsönt vegyen föl.

Prága, május 19. A tartománygyűlést a napirend elintézése után a császár lelkes elítésével be-rekesztették. *Lochkowitz* herceg tartományi főmarsall záróbeszédében visszapiantást vetett a tartománygyűlésnek az utolsó ülészekben végzett munkájára, amely pozitív eredményekben sokkal gazdagabb volt, mint sok más ülészekben. Noha a német képviselők távol maradtak, a tartománygyűlés mindenképpen azon volt, hogy lelkiismeretesen megővja a németek érdekeit és aggódó figyelemmel került minden, ami a németek érdekeségét sérthette volna. A sajnálatos nemzetiségi viszály vége nem látható ugyan előre, de el kell ismerni, hogy a tartománygyűlés tárgyalásai ebben az ülészekben meglehetősen hozzájárultak ahhoz, hogy a félreértések el-oszoljanak.

Alpolgármesterválasztás Bécsben.

Bécs, május 19. A községtanács ma töltötte be a hivatali idő leteltével megüresedett második alpolgármesteri állást. Megválasztották *Neumayer* eddigi második alpolgármestert 79 szavazattal. *Vogler* szabadelvi községtanácsos 35 szavazatot kapott.

A brucki csapatszemle.

Lajta-Bruck, május 19. Ő felsége Pfeiffer ezredesnek, a 4-ik gyalogezred parancsnokának, különös meglegedése jeléül a *signum-laude*s kitüntetést adományozta. Jenő főherceg altábornagy a kitüntetés alkalmából üdvözölte az ezredet, mely ma délután egy óraker indult el innen. Theer ezredes térparancsnoknak is kifejezte ő felsége meglegedését.

A revízió.

Grenoble, május 19. Tegnap este mintegy háromszáz tüntető a *Cercle Militaire* elé vonult, ahol *Dreyfus* és *Picquart* mellett tüntetett és a *carnagnot* énekelte. Három katonatisztet követ megebesítették.

Páris, május 19. A *Figaro* ma *Picquart* emlékiratának végét közli, amelyben *Picquart* kimutatja, hogy lehetetlen lett volna *Lebloisval* bizonyos okiratokat közölni s nem is lett volna értelme a közlésnek. *Picquart* ismétli, hogy a *petit bleu*ben *radiozás történt* s egyuttal elmondja, mi mindent követtek el, hogy a *petit bleu*nek helytelen értelmet adjanak.

Az orosz naptár reformja.

Pétervár, május 19. A lapok közlése szerint a közművelődési minisztériumot hivatosan értesítették, hogy a cár elnöksége alatt álló orosz csillagászati társulat kebelében külön bizottságot alakítottak a naptár reformjának tanulmányozására.

Loubet és a cár.

Páris, május 19. *Loubet* elnök a következő táviratot intézte *Miklós* cárhoz: Örkmel üdvözölöm császári felségedet születésnapja alkalmából és biztosítom épp olyan melegen, mint mélyen érzett barátságomról. *Miklós* cár így válaszolt: Szívemből köszönöm, elnök ur, szeretetreméltó üdvözölését és megújítom változatlanul és őszinte barátságom kifejezését.

Khina.

London, május 19. A *Times*nak jelentik Hongkongból tegnapi kelettel: Vucsiban az idegenek ellen izgató plakátokat függesztettek ki, amelyeket állítólag mandarinok és a lakosság összes osztályai becsátottak ki. A plakátok föl hívják a khinaikat, hogy az idegeneket, különösen a keresztényeket irgalmatlanul koncolják fel.

Peking, május 19. A helyzet változatlan. A khinai köröket módfelett megdöbbentette *Oroszország legutóbbi követelése.* Az orosz követ nyíltan kijelentette a *cungli jamen*nek, hogy a Pekinggel való vasuti összeköttetésre vonatkozó követelés *Oroszország* válsza arra a szerződésre, amelyet Khina az északi vasut továbbépítéséhez szükséges kölcsönre nézve kötött, amit *Oroszország* mindig helytelenített. *Oroszország* különben azon van, hogy a Hongkong and Shanghai Banking hatalmi állását Észak-Khinában gyöngtse.

Berlin, május 19. A *Wolff*-ügynökségnek jelentik Pekingből tegnapi kelettel: A tiencin-csingkingiangi vasuti vonalról szóló szerződést a khinai igazgatók és az angol-német szindikátus képviselői ma este aláírták.

Anglia és Transvaal.

London, május 19. Az alsóházban ma *Chamberlain* gyarmatügyi államtitkár felolvasta *Milner* fokföldi kormányzó táviratát, mely közli a johannesburgi foglyok már ismert nevét és azt, hogy az elfogottakat hazaárulás miatt vezetésbíró elé állították s hogy a bírósági tárgyalást két hétre elnapolták. *Chamberlain* továbbá kijelenti, hogy nem kapott egyéb értesítést, mint hogy *Kruger* elnök *Greene* angol diplomáciai ügnyökkel megállapította, hogy nincs bizonyíték arra nézve, mintha az elfogottak az angol hadsereg tisztjei volnának. Az eset nem lesz kedvezőtlen befolyással az államok barátságos viszonyára. (Tetszés.) A délafrikai liga elnöke a liga nevében nyilvánosan visszautasított minden kapcsolatot a toborzásokkal, melyek bárki által bármely célra és bármely államban vagy gyarmatban történtek. A Ház május 31-ig elnapolta üléseit.

A kubaiak és Amerika.

Havanna, május 19. *Brooke* tábornok és *Gomez* főfelkölvezér között megegyezés jött létre. *Gomez* kiáltványt becsátott ki, amelyben kijelenti, hogy tovább is a nép pártján marad. A kiáltványban nyugalomra inti a lakosságot s megígéri, hogy *Washington*ban szöszölgője lesz Kubának és a független köztársaság eszméjének.

A levélhordó-sztrájk vége.

Páris, május 19. A *Havas-ügynökség* megerősíti azt a hírt, hogy a postaszemélyzet ma reggel újra szolgálatba állt. A postaügyi államtitkár közli, hogy a posta ma ismét rendesen működik.

Páris, május 19. A *Havas-ügynökség* kommunikéje szerint a levélhordó-sztrájk miatt tegnap nem kézbesített részét a postai küldeményeknek a ma érkezett küldeményekkel együtt kézbesítették. Vagy harminc levélhordó ellen megindítják a fegyelmi eljárást és a sztrájk vezetőit, akikre ez a vizsgálat során rábizonyul, el fogják becsátani.

Munkászavargás Oroszországban.

Pétervár, május 19. *Krijov* Rogban, a jekaterinoszlavi kormányzóság egyik nagy falujában néhány nappal ezelőtt munkászavargások ütöttek ki. Hír szerint a rend helyreállítására négy század gyalogságot küldtek ki a zavargások színhelyére.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, május 19. (*Gabonapiac*.) Az amerikai tőzsdék erős föllendülése növelte a keresletet. Buza és rozs májusra 1/4—1/2 márkával, szeptemberre 1 márkával emelkedett. Zab emelkedett. Az idő meleg.

London, május 19. (*Gabonapiac*.) Az irányzat általában nyugodt, az árak változatlanok. Városi liszt 23 sh. 6 p. — 28 sh.; peceolaj 21 sh. 3 p. tengeri 19 sh. Eladók. Behozatal mult hétfő óta: buza 60.000, árpa 6000, zab 50.000 quarter.

Berlin, május 20. (*A Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Ésti forgalom.* Négyezszázalékos magyar aranyáradék 100.35. Magyar koronáraradék 97.31. Osztrák hitelrészvény 223.75. Osztrák-magyar államvasut 154.20. Déli vasut 27.25. Északnyugati vasut —. —. Elbavölgyi vasut —. —. Orosz bankjegy készpénz 216.65. Buschtiehradi —. —. Orosz bankjegy —. —. (Ultimo.) Lombard —. —.

New York, május 19. *Liszt* helyben 2.85. Buza májusra 81.%, júliusra 78.%, szeptemberre 77.%. Tengeri májusra 39.2%.

Chicago, május 19. Buza márciusra 72.%. Tengeri májusra 32.4%.

KÜLÖNFELEK

Ibolyát vegyenek!

Halvány kis lány, gyenge kis lány
Szép ibolyát árul;
Fehér szirmok hullanak le
A gosztenye fáról.

Nem kellenek az ibolyák,
Akármilyen szépek;
Halvány kis lány, gyenge kis lány,
Ha virág kell — tépek!

Latszó Andor.

— A főpincér. Erre a históriára megint azt lehet elmondani, hogy az élet a legjobb bohózatiró és még sok egyebet. De minek, mikor az eset amogy is nagyon mulatságos. Jules Ferry, a francia szenátus egykori elnöke, egy időben még egészen ismeretlen kis fiskális volt. A mellét óriás termet, hosszú pofaszakállal, szakasztott olyan, mint egy főpincér. Egyszer majd meg is tették annak. Egy napon ugyanis a boulognei liget egyik vendéglőjének kertjében villásreggelizett. A tereben lakodalmasság közönség mulatott. Egyszerre Ferryt villon érinti egy kéz, a fiatal férj keze.

— Nos barátom, hol a pulyka? — kérdezte a férj. Remélem, már a nyárson van.

— Miféle pulyka? — ámult Ferry.

— Na na! Ne vicceljen, nagyon jól tudja. Az a pulyka, amelyet az anyósom rendelt.

— Téved uram.

— Micsoda? Hogy én tévedek? Hiszen hallottam, amikor az anyósom azt mondta önnek: A pulykát különösen a lelkére kötöm! Ön pedig meghajolt és ezt felelte: Ne aggódjak, asszonyom!

Hiába volt minden, nem lehetett felvilágosítani a vőlegényt, mert a vendégek hirtelenében körülfigyelték Ferryt. Szivarral, tubakkal kínálták, a jökevény hölgyek, a friss asszonyal élükön becézgették, egyik nyoszolyólány pláne polkázni kezdett vele. De Ferryre mindez sehogy sem hatott, hanem csak erősítette egyre:

— Ismétlem, uram, hogy téved.

— Hát nem ön a főpincér?

— Nem.

— Hát kicsoda ön?

— Jules Ferry. Ügyvéd vagyok és specialista válópörben.

— Válópörben, hallatlan!

Ez a szó lehűtötte a jökevény lakodalmassokat. Gyorsan visszavonultak a terebe. Félév mulva egy ur kopogtatott be Ferryt irodájába.

— Csaknem térdig elkopott a lábam, amíg megtaláltam önt — mondotta. — De végre megcsiptem.

Az egykori vőlegény volt, aki pulykát kért a boulognei ligeti vendéglőben Ferrytől.

— Mivel szolgálhatok? — kérdezte Ferry udvariasan.

— Rövid leszek, ügyvéd ur. Válni akarok. Az én ördögi feleségem...

— Ön elkésett — felelte Ferry. — Minthogy az ügyvédi pályán nem volt szerencsém, vendéglőssé lettem és holnap megnyitom a vendéglőmet. Egy tanácsot különben adhatok. Béküljön ki ördögi feleségével.

— A nők paradisosoma. Uj-Seelandot lehetne így nevezni, mert ott olyan privilégiumot adtak meg nekik, amelyet másutt még nem igen élveznek a hölgyek. Uj-Seelandban ugyanis a nők, ha egy miniszterrel utaznak valahová, nem fizetnek a vasuton. Ez az előny ugyan véletlenségből jutott nekik, de nem lehet eltagadni a létezését. Néhány héttel ezelőtt történt ugyanis, hogy több hölgy, aki az uj-seelandi női politikai ligához tartozik, elkísérte az igazságügyminisztert egy szemelutjára. Hirtelen megjelentek a kalauz és udvarias meghajlással kéri a jegyeket a hölgyektől. Általános meglepetés, zavar, egyetlen hölgynek sincs jegye. Ki gondolt közülük arra, hogy a miniszterrel való utazás pénzbe is kerülhet? A miniszter intésére azután eltűnt ugyan a kalauz, de oda künn szidta a némancipációt és pedig általánosságban és a vasutra nézve különösen is. De hiába dühösködött, mégis az asszonyoknak lett igazuk, mert Uj-Seelandban a nők az utolsó csepp vérükkel is harcra mennek a jogaikért. A dühös kalauz pedig orrot kapott a vasutigazgatóságtól. És hogy hasonló „konfidenskedések” ne történhessenek, az igazgatóság egy rendelettel utasította a kalauzokat, hogy olyan hölgyektől, akik egy miniszterrel utaznak, ne kérjenek jegyet. Az uj-seelandi nők örülnek, a miniszter bizonyosan örül, mert örömt csinált nekik, a vasutigazgatóság pedig, ámbar mindenesetre ürvendetesen mosolyognak, de ha senki nem látja őket, valószínűleg pukkadoznak.

— Hadd jöjjön a krízis. Miquel mostani német pénzügyminiszter fiatal korából klasszikus mondatát közöli a Frankfurter Zeitunggal egyik olvasója. A mondat hitelességéről a miniszter egyik ifjokori ismerőse kezeskedik, aki a dolgot elmondta. 1848-ban Johann Miquel, aki akkor még csak fiskálisjelölt volt, a göttingai bástyán sétált egy fiatal egyetemi polgárral. Karl Marxról és a tömegeknek mindinkább gyarapodó proletariátusára vonatkozó teóriákról beszélgettek. Egyszer csak egy koldus akad elébük. A jószívű jogászgyerek éppen ki akarja nyitni az erszényét, akkor Miquel megfogja a kezét, viszszatojja az erszényt a zsebébe és ezeket mondja:

— Ember, csak nem fogja feltartóztatni a krízist.

egy férj, egy kis siró csöppség... Sok rejtelem van még az életben.

Amikor a társaság összegyűlt s felszolgálták a teát, Georgine zongorához ült. Egészen átalakul, amikor játszik, arca kipirul, dereka meggörbül, hajából mintha szikrák pattognának... s a zongora sir, sóhajt, nevet ujjai alatt. Néhány percig játszik s a társaság félkörbe gyűl, elhallgat mindenki, még a mamák is, a tulsó sarkokban.

Rám is nagy hatással van Georgine játéka, de már többször hallottam s azért módomban van a közben a társaságot is figyelni. Az urak közt, akiket először láttam, határozottan legesimőbb volt egy szőfeketé hajú, olajbarna szemű, nyulánk fiatal ember, aki többnyire Cseresnyés Gábornéval beszélgetett. Nagyon sápadt volt az arca, de sokszor hangosan nevetett, úgy, hogy magára vont a figyelmet. Mindjárt sejtettem, hogy ez a nevetés csak álarc, amely mögött titkos bánat rejtőzik...

Megkérdeztem Georginet, mi a neve. Oláh Miklós, úgy mondta, igen kedves fiú, költő. Ha jó barátságban akarsz lenni vele, dicsérd a verseit.

Tehát költő! Igazi költő, aki verseket ír és szenved, bizonyára szenved. Hiszen a költők többnyire szenvednek, és ő is azért olyan sápadt, bizonyára.

Amikor megszólított, valószínűleg reszketett, ugrándozott a szivekém és el is pirultam. Éreztem, hogy piros vagyok, mint a pipacs, és alig hallottam, hogy mit mondott.

— Nagyon örülök, hogy megismerhettem — szösztem, nehezen küzdve le az igazgatóságomat. — A verseiből régóta jó ismerősöm már.

— Olvasta a verseimet?

— Hogy olvastam-e? Könyv nélkül tudom csaknem valamennyit.

Ez kissé merész mondat volt, de megtette a kívánt hatást.

— Csekély kis dolgok, — szösz meg hatottan, csaknem remegő hangon, — említésre alig méltók.

— Színészünk szépsége. Van a párisi színésznőknek egy régóta használatban lévő szépítőszertük, amelyet Réjane asszony is használ. A neve „virágviz.” Ennek a virágviznek a receptje roppant egyszerű, akinek kedve van, meg is csinálhatja. Így szól a recept: Végy friss tojást, amennyit csak akarsz, hagyd egy hétig erős borecetben, amíg a héjak egészen puhává nem lesznek. Akkor vedd egyiket a másik után a kezébe, szurkald össze-vissza mindogyiket varrótüvel, s hagyd kifolyni belőlük a hideg folyadékot, amelyet gyűjts össze valami üvegen. Azt azután tedd a napra, vagy télen valami meleg helyre, de sokkal jobb, ha a napot lehet felhasználni és pedig minél hosszabb időre s még jobb lesz a hatása a folyadékknak, ha desztillálás útján megfinomítod. Ebből a vízből minden reggel és minden este végy egy keveset és mosd meg vele az arcodat. Ez a szépítő szer, mint Réjane asszony mondja, az arcot teljesen tisztán és frissen tartja és megoltalmazza az arcot a ráncoktól. Szóval nincs többé arcra! — Madame Julie Bartet, a Théâtre Français csillaga, aki már néhány évtizedet hagyott el maga után, más metódusra esküszik. Nem mondható már szépségnek, de a bájosságát nem lehet megfosztani őt. És ő azt állítja, hogy arcborének puhását és üdeségét egyszerűen esővíznek és hóvíznek köszönheti. Nyáron esővizet gyűjt össze magának, s jégre teszi el, télen pedig langyos hóvízzel mossa az arcát, koblát, karjait. Ez az ő fiataliságának a titka.

— Statárium a ketrecekben. A ketrecekben élő vadakra nem jó idők járnak. Ha sokat okoskodnak, fogja magát a szelídítőjük és lepuffantja őket. Mintha az oroszlánokat és a tigriseket csak úgy pár forintért árulnák a vásárcsarnokban. Csak a minap lőtte agyon a frankfurti cirkuszban egy állatszelídítő az egyik oroszlánját, amiért lázongott ellene egy kicsit s hasonló dolog történt most Koppenhágában is. Az ottani állatkertben egy Liszt nevű állatszelídítő napokint előadást tart egy sereg fenevaddal. Nagyon jól ért a mesterségéhez s a veszedelmes produkciók alatt roppant hidegvért tanusit. A minap azonban nagy veszedelmebe jutott. A vadállatok egész nap nyugodtan viselkedtek, de mihelyt mindannyian ketrecekbe kerültek, mikor az előadás megkezdődött, észrevette az állatszelídítő, hogy a nagy királytigris odakopott a leopárdhoz. Eleinte oda se hederített, de a dolog újra ismétlődött, sőt a tigris bele is harapott a leopárd hasába. Akkor az oroszlánok is nyugtalanodni kezdtek s az állatszelídítő ekkor kijelentette a közönségnek, hogy a helyzet veszedelmes s hogy életét megmentse, közé kell ütnie az állatoknak. Botot ragadott tehát és szét akarta zavarni az állatokat. De azok nem engedelmeskedtek, sőt a bot hamarosan ketté is tört a tigris hátán. A tigris ezenközben megint bele harapott a leopárdba, s az állatszelídítő, hogy szá-

tók. De őszinte szívből fakadtak s nekem egy ilyen kedves leányka elismerése többet ér, mintha kocsiszámra hordanák össze a babért számomra az akadémiák.

Georgine közbeszólt s véget vetett az érdekes párbeszédnek. A zongorához vitt s énekelnem kellett.

„Be bús az életed, Ninon, Ninon!
Az óra fut, tavaszra jó a tél.
Ma rózsá, holnap holt szírom...
Mi a te... a te...”

Hirtelen szemembe tűnt egy égő szempár, mely rám meredt, oly különösen, hogy torkomon akadát a hang. Félre akartam fordítani a fejemet, de nem tudtam, az a szempár, mint parázs, villogott felem. Szédültem s megfogóztam Georgineban, aki a zongorán kísért...

— Rosszul vagy? Mi történt, édes kicsikém?

Az édesmama sikoltva szaladt felém.

— Semmi, semmi, — szösztem, minden erőmet összeszedve. Kis szédülés, már semmi bajom. Folytassuk.

Bevégeztem a dalt, minden nagyobb baj nélkül. A társaság tapsolt, de én alig hallottam valamit belőle. Jöttek hozzám, üdvözölni, s megszorítani a kezemet, de alig éreztem egyetlen kézzorítást is. Az az égő fekete szempár még most is úgy tűzött rám, mintha fel akarna falni, elégetni, megsemmisíteni...

Azán hozzám jött. Lassan, komolyan. Megállt előttem és úgy mondta, halkan, inkább magának, mint hozzám szólván:

— Különös leány!...

Most már itthon vagyok, kis szobámban, egyedül, távol a zajos társaságtól! és mégis, kerül a nyugalom. Most is éget még az a tekintet és szüntelen hallom azt a mondatot, zengő, szép, férfias hangján:

„Különös leány”...

(Folytatása következik.)

REGÉNY.

MARIETTE.

(4) — REGÉNY. —

Irtá: MARTOS FERENC.

Georgine sugta nekem, hogy a selypítés nálunk a büszkeség jele, mert az apjak miniszteri tanácsos. Tini, a legidősebb, zongorázott, Fini énekelt, Minnie egy monológot szavalt. És egyedül voltunk, nők, a szalonban, egymáshoz bujva, s meg-egyeztünk, hogy milyen jó így, egymásközt, amikor a férfiak nem zavarják a bizalmas együttlétet. Pedig tulajdonképpen mindnyájan unták magukat és alig vártuk, hogy egy csöppnyi férfi mutatkozzék már.

Később aztán eleven, zajos lett a társaság. Jött néhány fiatal ember s a negyedik Buzáth-leány, aki már asszony, Cseresnyés Gáborné. Oh, milyen különbség, ez az asszony és a testvérei! Azok csupa soványság, irigység, unalom és szépség, ez maga az élet, a jökevő, a virulás. Gömbölyű, nevetős, ajka rózsás, szeme villog. Hogyan lehet testvérek közt ilyen különbség, nem tudom. De érttem a férfiakat, hogy mind körülötte lebzselnek, ólálkodnak, lesik elejtett kendőjét vagy szavát, koldulnak egy pillantásért... Vagy talán az egész különbség nem több, mint hogy ez asszony? Milyen titokzatos erő lehet az, mely így átváraszol valakit? Megnéztem a férjét, unalmas, semmitmondó arc, nem is fiatal már... Ő volna a varázserő?

Mindig irigyeltem az asszonyokat azért a felsőbb hatalomért, mely hozzánk, lányokhoz való leereszkedésükben nyilvánul. Milyen gyöngék, gyámoltalanok, tudatlanok is vagyunk mi hozzájuk képest! Pedig a különbség olyan csekély, hogy alig érdemes beszélni érte. Egy fejkötő,

mányának elbocsátására kényszerítse, kirántotta a revolverét és egyenesen a tigris pofájába lőtt. Abban a pillanatban bocsátotta ki karmaiból a tigris leopárdot, amely alig élt már. Halottápatlan vonult most ki a kretrekből a szelidítő, de a bestiákat csak nagyszórára lehetett lecsillapítani.

† **A cölöpök.** Egy faluban új utat kellett nyitni. A mérnök kiment, kimérte a helyet, cölöpökkel jeleket csinált. A munka végre készen van s a mérnök elmegy a bíróhoz. Neki azt mondja:

— Most csak arra kérem bíró uramat, nehogy a cölöpöket vasárnap ellopják!

Hétfőn újra megjelenik a mérnök és nem lát egy cölöpöt sem. Se hire, se hamva a cölöpöknek. Megy a bíróhoz:

— Hová lettek a cölöpök?

— Hát azt hiszi az inzsellér ur, hogy nem tudjuk mi azokat megőrizni! Itt vannak ám egy szálig a községházán...

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Általános Köszénbánya gyűlése.

Budapest, május 19.

A Royal-fogadó tánctermének freskóin a muzsák elámulva nézték az alatt kavargó szenvodélyes sokaságot, amely a Magyar Általános Köszénbánya-Részvénytársulat közgyűlésére jött össze. A folyosón, ahol máskor frakkos rendezők sűrűnek, izgatott emberek fogadják az érkezőket és viszik az emberjümeget keresztül a két asztalhoz, amelyek fölött tábla ékeskedik. Az egyiket az a felírás:

Budapesti letétek. 1—300.
300—600.

A másik asztal az osztrák részvényesek kortes-lanyája:

Wiener Depôts. 1—300.
über 300.

Lázasan folyik a munka, hisz közel ötvézer részvényt kell ezeknél az asztaloknál számon tartani és a megfelelő szávozjegyeket nyomban kiosztják a részvényeseknek.

Féltenegyre járt az idő. A teremben az izgatottság elérte tetőpontját.

— *Halljuk az elnököt! Megnyitni az ülést!* zúgja ezer torok.

— *Bezárni az ajtókat! Együtt vagyunk valamennyien!* kezdi rá ismét.

Amott valaki egy kissé hangosabban próbált némétül korteskedni.

Nosza ráförmedtek a magyar részvények ifjú tisztviselő-képviselői:

— *Magyarul! Németül nem szabad itt beszélni!*

Igy télt el megint vagy öt-tíz perc. Az ütközésre vagy részvényesek türelme az utolsó csüppig elfogyott:

— *Válasszunk ad hoc elnököt!* tüzeltek egymást.

A koncertterem piros bársony zsöllyéi recsegtek-ropogtak. Az izgatott közönség a székekre taposott s úgy iparkodott az egyik tábor tukibábnál és agyongesztikulálni a másik hadakozó felet.

Az elnöki dobogó körül volt a leghévesebb a hangulat. Ott nyüzsgött a két sereg vezérkara, amelynek egy-egy intéseire felzúgott, majd szempillantásra megint elesitult a hullámozó, izgatottan vitakozó sokadalom. Itt volt a legelkeseredettebb a kapacitáció s természetesen itt voltak az összekocanások is a legsűrűbbek.

Igy szórakoztak a fullasztó hőségben a közgyűlésre összejöttek, miközben a mellékteremben az igazgatóság tagjai még mindig bizalmasan konferenciáztak, hogy valamilyen lemondásra bírják Reiff Emánuel s így békés megegyezésre jussanak.

Háromnegyed tizenegykor kijött Gajári Ödön és türelme intette a részvényeseket. De alig tudott szóhoz jutni:

— *Már eleget vártunk! Megnyitni a közgyűlést!* — tombolt a sokaság.

Folyt tovább a békéltetés. Egymásután jöttek a hírnökök:

— *Reiff visszalép!*

— *Abcug Reiff!* — volt rá a felelet.

Végre háromnegyed tizenegykor megjelent az emelvényen az igazgatóság. Gróf Teleki Géza helyett Gajári Ödön vitte az elnöki tisztet.

Nagy zivajban kezdett szólni az elnök: közölte, hogy a rendes közgyűlés a magyar és az osztrák hivatalos lapban szabályszerint volt kihirdetve s hogy Budapesten a társulat pénztáránál 23,426, Bécsben pedig a Wiener Giro und Cassenverein-nél 27,757, összesen tehát 54,180 darab részvényt tettek le kellő időben. Egyszerre a megjelenő részvényesek nagy száma miatt nem lehet jelentést

arról, hogy hány szavazatot képviselnek a részvényesek, ezt tehát később fogja pótolni. Most konstátálja, hogy a közgyűlés határozatképes. A jegyzőkönyv vezetésére Simon Izidor, annak hitelesítésére Wittmann Mór és dr. Baránszkyt kéri föl. Ajánlja, hogy miután előreláthatólag két szavazás is lesz, küldjön ki a közgyűlés négy szavazatszéd bizottságot dr. Fränkl Sándor, Bíró Henrik, Pozsonyi Gyula és Szekulesz Gyula elnökölete alatt.

Eddig minden rendben és esendben ment, de a mikor az elnök a jelenlevő és szavazásra képesített részvényesek ssámának konstátálása céljából félbeszakította az ülést, újból kitört a lármá.

Az igazgatóság ismét visszavonult békéltetésre, mert még mindig nem adta föl a reményt, hogy sikerül a két pártot egyezsége bírnia.

Azalatt folyvást érkeztek a részvényesek és a tolongás türethetetlen lett. Tizenegy óra régmúlt, de az elnökség még mindig tanácskozott a szomszéd szobában, amely rendes körülmények között a művésznök öltözője. A részvényesek lármásabbik része odatelepedett az ajtó mellé és folyvást kiabálta:

— *Abcug Reiff!*

— *Megnyitni az ülést!*

Deputáció is akadt, amelyet az igazgatóság konferenciájára menesztettek, hogy megsürgessék a közgyűlés folytatását. Csak hogy a küldöttséget elküldték azzal a biztató szóval: mindjárt! Az igazgatóság fél-tizenkettőkor végre elfoglalta a dobogót és folytatta a közgyűlést.

Az elnök jelentette, hogy 643 részvényes jelent meg 46,540 részvényvel, a szavazók száma pedig 4618.

Az igazgatóság jelentése elmondja, hogy a múlt évben a salgótarjáni részvénytársulattal a fuzióra vonatkozólag közgyűlési jóváhagyás reményében szerződést kötött, miután azonban a szerződés előfeltételei nem voltak teljesíthetők, a szerződés közös megegyezéssel felbontott s hogy az igazgatóság a további pénzügyteljesítet fedezésére tekintetben két pénzesoporttól kapott ajánlatot. Egy francia csoport tíz millió frankos 4½%-os elsőbbségi aranykölcsönt ajánlott 80% arányban mellett, mely körülbelül 40 év alatt lett volna aranyban visszafizetendő, azonkívül azon kikötéssel, hogy a társulat saját költségén jegyeztesse a címleteket a budapesti, bécsi, francia és svájci tőzsdéken, ezenfelül úgy Magyarországon, mint a fentnevezett országokban és helyeken sajátjából fizeti az összes bármilyen nevezendő adókat és illetékeket. Magyarországra és Ausztriára nézve pedig a jövőben kivetendő adóknak terhet is a társulatnak kellene elvállalni.

A másik pénzesoport, nevezetesen a bécsi Bankverein és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank egy 2½ millió kölesönt ajánlott, mely 1901, esetleg 1902-ben volna visszafizetendő. A kamatláb 1½%-kal magasabb a mindenkori osztrák-magyar bank leszámitolási kamatlábnál; azonkívül egy negyed százalék jutalék fizetendő negyedévenként.

Az igazgatóság az utóbbi ajánlatot, mint előnyösebbet, fogadta el. A múlt év pénzügyi eredményeképpen a felügyelőbizottság által felülvizsgált és jóváhagyott mérleg 84,067 forint 56 kr veszteséget mutat ki. Az értékesítkenési tartalék 206,000 forint-ról további levonások által 109,000 forinttal 315,000 forintra emelkedik; az általános tartalék 302,490 forintot, a külön tartalék 68,000 forintot, a kétes követelések tartaléka 25,500 forintot tévén, az összes tartalékok 710,990 forintra emelkedtek.

Lőw Tivadar indítványára felolvasottnak tekinti a közgyűlés a jelentést.

Most Gajári elnök tárgyalásra bocsátja a második programpontra: Az 1898. üzletévi mérlegnek jóváhagyása és a fölmentvény megadása fölött való határozathozatal.

Polónyi Géza nagy zaj közepette indítványozza, hogy a jelentés tudomásul vételével adja meg a közgyűlés a fölmentvényt (Zajos felkiáltások: *Nem adjuk meg!*) és szavazzon bizalmat az igazgatóságnak.

Percekig tartott, amíg Lőw Tivadar szóhoz juthatott. Hozzájárult Polónyi indítványához a fölmentvény megadása tekintetében.

Most jött az a tárgy, amely körül az egész háboruszkodás folyt: *Határozathozatal a megüresedett két igazgatósági állás betöltéséről és egy felügyelő bizottsági tag választásáról.*

A magyar csoportnak dr. Sámuel Lázár és hevesi Bischitz Lajos voltak a jelöltjei az igazgatóságba, míg az ellenpárt Bellák Gyula és dr. Lőw Tivadar körül sereglett. Amaz dr. Szántó Lajost, ez Bisztyhi Rudolfot ajánlotta a felügyelőbizottságba.

Az előbbi csoport a következő kompromisszumot akarta: hajlandó felügyelőbizottsági tagnak ajánlani Bellák Gyulát, ha viszont az ellenfél támogatja az ő jelöltjeit az igazgatóságban.

Az egyeztetésből semmi sem lett.

Vita támadt. Dr. Fränkl Sándor szerint tisztán

a közgyűléstől függ, vajjon akarja-e kilencen emelni az igazgatósági tagok számát. (Zajos felkiáltások: *Igen! Nem!*) Az üzleti és mérlegéből s a nyereség-vesztésszámlából úgy látja, hogy a részvénytársaság vezetésére nincs szükség kilenc tagból álló igazgatóságra. (Nagy zaj.) Tapasztalat szól a mellett, hogy a társulat kritikus helyzetben hátrányos a sok fejú igazgatóság. (Zajos felkiáltások: *Nincs kritikus helyzet!*) Indítványozza, hogy a közgyűlés ne töltsse be a két igazgatósági helyet.

Az elnök kéri a szónokot, hogy az igazgatóságra való tekintettel fogja rövidre mondanivalóját.

Dr. Fränkl Sándor konstátálja, hogy különben sem lehet most egyébről szó, csak arról, vajjon kívánja-e a közgyűlés a két igazgatósági helyet betölteni, vagy sem? (Felkiáltások: *Nem kívánjuk! Igen, de magyarokkal!*) Egyébként, ha el is határozza a közgyűlés, hogy kívánja, akkor sem eheti meg a szavazást, mert a mai napirendre csak az e felett való határozathozatal van kitűzve, nem pedig a helyek betöltése is. (Zajos helyeslés, éljenzés. Ellenmondások.)

Lőw Tivadar úgy látja, hogy szó sem lehet a kapacitálásról, tehát ajánlja, hogy szavazással döntson a közgyűlés, vajjon akarja-e az igazgatóságot két taggal szaporítani? (Zajos abcug kiáltások.) Kéri az elnököt, rendelje el a szavazást. (Helyeslés, éljenzés.)

Végre szóhoz jutott Polónyi Géza. Egy magyar társulat jövőjéről van szó — ugymond — ilyen nagy fontosságú kérdésben meg kell egymást hallgatnunk. Igaz, hogy itt több érdekcsoport áll egymással szemközt, de mindeneknél a legfőbb, hogy egy magyar vállalatot megóvjunk. Téved Fränkl, amikor azt mondja, hogy a társulat kritikus helyzetben van.

Csak lényeg helyzetben van, de nem kritikus viszonyok között. (Zajos ellenmondások. Helyeslés. Felkiáltások: *A tárgyra! Eláll! Szavazzunk! Nem lehet szavazni!*) Miután a közgyűlés az igazgatóságnak a felmentést megadta, egyik csoportnak sem állhat érdekében, hogy a társulat helytelen világitásban tüntesse föl a külföld előtt — mondotta Polónyi. Az kétségtelen, hogy a közgyűlésnek az alapszabályok szerint joga van elhatározni, akar-e kilenc tagu igazgatóságot. (Nagy zaj.) Az is bizonyos, hogy józan igazgatóság nem tűzheti napirendre magát a választást, amíg nincs elhatározva, kilencet vagy lesz-e az igazgatóság, avagy megmarad hététagúnak. Ha a közgyűlés többsége elhatározza, hogy kettővel szaporítja az igazgatóság számát, akkor nyomban betöltheti a két állást. (Zajos ellenmondások. Helyeslés és éljenzés.)

Az elnök megintette a részvényeseket, hogy viselkedjenek a tárgy fontosságához illően.

Polónyi kéri az elnököt, hogy a további vita mellőzésével rendelje el a szavazást s ha elhatározza a közgyűlés, hogy kiten tagu lesz az igazgatóság, akkor azonnal ejtse meg a választást.

Pichler Győző is minden áron szólni akart, hiába röpöködtek felő a türelmetlen közbekiáltások: *Nem hallgatjuk! Eláll!* A legnagyobb tombolás közepette vitakozott Pichler Polónyival, mert szerinte senki sem akarta támadni a társulatot azzal az igazsággal, hogy a helyzet kritikus. (Zajos felkiáltások: *Eláll! Nem arról van szó!*) Nincs szükség hétnél több igazgatóra, de különben sem lehet a szabályok értelmében azonnal megejteni a választást, mert hisz az törvénytelen lenne és amugy is megsemmisíténék!

Egy hang: Attól nyugodtan alhatik!

Pichler azzal fejezi be, hogy a közgyűlés vessze el az indítványt. (Nagy zaj. Felkiáltások: *Abcug! Eláll!*)

Elnök: Figyelmezteti a közgyűlést, hogy egyelőre csak arról van szó, kilenc tagból álljon-e az igazgatóság, vagy hétből? A vita ki van merítve, most már csak a szavazás van hátra.

Dr. Sebestyén ügyvéd szerint a kereskedelmi törvény nem engedi meg ebben az esetben, hogy a választást nyomban megejtse a közgyűlés. (Felkiáltások: *Az nem áll! Nem mondhatja a törvény!*) Fel fogja olvasni az idevágó rendelkezést. (Felkiáltások: *Nem hallgatjuk! Mi is tanultuk!*)

Az elnök figyelmezteti a részvényeseket, hogy a tárgy ki van merítve, kezdődhetik a szavazás. (Nagy zaj. Felkiáltások: *Halljuk Visontait! Eláll! Fölösleges!*)

Visontai Soma kéri a részvényeseket, hogy mindenben maradjanak meg a törvényesség alapján, az elnököt pedig, hogy nyugtassa meg a közgyűlést abban a tekintetben, hogy oly tárgy fölött, amely nincs napirenden, nem fog határozatot provokálni. (Zajos felkiáltások: *Fishádis fogás! Eláll! Szavazzunk!*) Bármennyire is ellentétes érdekek mérköznek egymással, ki kell kerülni az olyan eljárás, amely félreértésre adhat okot. (Nagy zaj.) A választás nincs napirenden, tehát csak a felett lehet határozni, hogy kívánja-e a közgyűlés az igazgatósági tarok számát

kettővel szaporítani, mert különben a közgyűlés letér a törvény aljáról. (Zajos ellenmondások.)

Mezei Mór kéri az elnököt, hogy rendelje el a szavazást s esetleg nyomban ejtse meg a választást, majd a kereskedelmi és váltótörvényszék igazgat fog adni azoknak, akik azt mondják, hogy a megüresedett helyek betöltése törvényes. (Nagy zaj. Közbeszólások.)

Elnök: Figyelmezteti a részvényeseket, hogy tartózkodjanak az illetlen közbeavatásoktól.

Mezei Mór: Akik azt tartják, hogy nem lehet már ma a választást is megéjteni, azok nem tehetnek egyebet, mint hogy indítványt adnak be a közgyűlés elnapolására. (Nagy zaj.)

Félegy órákor az elnök bezárta a vitát és elrendelte a szavazást a négy bizottság előtt.

A kimerült részvényesek elszédültek a folyosókon; az igazgatóság visszavonult a szomszéd szobába, a kisebbik teremben pedig megkezdődött a szavazás. Négy órákor végződött a skrutinium és az elnök kihirdette az eredményt:

2318 szavazat volt a mellett, hogy az igazgatóság tagjainak számát hétről kilencre emeljék. Az indítvány ellen 2167 szavazat szólt.

Az elnök ilyen értelemben mondta ki a határozatot, majd elrendelte a választást a két igazgatói állásra és a felügyelői helyre. Indítványozta, hogy választásuk meg Bellák Gyulát és Lóv Tivadart igazgatóknak és Bisteghi Rudolfot felügyelőbizottsági tagnak. Kíván-e valaki ellenindítványt tenni? (Felkiáltások: Nem!)

E szerint egyhangulag megválasztottaknak jelenti ki az ajánlottakat.

Visontai Soma ajánlja, hogy az igazgatóságnak s különösen Gajárinak jegyzőkönyvben mondjon a közgyűlés köszönetet a tanácskozás vezetéséért. (Éljenzés.) Üdvözlí Lóv Tivadart az igazgatóságban, akinek hűbizalma garancia a mellett, hogy a magyar érdekek fognak érvényesülni.

Lóv Tivadar megköszöni a bizalmat s a maga részéről szintén ajánlja, hogy gróf Teleki Géának és Gajári Ödönnek szavazzanak meg jegyzőkönyvi köszönetet.

Amilyen lármásan kezdődött a közgyűlés, épp olyan csendesen és jó egyetértésben oszlottak szét a részvényesek ötödfél órákor, hetedfél órai igazgató és szövetkezesek háboruszkodás után.

A közgyűlés után megalakult az igazgatóság, elnökévé gróf Teleki Géát, alelnökévé dr. Herz Gyulát választván meg.

A megalakulás után királdi Herz Zsigmond vezérigazgató kijelentette, hogy a részvények tulajdonában beállott nagybővítésű változás következtében az igazgatóság többsége most már új elemekből állván, akik talán az igazgatásban is új irányt óhajtanak meghonosítani, teljesen szabad kezét kíván ebben hagyni az új igazgatóságnak, miért is vezérigazgatói állásáról lemond. Gróf Teleki Géa elnök erre az igazgatóság összes tagjainak nevében kinyilatkoztatta, hogy a vezérigazgató személye iránt mindannyian a legnagyobb bizalommal viseltetnek, kérve kéri tehát, álljon el e szándékától, amelynek végrehajtására a legcsekélyebb ok sem forog fenn.

Herz vezérigazgató meghatóttan mondott köszönetet az öt annyira megüresedett bizalomnyilvánításért, amely arra indítja, hogy helyén tovább is kitartson.

Az igazgatóság nagy örömmel vette tudomásul, hogy a vezérigazgatói állásban megmarad királdi Herz Zsigmond, akinek a vállalat fejlesztésében, fokozatos kiszélesítésében kiváló érdemei vannak.

Ipar és kereskedelem.

A Belga-Magyar Bank, amely Brüsszelben alakult meg, a magyarországi cégjegyzés iránt is megette már intézkedéseit. Most folytatja a belső szervezkedési munkálatokat, amelyek természetesen bizonyos időt vesznek igénybe. A bank működésének elhalasztásáról, valamint az igazgatóság körében felmerült nézeteltérésekről terjesztett híresztelések teljesen alaptalanok.

A felmondási idő szabályozása. A budapesti kereskedő ifjak tarsulatának reform-bizottsága, e hó 10-ikán tartotta első, alakuló ülését. Ez alkalmával a felmondási idő rendszerbeállításával foglalkozott a gyűlés. A bizottság élénk vita után elhatározta, hogy állást foglal a felmondási idő törvényének, egyes főbb részeitől tapasztalt kijátszása ellen. Sűrűn hangzik ugyanis a panasz, hogy bizonyos cégeknek mintegy hazirendő vált, hogy az alkalmazottakat két heti, sőt nyolc napi felmondási idő mellett fogadják fel és bocsátják el. Az ily törvényszegés aztán igen káros hatással van a kereskedelem alkalmazottaira, nemcsak társadalmi aspirációi tekintetében, hanem mert manapság a helyeszközlő-intézmények még sokkal szervezettelebbek, semhogy a helykeresőt átlag ily rövid idő alatt helyhez juttathatják. E bajok sürgős orvoslásra szorulnak, s erre vonatkozólag a társulat reform-bizottsága 26-iki ülésén fogja tervei

kifejteni. A bizottság meghívja a főváros összes kereskedelmi faktorait erre az ülésre.

Ügynökök a miniszternél. Az ingatlanok forgalmának és a kereskedelmi ügyletek közvetítésével foglalkozó ügynökök egyesületének tiz tagu küldöttsége tisztelettel tegnap Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszternél. A küldöttség vezetője Feuchtmann Adolf terjedelmes memorandumot nyújtott át, amelyben azt kéri, hogy a közvetítési díj és a közvetítő ügynökösködések törvény útján szabályozzassék és hogy az egyesület hatósági felügyelet mellett iparügyi felügyelőségre alakulhasson. A miniszter a küldöttséget kegyesen fogadta és megígérte, hogy az ügynökök kérésének a lehetőségig eleget fog tenni.

Szövetkezeti kongresszus Nyitrán. A felvidéki gazdák szövetkezeti nagygyűlése Nyitrán, május 30-án délelőtt 11 órákor a városába nagyteremben a következő tárgyszorozattal lesz: 1. Megnyitó beszéd: tartja Emödy József a Nyitramegyei Gazdasági Egyesület elnöke. 2. A fogyasztási és értékesítési szövetkezetek céljának és szervezetének ismertetése: előadja gróf Károlyi Sándor. 3. Az alakítandó tiz és jégbiztosítói szövetkezet ismertetése: előadja gróf Zselénzky Róbert.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Deiches Emanuel kereskedő Krakó, Walder Gyula kereskedő Somogy-Seitz, Schulhof Sámuel kereskedő Wegstádtl, Steiner J. kereskedő Belovár, Loinger Sarolta kereskedő Bielez, Dimnik János szatócs St.-Leonhard, Rizzoli Ágoston droguista Triest, Herzberg és Fischler vegyeskereskedők Radautz, Piska Gizella Bécs.

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 16.60 forint pénzben, 16.75 forint áruban. Bécsben 16.80 forint pénzben, 17.— forint áruban.

Takarmányszár. (A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése.) Felhozott a szokott községekből 155 szekér réti széna, 16 szekér muhar, 36 szekér zsupszalma, 15 szekér alomszalma, 2 szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 3 szekér egyéb takarmány, (zabos búkköny, saju, köles, stb.) 1600 zsák szécska. A forgalom közepes volt. — Árak q-ként a következők: réti széna 220—300, muhar 250—330, zsupszalma 150—180, alom-szalma 105—130, takarmányszalma —, — kéve tengeri szár —, —, egyéb takarmány —, —, zabos búkköny —, —, lóhere —, lucerna —, —, köles —, —, sarju 250—260, szalmazécska 150—180. Összes koccsizám 241. Összes súly 216.900 kilogramm.

Heti lóvásár. (A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése.) Budapesten, 1899. évi május hó 18-án tartott heti lóvásárról. A vásár emelkedett felhajtás mellett élénk forgalom volt. Az eladások főleg a középmínőségű lovaknál kielégítő mennyiségben és némileg csökki árakra kitéttek. — Jegyzetelt: I. Jobb minőségű lovakból: háts felhajtás 25 darab, eladatott 4 darab, 180—220 forintig, könnyebb koccsiló (jukker stb.) felhajtás 35 darab, eladatott 8 darab, 150—190 forintig, nehezebb koccsiló (hintós) felhajtás 40 darab, eladatott 14 darab, 150—185 forintig, igaz koccsiló (nehéz nyugoti faj) felhajtás 80 darab, eladatott 30 darab, 100—290 forintig, ponny felhajtás 10 darab, eladatott — darab, — forinttól — forintig. — II. Közép minőségű lovakból: nehezebb félék (fuváros 16 s.b.) felhajtás 160 darab, eladatott 58 darab, 60—90 forintig, könnyebb félék (parasztló stb.) felhajtás 300 darab, eladatott 140 darab, 38—55 forintig. — III. Alárendelt minőségű lovakból: felhajtás 293 darab, eladatott 169 darab, 8—25 forintig. Összesen felhajtás: 943 darab, eladatott 423 darab. Bécsi válogóra vásároltatott 83 darab. Az állatkert részére vásároltatott 6 darab. Tulajdonosra gyanus ló lefoglaltatott — darab. Ragályos betegségre gyanus ló lefoglaltatott — darab.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1899. május 18-án. Készlet 581 darab. Érkezett 1020 darab. Összesen 1601 darab. Eladatott 1039 darab. Maradt 562 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. súlyban 45—49— krajcárig, 220—260 kgr. súlyban 47—49— krajcárig, 320—380 kgr. súlyban 46—48 krig. Öreg nehéz páronkint 400—560 kilos 42—44 krajcárig. Malacok 38—40 krajcárig kilonkint. A vásár hangulata élénk volt.

Mezőgazdaság.

A vetések állása Ausztriában. Bécsből jelentik: A vetések állása a földművelésügyi minisztérium jelentése szerint május közepén a következő volt: Április közepétől május első harmadáig rendkívül hűvös, kedvezőtlen volt az időjárás, ami különösen május első felében vált nagyon érezhetővé. Fagyott is, majd sok helyen újra havat hozott, úgy hogy a növényzet fejlődésében megakadt és más évekhez képest elmaradt. Csak május második felében fordult melegebbre az idő. Csapadékokban rendkívül bőséges volt az az időszak, amelyről a jelentés szól. Az ősz vetés a kedvezőtlen hűvös időjárás miatt általában rosszabbodott, különösen a rozs szenvedett kárt. Főképp a kései vetések álltak igen gyérén; az északi tartományokban sok helyütt találni gyöngye vetéseket. Morvaországban és Sziléziában a mezei egerek is okoztak kárt. Sokkal jobb a buzavetések állása; a búzának nem igen ártott a rossz időjárás s a vetések majdnem mindenütt jól állanak. A reepe Csehországban és Morvaországban sok helyütt gyérén áll. A keleti tartományokban a vetések állása a szárazság következtében rosszabbodott. A tavaszi vetést és az időjárás sok helyen megzavarta. Befejezettnek csak a déli tartományokban tekinthető. Az árpa sok helyen sárgul és csak a későbbi vetések mutatkoznak jobbaknak. Sokat panaszkodnak elgazosodásról. A zab is szenvedett a szárazságtól. A tengeri vetést méz nom

fejleszték be mindenütt. A bőségesebb csapadék sokat használ a lóherének és a búkkönynek. Morvaországban és Csehországban az egerek ártottak a lóherének, a burgonya a hidegtől és nedvességtől szenvedett. A kukoripát kevés kivétellel mindenütt bevetették, de a vetés a hűvös időjárás mellett csak lassan kél ki. A szárazság és a fagy károkat okozott. A komló rosszul fejlődik, de nem szenvedett sem a fagy, sem a nedvesség által. A szőlőtöke eddig csak lassan fejlődött. Általában erőteljes a hajtása. A korai gyümölcsök virágzás ideje többnyire az esős időszakba esett, részben a hideg is akadályozta a kivirágzásukat. Több oldalról a hernyók és cserebogarak okozta károkról érkeztek jelentések.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, május 19.

A buzaüzlet vételkedv hiányában ma nyomott hangulatban indult és mérsékelt kínálat mellett nehezen voltak a tegnapi árak elérhetőek. Zárlat felé néhány nagyobb tétel 5 krajcárral magasabb áron került eladásra. A forgalom 10.000 métermázsza volt.

Egyéb gabonaménekből gyenge volt a forgalom, változatlan árakkal.

Eladatott: Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 79-5 k. 9 frt 42 1/2 k. 100 mm. 79 k. 9 frt 20 k. 100 mm. 78 k. 9 frt 15 k. 800 mm. 78-2 k. 9 frt 25 k. 500 mm. 77-8 k. 9 frt 95 k. Fejérmegyei: 800 mm. 77 k. 9 frt 10 k. Pestvidéki: 100 mm. 80-5 k. 9 frt 40 k. 1400 mm. 77 k. 8 frt 90 k. Bácskai: 200 mm. 74 k. 8 frt 75 k. 100 mm. 73-6 k. 8 frt 75 k. Szerbiai: 1000 mm. 75-8 k. 7 frt 35 k. Mind 3 hónapra. Szak: 200 mm. 5 frt 75 k.

Kézpénzfizetés mellett. A készruha hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, kézpénzben 100 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Table with exchange rates for various currencies and goods. Columns include 'Buza (6)', 'bánsági', 'tiszavidéki', 'pestvidéki', 'fejérmegyei', 'bácskai', 'román', 'szerb', 'bolgár', 'Rozs', 'Árpa', 'Zab', 'Tengeri', 'Repece', 'Köles'.

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Table with commodity prices: Buza májusra, Buza októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri májusra, Tengeri júniusra, Tengeri júliusra, Repece augusztusra.

Déli évek órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:

Table with commodity prices: Buza májusra, Buza októberre, Rozs májusra, Rozs októberre, Zab májusra, Zab októberre, Tengeri májusra, Tengeri júniusra, Tengeri júliusra, Repece augusztusra.

Délután fél 5 órákor zárul:

Table with commodity prices: Buza májusra, Buza októberre, Rozs októberre, Tengeri májusra, Tengeri júniusra, Tengeri júliusra, Zab májusra, Zab októberre, Repece augusztusra.

A budapesti értéktözsde.

A mai üzlet irányzata kedvező volt, élénkebb érdeket azonban csak magyar hitelrészvények igényeltek, amelyeknek árfolyama csaknem 2 forintra emelkedett, a többi értéki csendes irányzatnál csaknem változatlanul maradt.

A helyi piac üzletlen volt. Számozottve a váltózás csak közutiban volt, amelyek élénk keresletre kezdetben emelkedtek, később realizációkra ellany hultak.

A déli tözsde csekély forgalmu. Valuták és ércváltók változatlanok.

Az előtözsde tartott. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 386.50—388.25, Osztrák hitelrészvény 357.80—358.30, Osztrák-magyar államvasuti részvény 360.90—361.25, Rimamurányi vasmű 310.25—310.75, Közúti 388.75—388.— forintom

A déli tőzsde csendes.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 387.80—388.20. Osztrák hitelrészvény 358.—358.25. Osztrák-magyar államvasuti részvény 360.90—361.10. Jelzáloghitelbank 242.75—243.—. Leszámlítóbank 260.—. Rimamurányi vasmű részvény 310.— forinton.

Az utótőzsde irányzata csekély üzlet mellett nyugodt maradt.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 358.10—358.35. Magyar hitelrészvény 387.75—387.90. Osztrák-magyar államvasut 361.— forinton.

Délutáni zárlat:

Osztrák hitelrészvény 358.80 forinton.

Leszámlító árfolyamok:

Table with 2 columns: Instrument name and price. Includes Magyar általános hitelbank, Osztrák hitelintézet, Pesti magyar keresk. bank, Bpesti erzsébetvárosi takarékpénztár, Budapesti takp. és zálogk. r. t., Egy. Budap. f. v. takarékpénztár, Magyar orsz. közp. takarékpénztár, Kassa-somodi közönségnyári részv., Magy. ált. közsébn. r. t. 1898., Magyar aszfalt részvénytársaság, Salgótarjáni közönségnyári r. társaság, Ujlaki téglagyár r. t., Schlick-féle vasöntőde részv.-t.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyzékbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna 40.—46.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 20.—33.— forint, Vörös erdélyi — Vörös bánási 20.—33.— forint, Középszemű 36.—40.—, Nagyszemű 42.—46.—, Disznózsír: budapesti 52.—52.50 forint, vidéki — városi 4 darabos 43.50—44.— forint, 3 darabos 46.—47.— forint, füstölt 49.—50.— forint, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — forint, 120 darabos 9.75—10.— forint, 100 darabos 10.75—11.25 forint, 85 darabos 13.50—13.75 forint azonnali szállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség 8.25—8.50 forint, 100 darabos 9.50—9.75 forint, 85 darabos 13.—13.25 forint, Szilvaiz: szlavóniai 14.—14.50 forint, szerbiai 13.25—13.50 forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, május 19. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzetek: Buza május—júniusra 8.70. Buza őszre 8.22. Rozs május—júniusra 6.83. Rozs őszre 7.48—7.50. Tengeri május—júniusra 4.88. Zab május—júniusra 5.88. Zab őszre 5.82.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsden az ellátás várakozás ellenére nagyon nehezen folyt, drága pénztételek mellett.

A déli tőzsden hoggyvidéki bányá élenek emelkedett.

A zárlat csendes.

Bécs, május 19. (Magyar értékek zárlata.) 4% arany járadék 119.55. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 138.25. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény 120.10. Magyar leszámlító bank pénzváltóbank 269.—. Rimamurányi vasmű részvény 310.—. Magyar koronajáradék 97.05. 4% os Magyar földterem. kötvény 95.65. Magyar hitelbank részvény 387.75. Magyar nyeregemény kölcsön sorsjegye 160.75. Kassa-oderbergi vasuti részvény 187.70. Magyar kereskedelmi bank 1425.

Bécs, május 19. (Osztrák értékek zárlata.) 4% papírjárdék 101.—. 4% os osztrák aranyjárdék 120.—. 1860-iki sorsjegye 139.70. Osztrák hitelsorsjegye 199.25. Angol-osztrák bank 154.25. Bécsi bankgyűlésület 231.25. Osztrák-magyar bank 929.—. Déli vasut 57.50. Dunagőzhajózási részvény 439.—. Dohányrészvény 135.75. Császári és királyi arany 170.—. Német bankváltók 58.92. 4% os ezüst járadék 100.50. Osztrák koronajáradék 100.50. 1884-iki sorsjegye 197.—. Osztrák hitelintézeti részvény 358.—. Unionbank 321.—. Osztrák Länderbank 245.—. Osztrák-magyar államvasut 360.87. Elbavölgyi vasut 264.50. Alpesi bányarészvény 241.80. 80 frankos arany 9.53 1/2. Londoni váltóár 120.50. Bécsi Tramway 503.—. Az irányzat tartózkodó.

Bécs, május 19. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatot a következők voltak Osztrák hitelrészvény 358.— Magyar

hitelrészvény 388.—. Angol-Osztrák bank 154.50 Union bank 321.25. Länderbank 244.50. bankgyűlésület 231.50. osztrák-magyar államvasut részvény 360.75 északnyugati vasut részv. 250.75. elbavölgyi vasut 264.50. dunagőzhajós részv.—. alpesi bányarészvény 241.80 májusi járadék 101.—. osztrák koronajáradék —. magyar aranyj.—. magyar koronajáradék 97.05 német birodalmi márka áprilisra 58.96. májusra 58.96. török sorsjegy 66.50. rimamurányi vasmű 311.— déli vasut —. dohányrészvény 136.—. Napoleon d'or 9.55 1/2.

Külföldi értéktőzsdek.

Berlin, május 19. (Tőzsdei tudósítás.) A mai tőzsde-forgalom sulyponca megint a bányatecék piacán volt. A tegnapi düszszeldorfi piaci jelentés, amely bizonyosságot tett a vas- és kőszénipar kedvező helyzetéről, újabb véleményes vásárlásokra buzdította a spekulációt, aminek következtében az árfolyamok minőjárt eleinte emelkedtek. A többi értékpapír azonban el volt hanyagolva. A bankok részben gyengültek, csak a Disconto-Commandit részvényei voltak szilárdak. A járadékok közül a spanyolok Párisra emelkedtek, Magánleszámlítósi kamatlab 3 3/8%.

Berlin, május 19. (Zárlat.) 4% os papírjárdék —. 4% osztrák aranyjárdék 101.80. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajáradék 97.30. Osztrák-magyar államvasut 154.25. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 169.50. Magyar vasuti beruházási kölcsön 103.10. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 198.50. Általános villamosági Edison 298.—. Gelsenkircheni 207.—. Laurakohó 259.50. 4% os ezüstjárdék 100.10. 4% magyar aranyjárdék 100.30. Osztrák hitelrészvény 223.90. Déli vasut 57.40. Károly Lajos vasut —. Orosz bankjegye 216.65. 4% os új orosz kölcsön 101.25. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 95.50. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 198.10. Harpeni 204.—. Az irányzat nyugodt.

Hamburg, május 19. (Zárlat.) 4% os ezüstjárdék 100.10. 1860. sorsjegye 148.50. Déli vasut 27.25. 4% os osztrák aranyjárdék 101.25. Osztrák hitelrészvény 223.10. Osztrák-magyar államvasut 154.50. Olasz járadék —. 4% magyar aranyjárdék 100.60. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, május 19. (Zárlat.) 4% os papírjárdék 100.65. 4% osztrák aranyjárdék 101.75. Magyar koronajárdék 97.30. Osztrák-magyar bank 152.90. Déli vasut 27.—. Elbavölgyi vasut —. Londoni váltóár 204.43. Bécsi bankgyűlésület 140.30. Villamos részvény 162.—. 3% os magyar aranykölcsön 88.—. 4% os ezüstjárdék 100.15. 4% os magyar aranyjárdék 100.35. Osztrák hitelrészvény 223.70. Osztrák-magyar államvasut 154.10. Északny. vasut —. Bécsi váltóár 169.42. Párisi váltóár 81.25. Unionbank 161.50. Alpesi bányarészvény 243.—. Az irányzat szilárd.

Páris, május 19. (Zárlat.) 3% os francia járadék 102.45. Olasz járadék 96.40. Osztrák-magyar államvasut —. Francia törleszt. járadék 100.70. 4% magyar aranyjárdék —. Török dohányrészvény 302.—. Osztrák Länderbank —. 3 1/2% os francia járadék 102.45. Osztrák földhitelintézeti részvény —. Déli vasut 155.—. 4% osztrák aranyjárdék 102.—. Otomanbank 598.—. Párisi bankrészvény 1152. Alpesi bánya részvény 515.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 19. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli sulyban) 46—47— krajcár. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm terjedő sulyban) 46—47 krajcár. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) 49 1/2—50 krajcár. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 49—49 1/2 krajcár. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) 49—50 krajcár. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli sulyban) — krajcár. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban) — krajcár. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — krajcár. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) — krajcár. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — krajcár. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — krajcár. Közép (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) 47 1/2—48— krajcár. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) 47 1/2—48 krajcár.

Sertésletészet: 1899. május 17. napján volt készlet 45.401 darab, 1899. május 18. napján felhajtotta 362 darab, 1899. évi május 18. napján elszállított 355 darab, 1899. május 19. napjára maradt készletben 45398 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Május 19. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Marikovszky Menyhért máramaros-szigeti állami felsőbb leányiskolai igazgatót, a VII-ik fizetési osztály 3-ik fokozá-

tába nevezte ki. — Az igazságügyminiszter Aliontie Akim lugosi törvényszéki áttalékolt díjokat a karánsebesi törvényszékhez és Sándor Lipót igazolványos számvevő őrmestert a lugosi járásbírószékhez irnokolt nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Mannel Izidor terogevai járásbírósi irnokolt a karánsebesi törvényszékhez helyezte át.

Megerősítés. Az igazságügyminiszter az erzsébetvárosi törvényszéknél ideiglenes minőségben alkalmazott Kompoti Antal irnokolt ebben az állásban végleg megerősítette.

Pályázatok. Szolgai Állásra az orsz. m. kir. iparművészeti iskolánál június 5-ig; végrehajtott állásra a segésvári pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt; szántistói állásra a nagybányai bányagazgatóságnál 2 hét alatt; hivatalsszolgai állásra a hevesi kir. adóhivatalnál 8 hét alatt; pénzügyi-őr; biztos állásra a tordai pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt; végrehajtott állásra a gergyó-szent-miklósi járásbírószéknél 2 hét alatt; fogházfelügyelői állásra a szombathelyi törvényszéknél június 30-ig.

Napirend.

Naptár. Szombat, május 20. — Római katolikus: Bernardin. — Protestáns: Bernardin. — Görög-orosz (május 8.) János ev. — Zsidó: Sziván 11. Szabbath-Nassza. — A nap fél reggel 4 óra 1 perckor. — Nyugszik este 7 óra 19 perckor. — A hold fél délután 2 óra 12 perckor. — Nyugszik este 7 óra 19 perckor.

A miniszterek nem fogadnak. A kisdélcevek országos egyesületének közgyűlése délután 3 órakor a zuglói kisdélcevekben.

Sorozat a Mária Terézia-kaszárnyában (Üllői-ut) délelőtt 8 óráttól. Sorra kerül az idegenek közül 170 ember.

Nemzeti múzeum: Képtára és a Néprajzi osztály (Csillag-utca 5.) Nyitva d. e. 9-től délután 1 óráig. A múzeum többi terai 1 korona belépővel meglekinthető.

Országos Képtár és a Van Dyck kiállítás a tud. Akadémiaiban, nyitva délelőtt 9—1 óráig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1 óráig.

Tavaszi nemzeti ünnep a műcsarnokban. Nyitva délelőtt 9 óráttól este 6 óráig. Belépődíj 50 krajcár.

Az új országgyűlési kupa-csarnok meglekinthető délelőtt 10—1 óráig. Belépődíj 20 kr.

Déki múzeum a kerpesi-uti temetőben, nyitva délelőtt 9 óráttól délután 6 óráig.

Iparművészeti múzeum zárva. Technológiai iparmúzeum zárva.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-kürt 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Iparművészeti Múzeum könyvtára nyitva este fél 7 óráttól, fél 9 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig. Délután 3—8 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délelőtt 3—8 óráig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—11 óráig.

A Hódoló díszfelvonulás. Eisenhut Ferenc óriási körképe, látható Városliget, Andrásy-ut végén, reggel 9 óráttól este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 20 krajcár.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelmertörténeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12 óráig és délután 3—6 óráig nyitva. Az igazgatósági hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár. Kerpesi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerpesi-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 óráttól 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 óráttól 12-ig. Alattkér nyitva egész nap.

Viz állás.

Table with 4 columns: Location, Date, Water level, and other details. Includes locations like Inn, Dunán, Tisza, and various water levels for different dates.

GUMMI és hálhólyag tucatonként 2 frt 3, 4, 5—10 frtg. Capote americaine (rövid) 2—6 frtg tucatonként. Női különlegességek 1.80—2 frtg darabja. Női ösvivaeszkák tucatra 2—8 frtg. Minta-gyűjtemény urak számára (25 db) 5 forint. Rothauser M. Ignác és fiai Budapest, Király-utca 6/N. sz. Allright The America Monarch kerékpárok a világ legjobb gépei. Philipovits Emil Budapest, VII., Erzsébet-kürt 34.

Eppen most jelent meg! Chrysantheme asszonyosság. Pierre Loti. Francia eredetű fordította: Irj. LÓNYAY SÁNDORNÉ. Ára 1 frt 20 kr. Kertész Pál Váci-utca 3. szám.

Herczeg Ferenc új könyve: Egy leány története. Ara 1 frt 80 kr. Disszkötésben 2 frt 80 kr. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, József-kürt 18-ik szám.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1899. évi május hó 20-án.

MÁSODSZOR: VÁLSÁG ELŐTT.

Vígjáték 3 felv. Irtá Julien Berr de Turique. Fordította Adorján Sándor.

Személyek:

Lángay	Mihályfi	Clotilde	K. Gerő L.
Marie	Cs. Alszegei	Vautier	Náday
Loisel	Gabányi	De Morang	Horváth
Luciené	Vizvári	P. Grandin	Ivánfi
laire	Ligeti J.	Auguste	Latabár
Durand	Zilahy	Annette	Keizeri

Kezdete 7 1/2 óraker.

Vasárnap Válság előtt.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szombat, 1899. évi május hó 20-án.

Faust.

Nagy opera 5 felvonásban. Zenéjét szerzte Gounod. Szövegét Goethe után irták Barbier és Carré. Fordította Ormay F.

Kezdete 7 1/2 óraker.

Vasárnap She.

VIGSZÍNHÁZ.

Szombat, 1899. évi május hó 20-án.

Az „Arany Kakas”.

Bobozat 3 felv. Irták Blumenthal O. és Kadelburg G. Magyarosította Fái J. Béla.

Személyek:

Szikra Julius	Haraszthy H.	Klárka	Nógrády
Fürge Antal	Hegedüs	Dr. Gyárfás	Góth
Dachsmayer	Szathmáry	Müller	Tapolczai
Erzi	Varsányi	Flóris	Gyöngyi
Liza	Rostagni	Treszka	Szágár M.
Horváth	Gál	Körmös A.	Kazaliczky

Kezdete 7 1/2 óraker.

Vasárnap délután A hálóköcsög ellenőre. Este Az „Arany Kakas.” Hétfőn délután Dr. Pepi, Hajnali vendég. Este Az „Arany Kakas.”

NÉPSZÍNHÁZ.

Szombat, 1899. évi május hó 20-án.

A görög rabszolga.

Operett 3 felvonásban. Szövegét irta Owen Hall. Fordította Makai Emil és Pásztor Árpád. Zenéjét szerzte Sidney Jones.

Személyek:

Antonia	Szelepesényi	Diomed	Raskó
Irisa	Blaha S.	Silvius	Lubinszky
Pomponius	Solymosi	Mamilius	Ujvári
Holodorus	Kovács	Lullius	Várnai
Aspasia	Küry K.	Curius	Ternyey
Archias	Kenedich	Melanopis	Csatai

Kezdete 7 1/2 óraker.

Vasárnap d. u. 1848. (Hadak utja.) Este A görög rabszolga. Hétfőn d. u. Lumpácus. Este A gyimesi vadvirág.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szombat, 1899. évi május hó 20-án.

Gyurkovics lányok.

Eltökép 4 szakaszban. Irtá: Herzeg Ferenc.

Személyek:

Gyurkovicsné	Szilassy	Liza	Haller
Katinka	Rózsa	Klári	Váradi
Sári	Aranyossy	Radványi	Molnár
Élla	Bilkei	Gida	Rózsahegy
Mici	Ráskai	Horkay	Ráthonyi
Terka	Galambo	Sándorffy	Vidor

Kezdete 7 1/2 óraker.

Vasárnap d. u. A gések. Este: Aranylakodalom.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

a Krisztinavárosban.

Szombat, 1899. évi május hó 20-án.

Aranylakodalom

Kezdete 7 óraker.

Vasárnap d. u. Vereshaju. Este Aranylakodalom.

ÖS-BUDAVARA.

Szombat, május hó 20-án.

Nyitva délután 4 óráttól reggeli 4 óráig.

Este 1/8 óraker a mecssettéri szinpadon:

Gutfus törvénytörési karcolata.

Este 1/2 óraker a Corvintéri nagy szinpadon:

A gésa-gimnasium.

Parodisztikus ballet-operette. Irták: Heltai Jenő és Makai Emil. Zenéjét szerzte: Sztójánovics Jenő. Rendező: Mezei Kálmán. Balletmester: Holtzer J.

Este 3/4 óraker a mecssettéri szinpadon:

Hadnagy uram civilben.

Bobozatos vígjáték. Kadelburg Gusztáv után szabadon átdolgozta: Reiner Ferenc.

Este 10 óraker, a Corvin-téri nagy szinpadon:

Nagy nemzetközi variété előadás.

1. The Maisano 2. 4 Madcaps 3. Elsy Leslie 4. a 6 Deinet 5. Quaver.

Este 11 óraker a mecssettéri szinpadon:

Nagy magyar variété előadás.

Eltökényképek, kuplék, balettszámok. Belépőjegy érvényes a belépéstől a záróráig, este 7 óráig 30 kr., azutal 50 kr. — Mérsékelt árú jegyek kaphatók a dohányzószékben.

GROSZ ÖDÖN

szállója, vendéglő és kávéházi alkalmazottak elhelyezője, valamint üzletek adásvételét közvetítő ügynöksége

Nagymező-utca 7. sz.

alatt létezik.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlo.

Kezdete 1/2 óraker, vége 12 óraker.

Ma az előbbi vendégszereplése után jó emlékezetű énekes komikusnak **Gottsrleben Lajosnak** fellépte

Der 100.000 Gulden Spender.

Bobozat 1 felv. Fuchstól.

Uji Uji Uji Uji Uji

Szenzációs! „SOEURS FANCHETTE”

bájos francia duettistának.

BROTHERS de COCK kitudó fej-művészek.

KRIEBAUM NŐVÉREK legjobb énekettes.

Woller Tivadar,

a jelenkor legjobb humoristája.

Miss Edith Cora

szerpentintáncosnő, chanteuse.

Fehér Gusztai és Grethie a „Nászutón” c. kettős jelenetben.

Valamint az összes műerek.

Kedden, május hó 23-án Kutschera Alajos kedvelt dalszerző jutalmjátéka.

Helyárak a nyári idényre: I. em. páholy 8 frt II. em. páholy 5 frt. Idegen páholyülés I. em. és földszinti I. sor. 2 frt. Ugyanaz II. sor 1 frt 50 kr. Idegen páholyülés II. em. I. sor 1 frt 50. Ugyanaz II. sor 1 frt. Zenekari ülés 1 frt 50 kr. II. em. erkély 1 frt. Belépti 1 frt. Belépti jegyek olvételbe Andrassy-ut 38. tőszében — 80 kr.

SIEMIRADZKY HENRIK

hirneves lengyel festőművész

SENZÁCIÓS NAGY FESTMÉNYE: Keresztény Női Vértanu

Nero Circusában.

Látható a PLASTICON-ban.

Belépti díj egy korona. Ünnepe vasárnap 30 kr.

A Kőbányai Királysöröző Goliát Malátasöre

gyógyhatása mellett a legkellemesebb üdítő ital. Ajánlások: Dr. Korányi, Dr. Kéty budapesti, — és Dr. Benedikt bécsi egyetemi tanár uraktól.

Mielőtt

férfi ruha-szükségletét fedezni, kérem saját műhelyemben tiszta gyapjuszövetből a legújabb fazon után készített dusan felhalmozott készletet megtekinteni.

Szolid árak.

Nagy választék angol szövetekben. Megrendelések mérték után legelőgansabbban és leggyorsabbban eszközöltetnek.

Weiner Károly

Budapest, VI., Andrassy-ut 9. szám.

SEMLER J.

posztókereskedő, Budapest, V. ker., Bécsi és Deák-utca sarok, ajánl legelőgansabbban angol

férfiöltönyszövetekben

és tavaszi paletot-szöveteket, továbbá legjobb minőségű

angol női kosztímszöveteket,

Olcsó, szabott árak.

Angol uri és női plaidék és kocsitakarók.

Minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Paratlan szerdák.

Uj! Uj! Uj!

Irtá

Szomaházy István.

Ará 1 frt 50 kr.

Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összeg előre kifizetett be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLO” kiadóhivatalában.

1. Katona József. Bánkban. (Beöthy Zs.)

2. Maupassant. Apró elbeszélések. (Tóth B.)

3. Berzenyi Dániel válogatott ódái.

4. Coppée. A kovácsok sztrájkja s más elb. költ. (Radó A.)

5. Kisfaludy K. A kérék. (Beöthy Zs.)

6. Sipulus. Humoreszkek. (Tóth Béla.)

7. De Amicis. A bor. (Bánóczy.)

8. Zrinyi. Szigeti veszedelm. (Bánóczy.)

9. Maurier-Potter. Trilby. (Fái Béla.)

10. Csoconak. Dorottya. (Négyessy.)

11—12. Arany János válogatott balladái. Isk. k. (Riedl.)

13. Olasz elbeszélők tára. (Radó.)

14. Petöfi. Úti rajzok.

15. Dumas. A kaméliás hölgy. (Szemere A.)

16. Szomaházy István. Légyott hármashban.

17. Francia elbeszélők tára. (Ambrus.)

18. Rovetta. Abecstelenek (Radó.)

19. Kisfaludy Károly válogatott költeményei. (Bánóczy.)

20—21. Shakespeare. Szentiván-éji álom. (Arany J.) Isk. kiad.

22. Kármányi. Fanni hagyományai. (Bánóczy.)

23. Byron. Manfred. (Ábrányi Emil.)

24. Agai A. Viola Vera.

25. Sardou és Najas. Válgunk el. (Fáy Béla.)

26. Deák Ferenc 1801-iki felirati beszéde.

27. Aischylos. Aieleanolt Prometheusz. (Zilahy.)

28. Bárony István. Vadász történetek.

29. Murgur-Barrriere. Bohém-élet. (Radó A.)

30. Béla király névtelen jegyzőjének könyve. (Szabó—Mika.)

31. Molière. Dandin Gy. (Hevesi.)

32. Gracza György. 1848. március 15.

33. Bourget. Három elbeszélés. (Hevesi S.)

34. Szabolcska Mihály. Versok.

35. Turguyev. Az ötödik kerék. (Sz. Nogál J.)

36. Kossuth Lajos 1848. jul. 11-iki beszéde.

37. Flammarion. Csillagos esték. (Tóth Béla.)

38. Tóth Kálmán. A király házasodik.

39. Droz. Azur, az asszony és a baba. (Béni Gy.)

40. Vértési Arnold. Kisvárosi történetek.

41. Ihsen. A négyüzlő. (Vikár Béla.)

42. A kuruc-világ költésze. (Kardos.)

43. Schiller. A messinai menyassz. (Váradi A.)

44. Petöfi. Elbeszélés és hírlapi cikkek.

45. Poe. Rejtélyes történetek. (Tolnai V.)

46. Jókai. Emlékszék Rudolf trónörököséről.

47. Kozma Andor. Vig elbeszélések.

48. Butti. Az erköstenlen. (Tóth Béla.)

49. Petöfi naplója és levelei. (Jókai.)

50. Tennyson. Arden Enoch. (Lőrinczy Zs.)

51. Mural Károly. Huszárszerlem.

52. Magyar népballadák. (Morvay.)

53. Cavalotti. Énekek éneke. (Radó Antal.)

54. Fáy András válogatott meséi. (Badics.)

55. Szalaguj. A medve. (Ambrózovics D.)

A „gaj jelöltek szimfüvek. A zárjelbe tett név a fordító, átdolgozó, vagy közbeíró néve.

BUDAPESTI NAPLO kiadóhivatala József-körút 18.

Megrendelő barca.

Alulírott megrendelem a „Magyar Könyvtár” 120 számát 20 frt értékben. Kötelezem magamat mindaddig minden hó elején havonként 1 frtot feltévezzel cegnek befizetni, míg a teljes vételár törlesztve nincs.

A részletfizetés be nem tartása esetén a cég a részletlet postai megbízás útján beszeli. A megbízás be nem váltása esetén a számla teljes összege azonnal esedékesé válik.

Név és állás:

Lakhely és kelet:

Kívánczó és beklendő.

Most jelent meg!

Vig történetek.

Irtá

Murai Károly.

Ará 1 frt 50 kr.

Megrendelhető: a „BUDAPESTI NAPLO” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

Most jelent meg!

Jukker-leány.

Irtá

PEKÁR

GYULA.

Ará 1 frt 50 kr.

Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

Minden szó egyszeri beiktatása postáért 2 kr. Címmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

felvételnek a BUDAPESTI NAPLO részére

a kiadóhivatalban József-körút 18.

valamint a következő dohányszomszégekben:

Erzser növények, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarok.

Nemesek-féle tőzsde Pe-15b-ter.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Benda Józsefné, Andrásy-utca 59.

Deutsch Miksané, Andrásy-utca 38.

Schwarz hirdetői iroda Marokkó-utca 2.

Sopronyi V., dohány-nagytőzsde, Kerepesi-ut. 1.

Ideál.

Hiszek, remélek, szeretek.

Csunya szöke

levele van kívánt helyen. 6742

Diákhiszasszony

levél ment. 6626

Milus vasárnap

délután jövök, esetleg várjon meg, viszontlátásig öleli szerető Paliya 2214

Csönyának.

Kellemes a várakozás, ugy-e nem. Oka nem vagyok. Maga kezdett késedelmeskedni. Nem házasodom. legényként kerülök haza júliusban. Csókolom. 4334

Nemo

III. Este 7 órakor jussom eszedbe, hogy ha minden csillag egy-egy mérheden kincs, minden kavics egy-egy gyémánt, minden porsem szinarany volna és mindez cserébe kínál ná nekem a sors a mulat emlékeidre s a jövő reményeire - nem mondanék le azokról! arcokra könyzápóra hull." 4331

Herminkám!

Drága angyalom! Ha két óra hosszán írnék, sem tudnék egyebet a papírra vetni, mint: szeretem, szeretem, szeretem! Csak jöjjön már az a gyönyörűség óra a midőn de hát majd találkoznak akkor nap 2 órakor s addig is ölelem csókolom szívesszerző én az 6723

Igazi.

Ibolya.

Levélét örömmel vettem. Tartalma pedig ugyan csak aggasztó volt rém névre. Tudom, hogy hibáztam, de remélem még jóvá tehetem, ami csak kedgyedtől jött. Volna-e szabad ideje vasárnap délutánok? Nekem csakis akkor van. Ha igen - ugy kérem engem tudatni. Leveleket előbbi jelige alatt kérek a kiadóba. 2233

Esketési

Ugyvivőség

(VII., Erzsébet-körút 7.)

a házassághoz szükséges összes okmányokat és engedélyeket szerzi be. Továbbá jogtanácsos utján eljár utlevél, névmagyartás, katonai, törvényesítési, örökbeadással, mindennemű külföldi stb. ügyekben. Kérvényekről pontos információkat nyújt. Ügyvezető: margitai, sámsóni és menyői Margitay Zoltán.

Nagyváradi

Ibolyának avec plaisir állók rendelkezésére a levelezés illetőleg és kérem b. sorait mielőbb „Jenő” címmel a kiadóhivatalba k. címmel ellátva. 2350

Soha.

Megérkeztem, csak azt ne kérdj, hogyan volt. Miért is kell az embernek annyit szenvedni? Értés van szíve? El sem képzelheted, mennyire szeretlek, imádkáz, majd megél a sóvárgás utánad. Irj egész bátran sokat, hogyan vagy otthon? Mindenre kérek amint szent előtti maradj feltelvéseidhez hű s ne békülj meg velem, mert megöl a féltékenység. - Ezer csók szememre leveleket ad az édeset várva várja örökké a Tied. 4333

Két öszveggy

jóbarát, 49 éves koru egészséges államtiszviselőik évi 2500 frt jövedelemmel és nyugdíjkepeséssel, egy 30-40 év közti egészséges leány vagy gyermektelen öszveggyvel boldog családi otthon alapítás céljából, kik háztartás tekintetében is jártasak, házasságra öhajtanak lépni, róm. katolikusok és megfelelő hozományával bírók előnyben részesülnek. Válasz csakis teljes nével s arcképpel ellátott levelekre adatik. Arcképek és levelek visszaküldetnek. Házasságkötésük kizárva. Leveleket „Két jószív” cím alatt továbbít a kiadóhivatal. 4328

Visegrádon

minden kényelemmel berendezett két nyaraló kiadó. A nagyobbik áll négy nagy hálószobából szalon ebédlőterem előszoba cselédszoba konyha éléskamra pince tágas mellékhelyiségekből és árnyas erdő. A kisebbik 4 szoba előszoba két szoba, konyha árnyas kert és lugasból áll. Tudakozható Magyar-utca 8. I. em. 15. ajtó. 4333

Bárminő

csontbántalmak, hasogatók, szaggatók, derékfájás, csúsz, közvényben szenvedők vegyének 80 krajcárért Erényi-féle „Nervin”. Cím a kiadóban

Köhögésnél,

rekedtségnek vegyen 30 krajcárért Rétly-féle pemestokórkórt.

Elsőrangú

biztosító-intézet vidéki főügynökséghez vezető hivatalnok kerestetik. Olyanok, kik a gabonaszületben jártasak, előnyben részesülnek. Ajánlatok lehetőleg pünkösdi ünnepekre „S. L.” Hungaria szállodához Budapestre küldendők. 4326

Ügyes és olcsó

szabónő házhöz kerestetik. 2312

Ebédlő - szekrény

alig használt 70 forintért eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2309

Kiadó

szó butorozott szoba a Dohány-utcaiban a Kerepesi-ut és Károly-körút közelében. Cím a kiadóhivatalban. 2807

Képes levelező

lapot öhajtanék váltáni előkelő szellemes fiatal hölgyvel, magam is előkelő család fiatal tagja lennék, későbbi szemügyre ismeretűg nincs kizárva. A legnagyobb discretióról biztosítva, levelet „Secessió” jelleggel továbbít a kiadóhivatal. 2284

Csinosan

butorozott különbejáratu szoba, esetleg fürdőszoba, használatlalt szőidőnők junius 1-től olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2270

Malom-

és gépszakmában jártas fiatal könyvelő alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2296

Mérlegképes

tisztességes fiatal könyvelő megfelelő alkalmazást keres. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek „Könyvelő” jelige alatt. 2297

Különléle butort

egész szobaberendezéssel óhajtok olcsón venni. Kisebb részletekben is várlok. Ajánlatokat „Butort” jelleggel kérek a laphoz. 4260

Jó és szépírásu

fiatal ember bármínő megfelelő állást keres, vagy írásbeli munkát. Címe a kiadóhivatalban. 2048

Egy intelligens

megjelenésű úri ember keres beszedőt, raklanki, vagy más megfelelő állást keres, esetleg óvadékot is rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban. 2220

Fiatall su

ügykővő és szorgalmas szolgai minőségben azonnal felvételt. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kis családi házat

keresek megvételre a tisztviselőtelepen vagy Budán. Ajánlatokat „K. M.” jelleggel a kiadóhivatalba kérek küldeni. 2308

Ügyvédjelölt

doctor juris fővárosi és vidéki gyakorlatlalt na-hozott vidéki ügyvédi irodába ajánlok. Megkeresést Vidék címen a Budapesti Napló kiadóhivatalába kérek. 2311

Kereskedelmi

szaktanfolyamot kitűnő sikerrel végzett szép írásu fiatal leány magyar-német levelező, alkalmazást keres. Címe a kiadóhivatalban. 2154

Teljes ellátás

35 frtért! Kötőnő ellátást és külön bejáratu csinosan butorozott főregmentes utcai szobafürdőszobahasználat taladoké hó 15-től kezdve ügyeknek 35 frtért. 2286

Kiadó szoba

a Kerepesi-ut-on a Népszínház szomszédságában egy csinosan butorozott, két ablakos, tágas és világos, teljesen főregmentes szoba, tágas előszobával és külön bejárattal a lépcsőházból jutányosan kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2251

Makulatura papir

eladó. Cím a kiadóban.

Bankhivatalnok

delutáni foglalkozást keres szerény díjazás mellett, szives megkeresések „török” címen a kiadóhivatalba kéretnek. 2283

Kossuth Lajos-

utca legszebb helyén egy utcai lakás kiadó. Gargon lakásnak v. irodának igen alkalmas. Cím a kiadóban. 2191

Szépen

berendezett különbejáratu utcai szoba fürdőszobahasználatlalt junius 1-re 12 frtért egy urnak vagy hölgynek kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2304

Született angol

hölgy francia és angol lelkéket ad másrésket ért. Megkereséseket „Albion” jelleggel a laphoz kér.

Gymnasiumi és reáliskolai

tantárgyakból, magyarul, németül, franciául, latinul görögül, elismert legjobb módszer szerint tanít, kitűnő philológus és matematikus. Elfogad magántanulókat. Előkészít egyetemes önkénteségi szolgálatra jogosító vizsgára és érettségire. Goitein Henrik, Budapest, VI., Teréz-körút 32. II. emelet 14. 4260

Jó és szépírásu

fiatal ember bármínő megfelelő állást keres, vagy írásbeli munkát. Címe a kiadóhivatalban. 2048

Egy intelligens

megjelenésű úri ember keres beszedőt, raklanki, vagy más megfelelő állást keres, esetleg óvadékot is rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban. 2220

Fiatall su

ügykővő és szorgalmas szolgai minőségben azonnal felvételt. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kis családi házat

keresek megvételre a tisztviselőtelepen vagy Budán. Ajánlatokat „K. M.” jelleggel a kiadóhivatalba kérek küldeni. 2308

Ügyvédjelölt

doctor juris fővárosi és vidéki gyakorlatlalt na-hozott vidéki ügyvédi irodába ajánlok. Megkeresést Vidék címen a Budapesti Napló kiadóhivatalába kérek. 2311

Kereskedelmi

szaktanfolyamot kitűnő sikerrel végzett szép írásu fiatal leány magyar-német levelező, alkalmazást keres. Címe a kiadóhivatalban. 2154

Teljes ellátás

35 frtért! Kötőnő ellátást és külön bejáratu csinosan butorozott főregmentes utcai szobafürdőszobahasználat taladoké hó 15-től kezdve ügyeknek 35 frtért. 2286

Kiadó szoba

a Kerepesi-ut-on a Népszínház szomszédságában egy csinosan butorozott, két ablakos, tágas és világos, teljesen főregmentes szoba, tágas előszobával és külön bejárattal a lépcsőházból jutányosan kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2251

Makulatura papir

eladó. Cím a kiadóban.

Bankhivatalnok

delutáni foglalkozást keres szerény díjazás mellett, szives megkeresések „török” címen a kiadóhivatalba kéretnek. 2283

Kossuth Lajos-

utca legszebb helyén egy utcai lakás kiadó. Gargon lakásnak v. irodának igen alkalmas. Cím a kiadóban. 2191

Szépen

berendezett különbejáratu utcai szoba fürdőszobahasználatlalt junius 1-re 12 frtért egy urnak vagy hölgynek kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2304

Takarítást

elvéllalok. Cím a kiadóhivatalban. 2294

Pék vagy

tejesarnokba kihordást elvéllalok. Cím a kiadóhivatalba. 2293

A magyar nemességhez!

Homályban lévő vagy elveszetteknek hit régi nemesség bizonyító okmányait, családi cimereket és egyéb e munkakörbe vágó okiratokat, bárhol is lévő levélárakból avagy privát kezekben őrzött iratgyűjteményekből kiutalt és megszerez egy ezzel foglalkozó szakember. Éppigy a kamarási ősrövidház az az orvul vesszettek függő munkálathoz szükséges dolgozatokat is stb. Költés az honorárium a munka komplikáltgatól függvény, nem egyforma. Válaszbélyeggel ellátott komoly megkeresések az ügy részletes ismertetésével. „Nobilis” cím alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 2254

Most jelent meg!

Korhad

fakeresztek

Irtá: Rákosi Viktor.

A szabadságharc

szök névtelen hőseirol ez az kötet, akik korhad fakeresztek alatt, szerkeszté az országban alakulták ari álmukat. Erkek, sötéten szinezett, fantasztikus novellákban vezeti elénk a szerző a nagy nemzeti épszt, s hang, felfogás, feldolgozás annyira új és eredeti, hogy ez a könyv a maga nemében páratlan a magyar irodalomban.

Ára 1 frt 40 kr.

Postai bérmentes küldésel 1 frt 50 kr. ha az összeg előre utalványoztatik. Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában.

József-körút 18.

2 frtig terjedő megrendelések csakis az összeg előleges beküldése ellenében teljesíttetnek.

85 százalék

pénzfelleg mindenféle sorsjegyre: Jézus, Bazilika, magyar, osztrák ósny. vörökéresztiszorjegyekre olcsó kamatokra 3-6 hónapra

WOHL

bankjelenben osztálysorsjeggyelvező Budapest, V. Diána-ter. 23

Cheviot öltöny

kék vagy fekete 16 frt, Loden öltöny minden színben 15 frt, Felöltő 8 frt, Havelok egész gallérral 8 frt, mindentiszta gyapot.

Rothberger Jakab

cs. és kir. udvari szállítónál Budapest, IV., Váci-utca 23.

Használt ruhák

urakérisereltentek olcsóalegmagasabb árban beszámítatnak.

EGYETEMES

REGÉNYTÁR

a legkiválóbb hazai és külföldi regények gyűjteménye. Egy-egy kötet 50 kr. Jegyzéke az Egyetemes Regénytár eddig megjelent kötetének.

Gyarmathyné. Asszonyokról

asszonyokról asszonyokról-50

Gyp. A szeleburdi-50

Haggard Rider. „O.”-1-

Haggard Rider. Salomon király kincse-1-

Haggard R. Ismeretlen ország-1-

Herczeg F. Feenn és lenn-1-

Herczeg F. Simon Zsuzsa-1-

Herman Ottóné. Knopfmacher-50

Hoyse P. Felejtethetlen szavak-50

Hungerford Mrs. Kis hercegnő-50

Hungerford Mrs. A kis hőbortos-50

Jóka. A ki a szívét a homlokán hordja-50

Kazár. Lég és föld. Kitérők évek. Két elbeszélés-50

Kazár. A szivárvány kövér Ilma. Damáz Margit-50

Köveér Ilma. Két világ közt-50

Kopa A. Anapszámok-1-

Kopa A. Képzelt királyok-1-

Letnoff, Anjuta. Orosz regény-1-

Lindau. Jung Helén. Elbeszélés-50

Lindau. Lázban-50

Margitay. Megölt lelkem-50

Mercedes. Noémi-50

Mikszáth. A lohinai fu. Elbeszélés-50

Mikszáth. A fészek regénye-50

Mikszáth. „Almanach” 1888., 1889., 1890., 1891., 1892., 1893., 1894., 1895., 1896., 1897., 1898., 1899-re-1-

Moeller O. M. Az arany Mudrony S. Ideine leánya-50

Onnet. A bánya-1-

Onnet. Lise Fleuron-1-

Onnet. A Croix-Mort grófnők-1-

Onnet. Sarah grófnő-1-

Onnet. Akarat-1-

Onnet. Rameau orvos-1-

Onnet. Utolsó szerelem-1-

Onnet. A vasgyáros (hámos)-1-

Onnet. A Pierre leika-1-

Onnet. A gyűlölség adója-1-

Onnet. Nimród és társai-1-

Onnet. A gyermek joga-1-

Onnet. Régi harag-1-

Onnet. Hiába való gazdagság-1-

Onnet. A képviselő leánya-50

Onnet. A faviéres lelkész-1-

Onnet. Páris királya-50

Onnet. Freskók-50

Pekár Gyula. Lavina-50

Pekár Gyula. Hatalom-50

Pekár Gyula. Fülemlés-50

Pekár Gyula. Elbeszélés-50

Prevost M. A titkos kert-1-

Rákosi V. Téli regé-50

Reade Charles. Titok-50

Roberts Sándor. Lou Rovetta G. Az első kedves-50

Rovetta. Egy leány miatt-